

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är den högsta beslutande instansen i Tanums kommun. Kommunens uppgifter och organisation är till vissa delar bestämd av lagar, stiftade av Sveriges riksdag, men stor frihet har lämnats till fullmäktige själv att utforma sitt arbete.

I fullmäktige finns 41 ledamöter och 25 ersättare.

Kommunfullmäktiges sammansättning bestäms av medborgarna i Tanum genom allmänna val. Fullmäktige leds av ett presidium som består av en ordförande, Bengt Ekelund (m), Bertil Gedda (c) 1:e vice ordförande och Alf Jonasson (s) 2:a vice ordförande.

KOMMUNALA NÄMNDER

För alla nämnder i Tanums kommun finns dels regler som talar om vilket ansvarsområde varje nämnd har samt regler som är gemensamma för alla.

Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer i sin verksamhet som fullmäktige fastslagit. Och det ska ske inom de ekonomiska ramar som fullmäktige angivit. Nämnderna är också skyldiga att se till att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

De ansvariga gentemot fullmäktige ska därför regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige.

KOMMUNSTYRELSENS ROLL

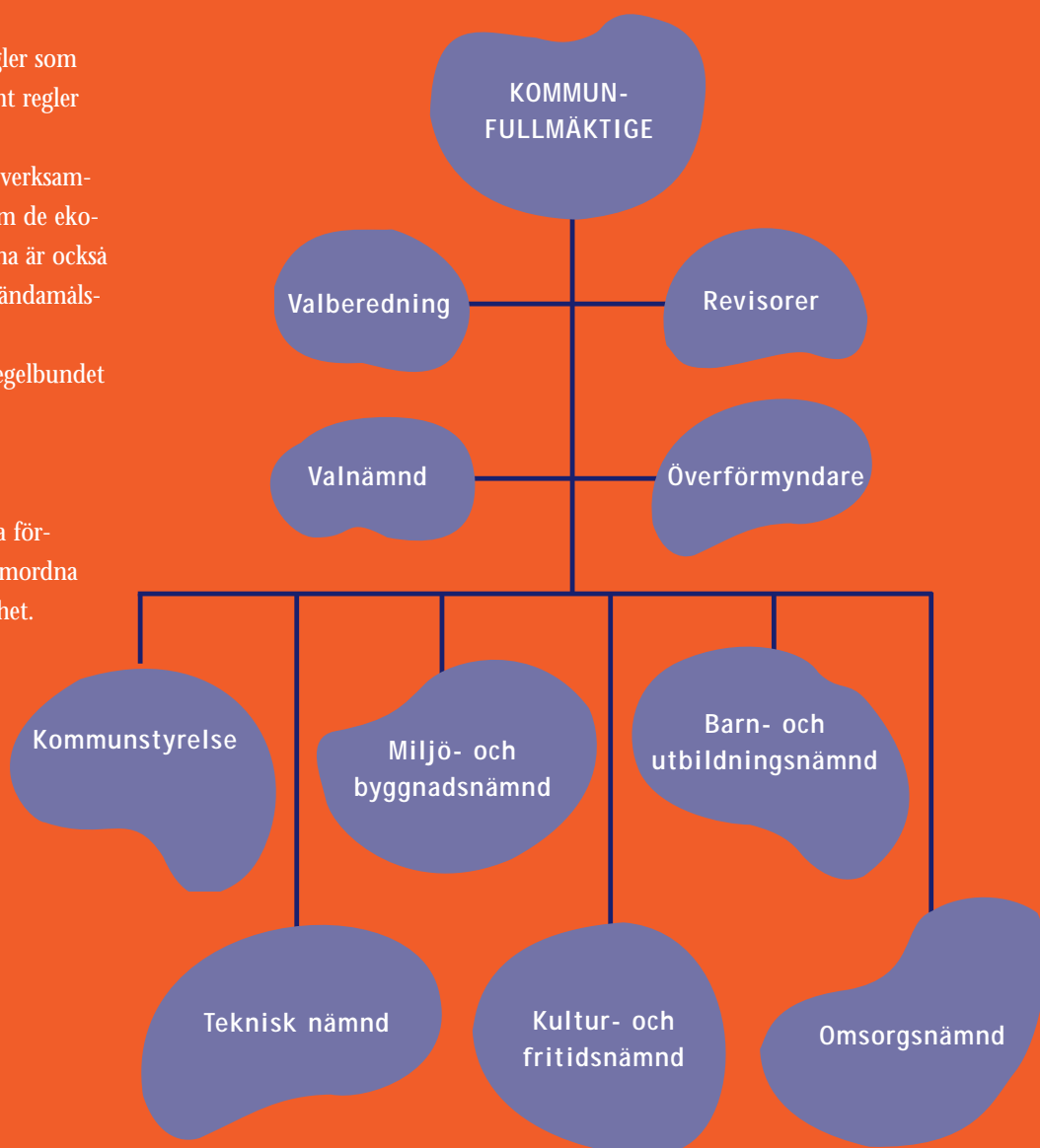
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har till uppgift att leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet.

POLITISK STÄLLNING

1 NOVEMBER 2002-31 OKTOBER 2006

Mandat i kommunfullmäktige

Socialdemokratiska Arbetarpartiet.....	10
Centerpartiet	10
Folkpartiet.....	7
Moderata Samlingspartiet.....	7
Kristdemokratiska Samhällspartiet.....	3
Miljö- och Vänsterlistan i Tanum.....	4

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4	Driftsredovisning	26
Kommunstyrelsens ordförande Clas-Åke Sörkvist kommenterar året som gått.		Här görs en avstämning mot budget. Nämnderna överskrider budgeten med sammanlagt 4,8 mkr.	
Befolkning, Arbetsmarknad, Näringsliv	5	Investeringsredovisning	27
Tanums invånarantal ökar för tredje året i rad och uppgick vid årsskiftet till 12 210. Arbetslösheten är 3,6 procent i Tanum, 1,1 procent lägre än riket totalt. I kommunen finns 1 500 företag.		Kommunens investeringar uppgår till 47,1 mkr. En av de större investeringarna är nytt vattenverk i Tanumshede.	
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE		Miljöredovisning	28
Redovisningsmodell	6	Kommunen prioriterar områdena energi, transporter och livsmedel i miljöarbetet.	
Beskrivning av redovisningsmodell, analysmodell samt kommunens finansiella mål.		Personalredovisning	31
Redovisningsprinciper	7	Kommunens strategiska målsättning är att skapa förutsättningar för att kunna behålla och utveckla kompetent personal. Kommunen har 1 077 anställda.	
En beskrivning av de viktigaste redovisningsprinciperna för kommunen. Kommunen följer i allt väsentligt rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning.		Välfärdsredovisning	34
Omvärldsanalys	9	En redovisning av medborgarnas hälsa och välbefinnande.	
En beskrivning av utvecklingen i samhällsekonomi och kommunsektorn som påverkar eller kan påverka kommunen.		NÄMNDERNAS REDOVISNING	
Resultaträkning med resultatanalys	10	På de följande sidorna redovisas respektive nämnds verksamhet, mål och resultat.	
Kommunens och en sammanställd (koncern) resultaträkning samt analys av årets resultat, som för kommunen uppgår till 4,9 mkr.		Kommunstyrelsen	36
Finansieringsanalys	14	Tekniska nämnden	41
Kommunens och en sammanställd (koncern) finansieringsanalys samt analys av likviditetsutveckling.		Miljö- och Byggnadsnämnden	47
Balansräkning med analys av finansiell ställning	16	Kultur- och Fritidnämnden	51
Kommunens och en sammanställd (koncern) balansräkning samt analys av tillgångar, skulder och eget kapital.		Barn- och Utbildningsnämnden	55
Notförteckning	18	Omsorgsnämnden	62
Tilläggsupplysningar till de finansiella rapporterna, resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning.		Kommunrevisionen	67
Riskbedömning	24	Tanums Bostäder AB	68
En samlad bedömning av kommunens exponering för finansiella risker.		Tanums bostäder AB har totalt 573 lägenheter. Årets resultat är 1,1 mkr.	
		Beslut och revisionsberättelse	71
		Tioårsöversikt	72
		Kommunens resultat och balansräkning över tio år.	
		Begreppsförklaring	74
		Förklaring av olika ekonomiska begrepp.	

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

En fortsatt ökning av invånarantalet. Ett kvitto på god livskvalité!

För tredje året i rad ökade invånarantalet i Tanums kommun. Idag finns det 12 210 tanumsbor, en ökning med 94 personer. Det är givetvis mycket glädjande att inflyttningen till kommunen ökar. Det visar att vår kommun är attraktiv, det finns livskvalité som lockar. Under 2002 föddes 101 barn, en ökning från föregående år med 15 barn. Hoppas att denna positiva trend fortsätter. I siffran inflyttade till kommunen, finns många unga familjer med barn, vilket gör att antalet barn i barnomsorg och skola ökar, trots det relativt låga födelsetalet.

I statistiken över inflyttade finns, vilket är mycket positivt, exempel på att personer som under många år ägt fritidshus i kommunen och som nu väljer att mantalskriva sig på sin f.d. fritidsbostad och därmed bli "riktiga" Tanumsbor.

2002 var ett bra ekonomiskt år. Det uppsatta budgetmålet är nästan identiskt med bokslutsresultatet 4,9 miljoner kronor. Fortfarande finns det åtgärder som behöver vidtagas för att samtliga nämnder skall komma i balans med budget. Med den medvetenhet, som jag upplever att samtliga tjänstemän och politiker i kommunen har, finns goda förutsättningar för att driva verksamheten enligt budget.

Regeringens införande av maxtaxan inom såväl barnomsorg som äldreomsorg förändrar omfattningen av det kommunala åtagandet både ekonomiskt och i den dagliga verksamheten.

I januari invigdes räddningstjänstens nya brandstation i Hamburgsund. Flyttningen av brandstationen, till industriområdet har möjliggjort byggnation och förändringar i centrum.

Kommunfullmäktige beslutade vid junimötet att anta en ny översiktplan. Översiktplanen är ett mycket viktigt instrument för den fysiska planeringen, den anger bland annat kommunens inriktning och planering av boendeområden, under en period av cirka åtta år framåt. Planen skall aktualiseras varje mandatperiod och i princip revideras kontinuerligt.

Arbetslösheten har fortsatt varit mycket låg. Inom vissa yrkeskategorier och branscher har det från och till varit brist på arbetskraft. De i kommunen verksamma företagen har haft en bra sysselsättningsgrad och god orderingång.

Det kommunala bostadsbolaget, Tanums Bostäder AB, visar, mycket glädjande, ett plusresultat på drygt en miljon. Under året har i princip alla lägenheter varit uthyrda. I några områden finns det även en hyreskö. Utöver de beslut styrelsen har tagit om att bygga nya lägenheter, bl.a. Kyrkskolan Fjällbacka, undersöker man möjligheterna till ytterligare byggnation.

Fullmäktige har beslutat anslå 50 miljoner kronor till investeringar under 2003.

Större investeringsprojekt är bland annat ombyggnad av Hedeskolan, ombyggnad av brandstationen i Tanumshede, investeringar inom vatten- och avloppsanläggningar samt exploatering av Vetteberget.

Kommunfullmäktige har därutöver pekat ut ett antal mål och visioner, i Tanum ska det finnas attraktiva boendemiljöer, en infrastruktur som tillgodoser högt ställda krav på tillgänglighet. Tanum har dessutom som målsättning att ha landets bästa grundskola.

För att reducera de relativt höga ohälsotal som tyvärr finns inom delar av den kommunala organisationen kommer det under 2003 att ske riktade arbetsmiljöåtgärder med målsättning att halvera sjuksjukfrånvaron.

Ett mycket viktigt beslut för Tanum och norra Bohuslän är riksdagens avgörande under hösten 2003 om den nationella planen för vägtransportsystemet 2004 – 2015 och därmed fortsatt tidsplan för utbyggnad av E 6 till motorväg. Kommunen och regionen har och kommer att agera kraftigt för att utlova löften om att utbyggnaden av E 6 skall vara klar 2007.

Sammanfattningsvis ett bra 2002, en bra verksamhet, en ekonomi där budget och resultat harmonierade, ökat invånarantal och låga arbetslöshetsprocent.

Clas-Åke Sörkvist
Kommunstyrelsens ordförande

Befolkning, arbetsmarknad, näringsliv

Befolkning

Sveriges befolkning ökade under 2002 med 31 600 invånare. Ökningen sker främst i storstäder och universitetsstäder medan de flesta landsbygdskommuner minskar sin befolkning.

Tanum tillhör de landsbygdskommuner som ökar sin befolkning. Tanums invånarantal ökade under 2002 för tredje året i följd. Ökningen som beror på ett inflyttningsöverskott blev 94 personer. Vid årsskiftet uppgick invånarantalet till 12 210. Över den senaste treårsperioden har befolkningen ökat med 141 personer. Befolkningsökningen 2002 förklaras av ett positivt flyttnetto på 178 personer. Inflyttningen ligger kvar på höga nivåer, totalt uppgick inflyttningen till 635 personer medan utflyttningen minskat och uppgick till 476 personer. Under åren 2000 till 2002 var det sammanlagda inflyttningsöverskottet 371 personer medan födelseunderskottet under samma period var 223 personer.

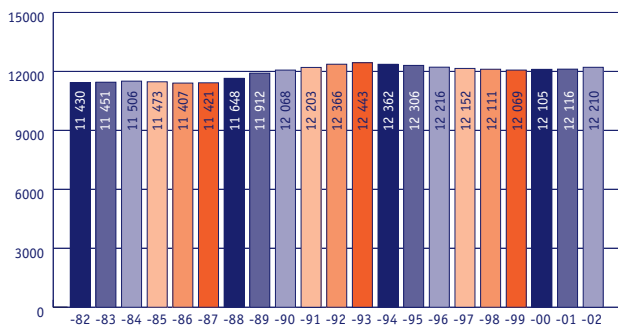
Under året föddes 101 personer vilket är 15 fler än förra året. Under året avled 184 personer vilket gav ett negativt födelsenetto med 83 personer.

Tanums befolkning präglas av att andelen personer i åldersgruppen 65 år och äldre är större än i genomsnittet för riket. Befolkningen är jämnt fördelad mellan män och kvinnor, 50,1 procent män och 49,9 procent kvinnor.

Arbetsmarknad

Efter att ha minskat under flera år har arbetslösheten i riket

Befolkningsutvecklingen, 1982-2002

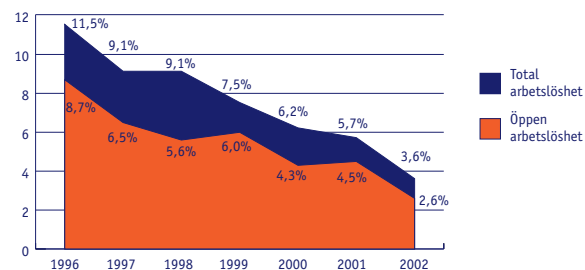

ökat något under 2002 från 4,5 procent till 4,7 procent. I Tanums kommun har den totala arbetslösheten minskat från 5,7 procent 2001 till 3,6 procent 2002. Den öppna arbetslösheten i Tanum var i december 2002 2,6 procent. I slutet på 2002 var 188 personer öppet arbetslösa och 71 personer var sysselsatta i arbetsmarknadsåtgärder. Arbetslösheten i Tanum var lägre än i Västra Götaland och riket. Inom vissa sektorer och branscher har företagen i Tanum svårigheter att rekrytera rätt personal.

Näringsliv

Tanums näringsliv präglas av ett stort antal småföretag där turism och handel är näringsgrenar som sysselsätter allt fler, däremot minskar antalet sysselsatta inom jordbruket som av tradition varit en viktig näringsgren i kommunen. I kommunen finns totalt cirka 1 500 företag varav de flesta är enmans- eller fåmansföretag med noll till fem anställda. Större företag i kommunen är Extra Film med 145 anställda, Lear Corporation med 540 anställda, Tanums Fönstret med 160 anställda samt Tetra Pak Inventing med 105 anställda. Lear Corporation har under året dubblat antalet anställda. Vid övriga större företag är antalet anställda i stort oförändrat. Den offentliga sektorn sysselsätter nära 30 procent av arbetskraften i kommunen. Merparten av de offentligt anställda jobbar i vårdsektorn.

Arbetsmarknad, 1996-2002

Redovisningsmodell

Den kommunala redovisningslagen reglerar den externa redovisningen. Årsredovisningen skall enligt lagen redovisa resultat- och balansräkning samt en finansieringsanalys. För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning. Enligt lagen skall årsredovisningen även innehålla en koncernredovisning. Denna utgör en sammansättning av kommunens resultat- och balansräkningar för de bolag i vilka kommunen har betydande inflytande.

Resultaträkningen redovisar det ekonomiska resultatet på tre nivåer. Den första nivån, verksamhetsresultatet, visar vad kommunens verksamhet kostar. Resultatet på den andra nivån, resultat efter skatteintäkter och finansnetto, beskriver resultatet sedan skatteintäkter samt ränteintäkter och räntekostnader ställts mot resultatet för den verksamheten. Det tredje resultatet, årets resultat, visar resultatet efter extraordinära intäkter och kostnader. Med extraordinära poster avses större intäkter och kostnader som ligger utanför den normala verksamheten.

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid en viss tidpunkt. Balansräkningen visar värdet av kommunens tillgångar och hur dessa har finansierats, externt med skulder och internt med eget kapital. Tillgångarna delas upp i anläggningstillgångar och omsättningstillgångar. Skulderna delas upp i långfristiga och kortfristiga skulder. Kortfristiga skulder är de som förfaller inom ett år.

Skillnaden mellan tillgångar och summan av avsättningar och skulder utgör det egna kapitalet

Avsättningar är skulder, som till storlek och förfallotidpunkt är okända och därmed osäkra. Pensionsskulden betraktas som avsättning.

Finansieringsanalysen ger upplysning om hur medel har tillförts och hur dessa använts. Ett positivt saldo på finansie-

ringsanalysen innebär således att en del av de tillförda medlen används till att förstärka likviditeten. Vidare ger finansieringsanalysen information om investeringsvolymen.

Finansiell analysmodell

Kommunens finansiella ställning analyseras i anslutning till resultaträkning, finansieringsanalys, balansräkning samt driftsredovisning. Därtill görs en särskild analys över vilka risker kommunen är exponerad för. Den finansiella analysen ska utvärdera kontrollen över den finansiella utvecklingen, långsiktig och kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

- Eget kapital ska hållas reellt oförändrat
- Kostnaderna ska inte öka procentuellt mer än skatteintäkter
- Utdebiteringen ska hållas oförändrad, 21,62 kr
- Investeringar sett över en treårsperiod ska uppgå till högst 90 000 tkr och finansieras med egna medel
- Kommunens likviditetsreserv ska uppgå till 20 000 tkr
- Låneskulden ska inte öka

I den finansiella analysen görs en avstämning mot de finansiella målen.

Från och med år 2000 gäller det så kallade balanskravet. Balanskravet kräver att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna. I analysen ska kommunens förmåga att leva upp till detta framgå.

Redovisningsprinciper

Övergripande principer

I den löpande redovisningen och vid upprättandet av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper vilka skapar ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Analysen av den finansiella ställningen och utvecklingen baseras på antagandet att dessa principer har följts. Principerna är följande:

- Principen om pågående verksamhet
- Objektivitetsprincipen
- Försiktighetsprincipen
- Matchningsprincipen
- Principen om öppenhet

De principer som tillämpas leder till att en återhållsam bild av kommunernas ekonomi redovisas. Detta innebär exempelvis att en skuldredovisning ska ske i enlighet med såväl försiktighetsprincipen som matchningsprincipen. Vidare innebär de etablerade principerna att värdering av tillgångar ska ske med försiktighet. En tillämpning av god redovisningssed innebär således att den ekonomiska redovisningen ger en försiktig och restriktiv beskrivning av utvecklingen och situationen. Redovisningen anger en miniminivå för det ekonomiska läget.

Kommunal redovisningslag

Kommunerna skall enligt den kommunala redovisningslagen redovisa i enlighet med god redovisningssed. Lagen reglerar vilka delar som skall ingå i årsredovisningen. Förvaltningsberättelsen skall ge en översikt över utvecklingen. Den skall även redogöra för de förhållanden som är viktiga för bedömningen av ekonomin. Här skall förhållanden som är kända

fram till dess årsredovisningen upprättas redovisas.

I 2002 års bokföring och bokslut har den kommunala redovisningslagens bestämmelser i allt väsentligt tillämpats. Kommunen följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Nedan följer en kort beskrivning av vissa väsentliga principer som påverkar bokslut och redovisning.

Tillämpning av redovisningsprinciper

Löneökningar som inte betalats ut under året har periodiserats och belastar 2002 års resultat. Däremot görs ingen periodisering av jour, övertid och semesterersättning etc. i december utan redovisning sker i januari 2003.

Årets förändring av semesterlöneskulden, okompenserad övertid och jour redovisas under verksamhetens kostnader i resultaträkningen. Den totala skulden av dessa redovisas som kortfristig skuld i balansräkningen.

Leverantörsfakturor på väsentliga belopp som inkommit efter årsskiftet men är hänförliga till redovisningsåret, har skuldbokförts och belastar 2002 års redovisning.

Redovisning av kommunala skatteintäkter sker efter Rådet för kommunal redovisnings rekommendation om redovisning av skatteintäkter. Rekommendationen är att skatteintäkter skall redovisas efter bokföringsmässiga grunder baserat på av regeringen prognostiserat belopp. Kostnadsräntor, intäktsräntor och räntebidrag som kan hänföras till redovisningsåret har bokförts som skuld respektive fordran och belastar 2002 års resultat.

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Den pensionsskuld som uppkommit under åren 1998 och 1999 samt garantipensioner som beslutades före 1999 redovisas under avsättningar i balansräkningen.

Pensionsskuldens finansiella kostnader redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen och ingår i pensionsskulden. KPA:s beräkning har använts för att ta fram skuldens storlek. Löneskatt ingår i pensionsskulden. Pensioner intjänade under år 2002 redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och är upptagen som kortfristig skuld i balansräkningen. Pensionsåtaganden inklusive löneskatt, som uppkommit före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärde minskat med investeringsbidrag. Avskrivningstiderna baseras på anläggningarnas beräknade ekonomiska livslängd.

Avskrivningstider:

Förvaltningsfastigheter	50 år
Övriga verksamhetsfastigheter.....	33 år
Va-anläggningar	25 år
Industrifastigheter och fritidsanläggningar	20 år
Inventarier exklusive datorutrustning.....	5 år
Datorutrustning.....	3 år

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minskat med investeringsbidrag och avskrivningar.

Exploateringstillgångar är bokförda under materiella anläggningstillgångar.

Koncernens tillgångar placerade i koncernkonto redovisas som likvida medel i kommunen. De kommunala bolagens andel redovisas som kortfristig skuld i kommunen och som kortfristig fordran i respektive bolag.

Sammanställd redovisning (koncernredovisning)

Koncernen Tanums kommun omfattar aktiebolag och stiftelser i vilka kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen för 2002 ingår Tanums Bostäder AB och Tanums Kommunala Förvaltnings- & Utvecklings AB till 100 procent. Däremot ingår inte Rambo AB där kommunen har en ägarandel på 26 procent. Tanums andel av Rambos verksamhet har i relation till kommunens resultat- och balansräkning en ringa omfattning och tillför därför inte väsentlig information.

Utgångspunkten för koncernbokslutet är balans- och resultaträkningarna för kommunen och dotterföretagen. Konsolideringen av koncernbokslutet för år 2002 bygger på ett preliminärt bokslut för Tanums Bostäder AB. Interna mellanhavanden mellan de i koncernen ingående enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Kommunens redovisningsprinciper tillämpas vid upprättande av koncernredovisning.

En sammanslagning av kommunens och dotterföretagens räkenskaper efter eliminering till en redovisningsenhet kallas konsolidering. Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att det egna kapitalet i dotterföretagen vid förvärvstillfället har eliminerats av kommunen. Därefter intjänat kapital har räknats in i koncernens eget kapital. Proportionell konsolidering innebär att endast ägarandelen av räkenskaperna i ej helägda dotterbolag tas med i koncernredovisningen.

Vid konsolideringen har inga elimineringsdifferenser uppkommit.

Omvärldsanalys

De närmaste årens samhällsekonomiska utveckling ser ut att bli mindre gynnsam än vad som tidigare antagits. Den konjunkturförstärkning de flesta räknade med skulle komma under slutet av 2002 väntas nu komma tidigast hösten 2003. Därmed ser 2003 ut att bli det tredje året i rad med en förhållandevis svag tillväxt. Osäkerheten om utvecklingen i Irak-frågan bidrar till en ökad pessimism i världsekonomin. Den globala börsnedgången har fortsatt under hela 2002. Återhämtningen i den amerikanska ekonomin bedöms bli svagare än vad tidigare antagits. De samhällsekonomiska förutsättningarna påverkar även förutsättningarna för kommuner och landsting och ger dessa sämre förutsättningar att expandera i samma takt som under de senaste åren.

Samhällsekonomi

Den svenska ekonomin har hittills stått emot den internationella konjunkturavmattningen relativt väl bland annat beroende på en svag krona och expansiv finanspolitik. Indikationerna på ökade problem i den svenska ekonomin blir dock allt tydligare. Tillväxten beräknas nästa år understiga två procent. Börsfallet och den fördröjda konjunkturuppgången har lett till att investeringarna fallit.

Arbetsmarknaden har varit förhållandevis stabil under den nu aktuella konjunkturförsvagningen. Ökningen av sysselsättningen har visserligen stannat upp men någon minskning av sysselsättningen eller ökad arbetslöshet har inte inträffat. Den öppna arbetslösheten ligger stabilt kring fyra procent av arbetskraften. En viss uppgång av antalet personer i arbetsmarknadsåtgärder har dock skett. Sysselsättningen i industrin har minskat medan den ökat i tjänstesektorn och då främst inom vård-, omsorgs- och utbildningssektorerna. Under de senaste åren har inflationstakten dämpats påtagligt. Under slutet på 2002 och början på 2003 gav ökade olje- och elpriser en något höjd inflation. Under 2002 ökade konsumentprisindex (KPI), mätt som förändring december till

december med 2,3 procent. De kommande åren bedöms inflationstakten utvecklas i linje med Riksbankens inflationsmål.

I mitten på november beslutade Riksbanken att sänka sin styrränta med 0,25 procentenheter till 4,00 procent. Sänkningen följdes av en nytt beslut i december där räntan sänktes med ytterligare 0,25 procentenheter till 3,75 procent. Förväntningar finns på att Riksbanken kommer att sänka räntan ytterligare under 2003.

Även den långa ränta har sjunkit under året. I början på 2003 låg den femåriga statsobligationsräntan kring 4,30 procent vilket är minskning med en procentenhet sedan början på 2002.

Kommunsektorn

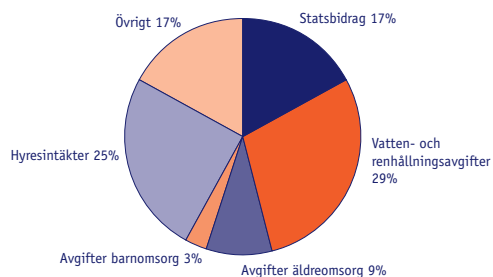
Under åren 1996 till 2001 förbättrades gradvis ekonomin i kommuner och landsting. Både 2000 och 2001 visade kommunsektorn ett samlat positivt resultat. Den positiva utvecklingen har nu brutits genom att kostnaderna börjat öka i snabbare takt än intäkterna. Kostnaderna ökar bland annat till följd av befolkningsförändringar, reformer i förskola samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Till detta kommer att lönerna i kommunsektorn bedöms öka minst lika snabbt som i övriga samhällssektorer de kommande åren. Den kommunala skattebasen kommer att utvecklas svagare än under de gångna åren. Med nu gällande beslut kommer inte statsbidragen att ge något reallt tillskott. Sammantaget balanserar inte utvecklingen av intäkterna de kostnadsökningar som kommunerna står inför.

Den kärva ekonomin har gjort att många kommuner och landsting har höjt skatten år 2002 eller 2003. Den genomsnittliga skattehöjningen i kommunerna uppgår till 18 öre och i landstingen till 48 öre. Skattehöjningarna räcker inte för att skapa balans utan kommunsektorn bedöms ha kostnader som överstiger intäkterna åren 2002 och 2003.

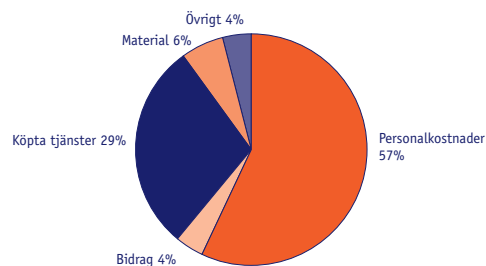
Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	Koncernen			Tanums kommun		
	2002	2001	2000	2002	2001	2000
<i>Belopp i tkr</i>						
Verksamhetens intäkter (not 1)	154 878	138 115	130 027	133 679	118 905	112 597
Verksamhetens kostnader (not 2)	-518 713	-484 937	-453 479	-506 542	-472 684	-443 857
Avskrivningar (not 3)	-31 147	-31 606	-29 546	-28 356	-28 964	-27 069
Verksamhetsresultat	-394 982	-378 427	-352 998	-401 219	-382 743	-358 329
Skatteintäkter (not 4)	294 420	281 434	260 358	294 420	281 434	260 358
Generella statsbidrag (not 5)	125 629	119 111	117 494	125 629	119 111	117 494
Finansiella intäkter (not 6)	1 350	2 301	3 361	1 979	2 921	2 828
Finansiella kostnader (not 7)	-20 481	-21 829	-23 272	-15 930	-17 110	-17 032
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	5 936	2 589	4 943	4 879	3 613	5 319
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
PERIODENS RESULTAT	5 936	2 589	4 943	4 879	3 613	5 319

Intäktsstruktur 2002

Kostnadsstruktur 2002

RESULTATANALYS

Årets resultat

Kommunens övergripande finansiella mål innebär att det egna kapitalet ska hållas reall oförändrat.

Kommunkoncernens resultat för 2002 uppgår till 5,9 mkr, vilket är en förbättring med 3,3 mkr jämfört med 2001 års resultat. Det är Tanums Bostäders resultatförbättring som förklarar koncernens förbättrade resultat. Tanums Bostäder redovisar en vinst med 1,1 mkr 2002 att jämföra med en förlust år 2001 på 1,0 mkr.

Kommunens resultat, 4,9 mkr, innebär att kommunen klarar både det lagstadgade balanskravet och det övergripande finansiella målet om ett reall oförändrat eget kapital som fullmäktige fastställt. Tanums kommun har uppfyllt balanskravet de tre åren, 2000 till 2002, som balanskravet gällt. Kommunens resultat är en förbättring med 1,3 mkr jämfört med 2001 års resultat. Av resultatet förklaras 2,5 mkr av realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar. Exkluderat resultatstörande poster som realisationsvinster är 2002 års resultat i nivå med föregående års resultat.

Intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 154,9 mkr vilket täcker cirka 28 procent av koncernens kostnader inklusive avskrivningar. Andelen av kostnaderna som finansieras med verksamhetsknutna intäkter har ökat sedan föregående år framförallt beroende på kraftigt ökade intäkter både inom kommunen och Tanums Bostäder. Sammantaget har koncernens intäkter ökat med 16,8 mkr (tolv procent). Av koncernens intäkter utgör 26,9 mkr specialdestinerade statsbidrag, 38,3

mkr hyresintäkter och 65,2 mkr avgifter från barn- och äldreomsorg, samt va och renhållning.

Kommunens intäkter har ökat med 14,8 mkr eller 12,4 procent. Det är framförallt de riktade statsbidragen som ökat. Barn- och utbildningsnämndens intäkter har ökat med 6,0 mkr medan tekniska nämndens intäkter ökat med 6,4 mkr. Del av intäktsökningen förklaras av att tidsbegränsade projekt som drivits under året finansierats med externa bidrag.

Kostnader

Koncernens bruttokostnader exklusive avskrivningar har ökat med 33,8 mkr (sju procent). Nämndernas kostnader har ökat med 33,8 mkr varav omsorgsnämndens kostnadsökning uppgår till 8,9 mkr och barn- och utbildningsnämndens ökning till 16,1 mkr. Sammantaget överskrider nämnderna tilldelad budget med 4,8 mkr.

Personalkostnaderna som utgör 58 procent av de totala kostnaderna har ökat med 16,8 mkr (sex procent) och uppgår till 298,1 mkr. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna är oförändrad. Köpta tjänster som uppgår till 147,8 mkr har ökat med 15,3 mkr. Däremot har kostnader för köp av material samt bidrag minskat under året.

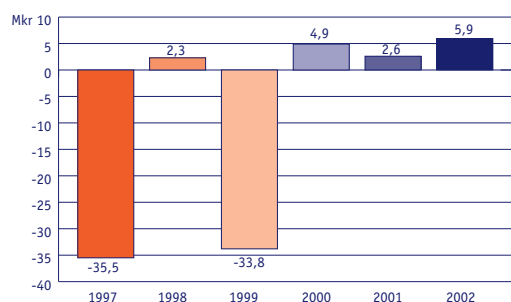
Kommunens bruttokostnad har ökat med 33,8 mkr (sju procent) och uppgår till 506,5 mkr.

Avskrivningar

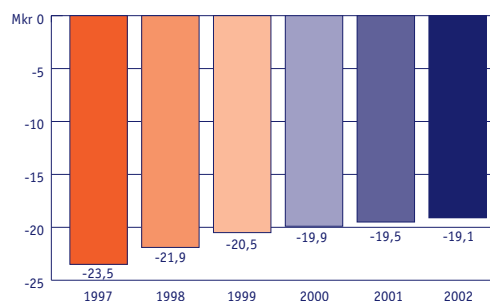
Koncernens avskrivningar har minskat med 0,5 mkr till 31,1 mkr. Det är kommunens avskrivningar som minskat medan Tanums Bostäders avskrivningar ökat något.

Avskrivningarnas andel av skatteintäkter och generella

Resultatutveckling 1997-2002

Finansnetto 1997-2002

statsbidrag uppgår till 7,4 procent vilken är en minskning med 0,5 procentenheter sedan förra året. I ett längre perspektiv har dock avskrivningarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag ökat kraftigt beroende på kommunens höga investeringsvolym under 1990-talet.

Verksamhetsresultat

Kostnaderna ska inte öka procentuellt mer än intäkterna.

Verksamhetsresultatet inklusive avskrivningar har försämrats både för kommunen och koncernen beroende på att kostnaderna ökat mer än intäkterna. Koncernens verksamhetsresultat uppgår till -395,0 mkr, en ökning med 4,4 procent medan kommunens resultat uppgår till -401,2 mkr, en ökning med 4,8 procent. Ökningen av kommunens verksamhetsresultat är lägre än ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att det ekonomiska målet uppnås.

I relation till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår koncernens verksamhetsresultat till 94,0 procent medan kommunens motsvarande resultat uppgår till 95,5 procent. Mätt på detta sätt har både koncernens och kommunens resultat förbättrats de två senaste åren. Fortfarande är dock kommunens och därmed också koncernens verksamhetsresultat i relation till skatteintäkter och statsbidrag för svaga för att ge långsiktig stark ekonomi.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Utdebiteringen ska hållas oförändrad.

Utdebiteringen är 21,62 och har hållits oförändrad under året. Tanums skattesats är 92 öre högre än den genomsnittliga skattesatsen i riket. Tanums skattekraft per invånare är 80 procent av medelskattekraften i riket. Tanums egna skattekraft har ökat de senaste åren.

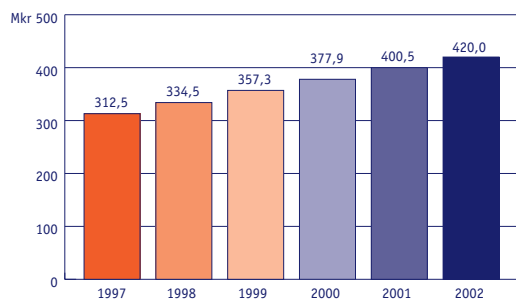
Skatteintäkter och generella statsbidrag svarar för 73 procent av kommunkoncernens totala intäkter. Av de totala skatteintäkterna och generella statsbidragen utgör intäkter från Tanums skatteunderlag 70 procent.

Sammantaget har skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 19,5 mkr (4,9 procent). Det är den lägsta ökningstakten sedan 1997. Ökningen beror främst på att skatteintäkterna ökat med 13,0 mkr. Bidragen från inkomst- och kostnadsutjämningsystemen har ökat med 5,3 mkr medan de generella statsbidragen ökat med 1,4 mkr. Ökningen av de generella statsbidragen beror på det särskilda sysselsättningsstöd som infördes under året.

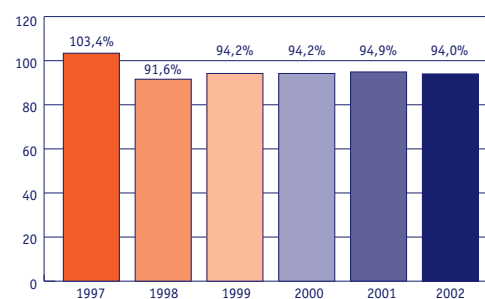
Finansnetto

Räntenivån har legat på en låg nivå under hela året. Riksbanken höjde under första halvåret den korta räntan med 50 punkter. I slutet på året skedde sänkningar med lika mycket så att den korta räntan är tillbaka på samma nivå, 3,75 procent som i början på året. Femårsräntan har sjunkit med cirka 80 punkter under året och låg vid årsskiftet kring 4,0 procent. Koncernens finansnetto uppgick till -19,1 mkr vilket är en förbättring med 0,4 mkr. Förbättringen beror på sänkta kostnadsräntor. Finansnettot motsvarar 4,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket är förbättring med 0,4 pro-

Skatteintäkter 1997-2002

Verksamhetens andel av skatteintäkterna 1997-2002

centenheter jämfört med 2001. Sett över en tioårsperiod har dock finansnettos andel ökat kraftigt främst beroende på en lånefinansiering av 1990-talets kraftiga investeringsvolym. Kommunens finansnetto uppgår till -13,9 mkr, en förbättring med 0,3 mkr sedan förra året. Förbättringen beror på att den genomsnittliga räntan på låneskulden kunnat sänkas.

UTSIKTER INFÖR FRAMTIDEN

De kommunalekonomiska förutsättningarna ser ut att försämrars de närmaste åren. Den internationella konjunkturen utvecklas svagt. Det medför svag tillväxt även i Sverige. Den kommunala skattebasen utvecklas därmed svagare än under de gångna åren. De generella statsbidragen är med nu gällande beslut nominellt oförändrade och urholkas därmed av inflationen. Höjda riktade statsbidrag till framförallt skolan kompenserar inte urholkningen av de generella statsbidragen.

De kommunala verksamhetskostnaderna beräknas öka med i genomsnitt drygt en procent årligen de närmaste åren. Ökningen sker främst inom gymnasieskola, handikappomsorg och barnomsorg. Däremot kommer kostnaderna för grundskolan att minska beroende minskat elevantal. Kommunernas personalomkostnader ökar kraftigt då avgifter för avtalsförsäkringar och pensioner stiger. Problem med att rekrytera personal till framförallt vård och omsorg kan också ge högre löneökningar de kommande åren.

Sammantaget växer kostnaderna snabbare än intäkterna och resursbristen i kommunsektorn ser ut att bli stor de närmaste åren. Redan idag har mer än en tredjedel av kommunerna svårigheter att klara det lagstadgade balanskravet och

allt färre kommuner klarar kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning.

Tanums kommuns budget för 2003 redovisar ett överskott på 3,5 mkr. Överskottet motsvarar mindre än en procent av skatteintäkter och generella statsbidrag och är inte tillräckligt stort för att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande finansiella mål för ekonomin. Nämnderna har under flera år redovisat stora underskott mot budget. Underskotten har balanserats av en ökning av skatteintäkterna som varit större än beräknat. Vid en lägre ökningstakt på skatteintäkterna kan underskott i nämndernas verksamhet ge obalans i hela ekonomin.

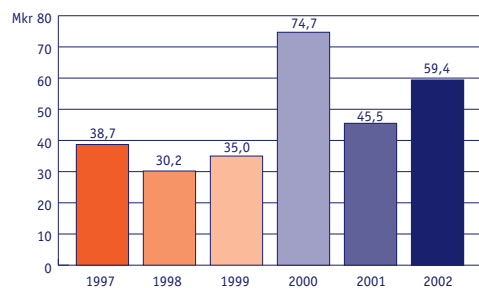
I budgeten för 2003 ökar verksamhetskostnaderna med 23,3 mkr varav 12,2 mkr avser ökade kostnader för pris- och löneökningar medan 8,7 mkr avser resurstillskott till nämnderna. De höga kostnadsökningarna klaras genom att skatteintäkter och de generella statsbidragen ser ut att även under 2003 öka i en förhållandevis snabb takt. Dock är en stor del av ökningen av tillfällig karaktär såsom att kommunerna även 2003 behåller intäkter från sysselsättningsstöd och del av statlig skatt.

Investeringsvolymen ligger på en fortsatt hög nivå. I 2003 års budget har investeringar för 50,0 mkr budgeterats vilket innebär att kommunen kommer att behöva öka upplåningen med cirka 15 mkr under det kommande året.

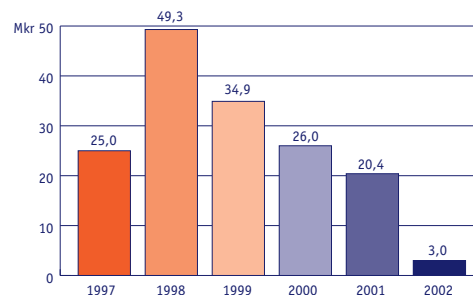
Finansieringsanalys

FINANSIERINGSANALYS	Koncernen			Tanums kommun		
	2002	2001	2000	2002	2001	2000
<i>Belopp i tkr</i>						
Tillförda medel						
Resultat efter finansnetto	5 936	2 589	4 943	4 879	3 613	5 319
Minskning kapitalbindning (not 8)	1 881	1 822	16 145	-	-	-
Försäljning anläggningstillgångar (not 9)	3 906	5 943	3 500	3 906	5 943	3 500
Minskning långfristiga fordringar	101	176	130	101	176	130
Ökning långfristiga skulder (not 10)	578	-	11 576	-	16 645	30 894
Avskrivningar (not 3)	31 147	31 606	29 546	28 356	28 964	27 069
Pensionskuldsökning (not 20)	-	-	-	-	-	-
Övrigt (not 11)	162	286	3 678	162	286	3 673
Summa tillförda medel	43 712	42 422	69 518	37 405	55 628	70 585
Använda medel						
Ökning kapitalbindning (not 8)	-	-	-	4 578	27 468	17 699
Nettoinvesteringar (not 12)	56 463	36 351	72 818	44 141	29 351	56 266
Ökning långfristiga fordringar	-	-	-	-	-	-
Minskning långfristiga skulder (not 10)	-	7 261	-	1 473	-	-
Pensionskuldsminskning (not 20)	2 182	2 753	2 352	2 182	2 753	2 352
Övrigt (not 13)	2 503	1 654	3 202	2 503	1 654	3 202
Summa använda medel	61 148	48 018	78 372	54 876	61 226	79 519
FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL	-17 436	-5 596	-8 854	-17 472	-5 598	-8 934

Investeringsvolym 1997-2002

Likviditet 1997-2002

FINANSIERINGSANALYS

Tillförda medel

Resultat efter avskrivningar och finansnetto tillför koncernen 5,9 mkr. Då avskrivningar inte är en likviditetspåverkande post läggs 31,1 mkr till tillförda medel. Kapitalbindningen minskar då medel frigörs genom minskade kortfristiga fordringar på 1,1 mkr samt ökning av kortfristiga skulder med 0,8 mkr. Koncernen har sålt anläggningstillgångar vilket tillfört 3,9 mkr. Långfristiga skulder ökar med 0,6 mkr. Totalt tillförda medel under 2002 är 43,7 mkr.

Använda medel

Koncernen har använt 56,5 mkr till investeringar. Pensionskulden har minskats med 2,2 mkr och övrigt använda medel är 2,5 mkr. Totalt använda medel för koncernen är 61,1 mkr.

Förändring likvida medel

Koncernens tillförda medel uppgår till 43,7 mkr varav 0,6 mkr är ökad upplåning. Då använda medel är 61,1 mkr har finansiering gjorts med en likviditetsminskning på 17,4 mkr.

Investeringarnas finansiering

Kommunens nettoinvesteringar skall finansieras med egna medel.

Nettoinvesteringarna som för koncernens del uppgår till 56,5 mkr har finansierats genom egna medel i form av överskott från verksamheten och minskad likviditet. Verksamhetens överskott inklusive avskrivningar uppgick till 37,0 mkr. Även kommunens nettoinvesteringar på 44,1 mkr har delvis finansierats med minskad likviditet. Detta innebär att kommunens ekonomiska mål om att hela nettoinvesteringen ska finansieras med egna medel inte uppnås.

Rörelsekapital

Koncernens rörelsekapital, skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder, har minskat med 19,4 mkr och uppgår till -55,9 mkr. Försämringen beror på minskad likviditet. Kommunens rörelsekapital har minskat med 12,8 mkr. Förändringen innefattar en minskad likviditet och minskade kortfristiga skulder. I bokslutet uppgår kommunens rörelsekapital till -46,1 mkr.

FINANSIELL STÄLLNING

Koncernens tillgångar uppgår till 688,8 mkr en ökning med 5,1 mkr (0,7 procent). Ökningen förklaras av att anlägg-

ningstillgångars värde ökat.

Kommunens tillgångar har däremot minskat med 7,7 mkr (1,3 procent) till 582,7 mkr till följd av minskad likviditet.

Anläggningstillgångar

Koncernens anläggningstillgångar uppgår till 651,1 mkr, en ökning med 23,7 mkr (3,8 procent). Bruttoinvesteringarna under året var 59,5 mkr medan avskrivningarna uppgick till 31,1 mkr. Investeringsbidrag har erhållits med 3,0 mkr medan försäljning av anläggningstillgångar uppgått till 3,9 mkr. Av anläggningstillgångarna avser 98,5 mkr skolfastigheter, 159,5 mkr servicehus för äldreomsorg, 85,6 mkr vatten- och avloppsreningsverk och 129,5 mkr hyresfastigheter.

Kommunens har under året gjort bruttoinvesteringar för 47,1 mkr. Efter avskrivningar, investeringsbidrag och ersättningar från försäljning av anläggningstillgångar uppgår värdet av anläggningstillgångarna till 538,1 mkr vilket är en ökning med 14,2 mkr sedan föregående år.

Kortfristiga fordringar

De kortfristiga fordringarna i koncernen uppgår till 34,0 mkr en minskning med 1,3 mkr. Av fordringarna avser 12,1 mkr fordran på staten för avräkning av kommunalskatt, 4,4 mkr är kundfordringar och 3,6 mkr momsfordran på staten.

Kommunens kortfristiga fordringar är 42,1 mkr, en minskning med 4,4 mkr sedan förra bokslutet. Kommunen har en fordran på Tanums Bostäder AB på 7,3 mkr avseende Tanums Bostäders nyttjande av checkkrediten på koncernkontot.

Likviditet

Kommunen ska ha en likviditetsreserv på 20 mkr.

Under året har en medveten minskning av likviditeten skett för att minska behovet av extern upplåning och därmed sänka räntekostnaderna. Vid årets slut uppgick likviditeten till 3,0 mkr, en minskning med 17,4 mkr. Tillsammans med tillgång till en checkkredit på 20 mkr har kommunen en sammanlagt likviditetsreserv som uppfyller det ekonomiska målet.

Hela likviditeten på koncernkontot redovisas som likvida medel i kommunens balansräkning. Tanums Bostäder nyttjade vid bokslutstillfället 7,3 mkr av internkrediten på koncernkontot. Den externa krediten på 20 mkr som är knuten till koncernkontot var vid bokslutstillfället inte utnyttjad.

Balansräkning

BALANSRÄKNING	Koncernen			Tanums kommun		
	2002	2001	2000	2002	2001	2000
<i>Belopp i tkr</i>						
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar:						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar (not 14)	628 818	606 239	612 279	501 244	488 037	498 319
Maskiner och inventarier (not 15)	16 067	14 894	12 856	15 666	14 654	12 732
Finansiella anläggningstillgångar (not 16)	6 221	6 306	2 310	21 171	21 256	17 260
Summa anläggningstillgångar	651 106	627 440	627 445	538 081	523 947	528 311
Omsättningstillgångar:						
Fordringar (not 17)	34 016	35 297	30 277	42 075	46 457	44 079
Förråd	737	555	714	-	-	-
Kassa och bank (not 18)	2 984	20 420	26 016	2 501	19 973	25 570
Summa omsättningstillgångar	37 737	56 272	57 008	44 576	66 430	69 648
SUMMA TILLGÅNGAR	688 843	683 712	684 453	582 657	590 377	597 960
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital (not 19)	188 040	185 451	180 508	191 072	187 443	182 123
Justering insatsemission (not 19)	15	-	-	-	-	-
Årets resultat	5 936	2 589	4 943	4 879	3 613	5 319
Summa eget kapital	193 991	188 040	185 451	195 951	191 056	187 443
Avsättningar						
Pensionsskuld (not 20)	21 540	23 722	26 475	21 540	23 722	26 475
Skulder						
Långfristiga skulder (not 21)	379 757	379 179	386 440	274 472	275 944	259 299
Kortfristiga skulder (not 22)	93 554	92 771	86 088	90 694	99 655	124 743
Summa skulder	473 312	471 950	472 528	365 166	375 599	384 041
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	688 843	683 712	684 453	582 657	590 377	597 960
ANSVARSFÖRBINDELSER (not 23)						
Pensionsförpliktelser, som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	171 675	168 764	173 144	171 675	168 764	173 144
Förvaltade stiftelser	1 437	1 470	1 493	1 437	1 470	1 493
Deponerade medel	403	429	423	403	429	423
Borgensförbindelser	5 201	6 310	7 812	110 787	109 845	134 953
Outnyttjad checkkredit	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000

Eget kapital

Det egna kapitalet i koncernen har under året ökat med 5,9 mkr och uppgår därmed till 194,0 mkr. Ökningen avser kommunens resultat på 4,9 mkr och Tanums Bostäders resultat på 1,1 mkr.

Kommunens egna kapital har genom årets resultat på 4,9 mkr ökat till 196,0 mkr. Procentuellt uppgår ökningen till 2,6 procent. Inflationen under 2002 var 2,3 procent. Detta innebär att kommunen klarat målet att det egna kapitalet ska vara reallt värdesäkrat.

Låneskuld

Under perioden 2000-2002 ska låneskulden amorteras med 15 mkr.

Koncernens låneskuld har under året minskat med 0,6 mkr och uppgår till 380,0 mkr. Kommunens låneskuld har också minskat något och uppgår till 274,5 mkr. Minskningen av låneskulden har skett genom en minskning av likviditeten. Under perioden 2000-2002 har koncernens låneskuld minskat med 6,7 mkr. Hela minskningen har skett genom minskad likviditet. Något amorteringsutrymme från den löpande verksamheten och investeringsverksamheten har inte skapats. Det ekonomiska målet om en amortering av låneskulden har inte uppnåtts.

Utöver redovisad låneskuld finns utrymme för ökad upplåning inom den låneram som kommunfullmäktige fastställt. Låneramen är för kommunen 284 mkr och för koncernen 395 mkr.

Den genomsnittliga räntan på koncernens låneskuld uppgår per den 31 december till 5,22 procent, en sänkning med 0,06 procentenheter. Genomsnittsräntan på kommunens låneskuld var vid bokslutstillfället 5,22 procent, vilket är en sänkning med 0,07 procentenheter.

Pensionsskuld

Den totala pensionsskulden för koncernen och kommunen uppgår till 193,2 mkr, vilket är en ökning med 0,7 mkr jämfört med föregående år. Av den totala skulden redovisas 21,5 mkr som avsättning i balansräkningen medan de pensionsåtaganden som avser perioden fram till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse. Denna del av skulden uppgår till 171,7 mkr. Samtliga belopp inkluderar löneskatt. Den del som redovisas i balansräkningen avser i huvudsak pensioner intjänade under 1998 och 1999 samt garantipensioner.

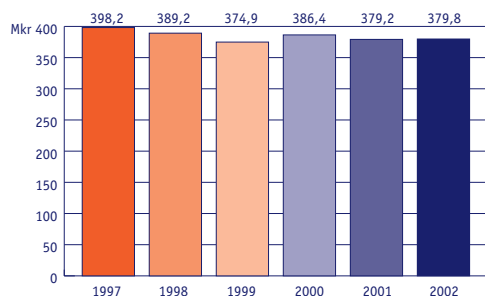
Pensioner intjänade under åren 2000-2002 har avsatts och utbetalas till enskilda för individuell förvaltning och ingår således inte i den ovan redovisade skulden.

Soliditet

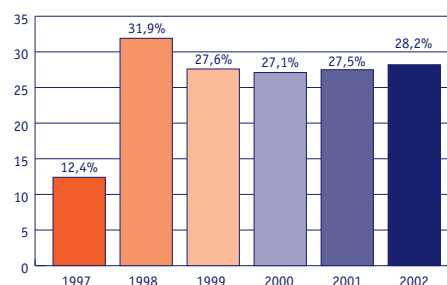
Soliditetsutvecklingen är beroende av två faktorer, dels hur det egna kapitalet förändras, dels hur tillgångarna förändras. Den faktiska soliditeten, inklusive hela pensionsskulden, är för koncernen 3,2 procent och för kommunen 4,2 procent. Både koncernens och kommunens soliditet har förstärkts under året beroende på att årets resultat (förändring av det egna kapitalet) ökat mer procentuellt än tillgångarna. Sett över en längre tidsperiod har soliditeten försämrats rejält. År 1989 uppgick soliditeten till 57 procent.

Vid en exkludering av den del av pensionsskulden som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår koncernens soliditet till 28,2 procent och kommunens soliditet uppgår till 33,6 procent. Även vid detta redovisnings sätt har både koncernens och kommunens soliditet stärkts under 2002.

Låneskuld 1997-2002

Soliditet 1997-2002

Noter till årsredovisningen år 2002

Not 1

VERKSAMHETENS INTÄKTER

Koncernen	2002	2001	2000
Statsbidrag	26 916	17 592	11 494
Övriga bidrag	9 610	8 158	5 400
Barnomsorgsavgifter	4 247	8 294	7 706
Äldreomsorgsavgifter	13 571	12 753	12 498
Vatten- och renhållningsavgifter	44 799	38 526	38 940
Hyresintäkter	38 327	38 814	38 063
Hamnavgifter	2 602	2 506	2 448
Försäljning av verksamhet	5 422	4 702	4 402
Reavinst försäljning av fastigheter	2 503	1 654	270
Övrigt	6 881	5 116	8 806
Summa	154 878	138 115	130 027

Tanums kommun	2002	2001	2000
Statsbidrag	26 916	17 592	11 494
Övriga bidrag	9 610	8 158	5 400
Barnomsorgsavgifter	4 247	8 294	7 706
Äldreomsorgsavgifter	13 571	12 753	12 498
Vatten- och renhållningsavgifter	47 295	40 863	41 168
Hyresintäkter	12 111	14 322	13 787
Hamnavgifter	2 602	2 506	2 448
Försäljning av tjänster och verksamhet	7 566	7 825	7 691
Reavinst försäljning av fastigheter	2 503	1 654	270
Övrigt	7 258	4 938	10 135
Summa	133 679	118 905	112 597

Not 2

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Koncernen	2002	2001	2000
Personalkostnader	298 142	281 283	264 294
Material	32 565	33 505	29 294
Köpta tjänster	147 860	132 524	119 986
Bidrag	19 577	20 176	18 539
Pensionskostnader	17 782	15 381	14 640
Fastighetsskatt	965	921	1 439
Nedskrivning fastigheter	162	286	3 673
Övrigt	1 660	861	1 614
Summa	518 713	484 937	453 479

Tanums kommun	2002	2001	2000
Personalkostnader	297 914	280 861	264 031
Material	28 146	28 170	25 369
Köpta tjänster	142 333	126 956	116 280
Bidrag	19 577	20 176	18 539
Pensionskostnader	17 782	15 381	14 640
Fastighetsskatt	462	463	649
Nedskrivning fastigheter	162	286	3 673
Övrigt	166	391	676
Summa	506 542	472 684	443 857

Not 3

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar sker enligt plan på ursprungligt anskaffningsvärde. Avskrivningstiden beräknas på anläggningens beräknade ekonomiska livslängd. Tanums Bostäder AB tillämpar en avskrivningstid på fastigheter på 50 år medan kommunens avskrivningstid är 33 år.

Koncernen	2002	2001	2000
Inventarier	5 467	6 078	6 587
Fastigheter och anläggningar	25 680	25 528	22 959
Summa	31 147	31 606	29 546

Tanums kommun	2002	2001	2000
Inventarier	5 198	5 832	6 355
Fastigheter och anläggningar	23 158	23 132	20 714
Summa	28 356	28 964	27 069

Not 4

SKATTEINTÄKTER

	2002	2001	2000
Kommunalskatt	288 485	271 146	251 659
Skatteavräkning	4 726	9 109	5 157
Övriga skatteintäkter	1 209	1 179	1 152
Mellankommunal avräkning	-	-	2 390
Summa	294 420	281 434	260 358

Not 5**GENERELLT STATSBI DRAG**

	2002	2001	2000
Generella statsbidrag	55 778	54 428	57 100
Bidrag inkomstutjä mning	64 802	60 913	59 512
Bidrag kostnadsutjä mning	7 483	6 122	4 667
Momsbidrag	29 907	27 553	25 149
Momsavgift	-29 907	-27 553	-25 149
Införandeavdrag	-	-	-1 620
Nivåjustering	-2 434	-2 352	-2 164
Summa	125 629	119 111	117 494

Not 6**FINANSIELLA INTÄKTER**

Finansiella intäkter avser ränteintäkter och räntebidrag.

Koncernen	2002	2001	2000
Ränteintäkter	718	1 534	1 338
Räntebidrag	632	767	2 024
Summa	1 350	2 301	3 361

Tanums kommun	2002	2001	2000
Ränteintäkter	1 359	2 212	1 328
Räntebidrag	620	709	1 501
Summa	1 979	2 921	2 828

Not 7**FINANSIELLA KOSTNADER**

Finansiella kostnader avser räntekostnader samt finansiella kostnader på pensionsskulden.

Koncernen	2002	2001	2000
Räntekostnader å lån	19 480	20 783	22 427
Räntekostnader å pensionsskuld	944	965	841
Övrigt	57	81	4
Summa	20 481	21 829	23 272

Tanums kommun	2002	2001	2000
Räntekostnader å lån	14 929	16 064	16 186
Räntekostnader å pensionsskuld	944	965	841
Övrigt	57	81	4
Summa	15 930	17 110	17 032

Not 8**FÖRÄNDRING KAPITALBINDNING**

Kapitalbindningen skall hållas på en så lå g nivå som möjligt. Ökade fordringar och minskade skulder ökar kapitalbindningen. Minskade fordringar och ökade skulder minskar kapitalbindningen.

Koncernen	2002	2001	2000
Ökning fordringar	-	-4 860	-
Minskning fordringar	1 098	-	572
Ökning skulder	784	6 683	15 573
Minskning skulder	-	-	-
Förändring kapitalbindning	1 882	1 822	16 145

Tanums kommun	2002	2001	2000
Ökning fordringar	-	2 379	13 870
Minskning fordringar	4 383	-	-
Ökning skulder	-	-	-
Minskning skulder	8 961	25 090	3 829
Förändring kapitalbindning	-4 578	-27 468	17 699

Not 9**FÖRSÄLJNING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**

Denna post avser försäljning av anläggningstillgångar, det vill säga sådana försäljningar som inte har ett direkt samband med investeringsverksamheten.

Koncernen	2002	2001	2000
Försäljning fastigheter TBAB	-	-	-
Försäljning anläggningar			
Tanums kommun	3 906	5 943	3 500
Summa	3 906	5 943	3 500

Tanums kommun	2002	2001	2000
Brandstation, Hamburgsund	2 380	-	-
Övrigt	1 526	5 943	3 500
Summa	3 906	5 943	3 500

Not 10**FÖRÄNDRING LÅNGFRISTIGA SKULDER**

Koncernen	2002	2001	2000
Ny upplåning	20 000	50 000	70 000
Omsättning och amortering	-19 422	-57 261	-58 424
Summa	578	-7 261	11 576

Tanums kommun	2002	2001	2000
Ny upplåning	10 000	50 000	70 000
Omsättning och amortering	-11 472	-33 355	-39 106
Summa	-1 472	16 645	30 894

Not 11**ÖVRIGT TILLFÖRDA MEDEL**

Dessa poster är sådana poster som inte påverkar rörelsekapitalet.

Koncernen	2002	2001	2000
Nedskrivning anläggningar kommunen	162	286	3 673
Återbetalning andelar Minator (TBAB)	-	-	5
Summa	162	286	3 673

Tanums kommun	2002	2001	2000
Nedskrivning anläggningar kommunen	162	286	3 673
Summa	162	286	3 673

Not 12**NETTOINVESTERINGAR**

Från investeringsredovisningen hämtas årets bruttoinvesteringar och investeringsbidrag. Bruttoinvesteringar minskat med investeringsbidrag utgör nettoinvesteringarna.

Koncernen	2002	2001	2000
Bruttoinvesteringar	59 466	45 503	74 775
Investeringsbidrag	-3 003	-9 152	-1 956
Nettoinvesteringar	56 463	36 351	72 818

Tanums kommun	2002	2001	2000
Bruttoinvesteringar	47 144	38 504	58 223
Investeringsbidrag	-3 003	-9 153	-1 956
Nettoinvesteringar	44 141	29 351	56 266

Not 13**ÖVRIGT ANVÄNDA MEDEL**

Dessa poster är sådana poster som inte påverkar rörelsekapitalet.

Koncernen	2002	2001	2000
Realisationsvinst	2 503	1 654	3 202
Summa	2 503	1 654	3 202

Tanums kommun	2002	2001	2000
Realisationsvinst	2 503	1 654	3 202
Summa	2 503	1 654	3 202

Not 14**MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR**

Koncernen	2002	2001	2000
Förvaltningsfastigheter	31 245	30 804	31 215
Skolfastigheter	98 490	99 483	78 914
Förskolor/daghem	9 973	10 077	10 337
Servicehus	159 546	165 703	172 499
Brandstationer	8 077	3 059	2 877
Vatten- och avloppsverk	85 582	80 584	84 438
Gator och vägar	17 459	13 814	13 515
Markreserv	23 935	22 619	22 384
Exploateringsområden industri	3 575	3 705	4 323
Exploateringsområden bostäder	4 183	4 461	4 375
Industrifastigheter	2 272	2 690	3 113
Hamnar	22 066	22 690	15 051
Hyresfastigheter	129 460	120 208	115 543
Anläggningar under uppförande	19 826	16 789	44 657
Övrigt	13 129	9 553	9 038
Summa	628 818	606 239	612 279

Anskaffningsvärde	911 028	864 895	846 624
Ackumulerade avskrivningar	-282 210	-258 656	-234 345
Bokfört värde	628 818	606 239	612 279

Tanums kommun	2002	2001	2000
Förvaltningsfastigheter	31 245	30 804	31 215
Skolfastigheter	98 490	99 483	78 914
Förskolor/daghem	9 973	10 077	10 337
Servicehus	159 546	165 703	172 499
Brandstationer	8 077	3 059	2 877
Vatten- och avloppsverk	85 582	80 584	84 438
Gator och vägar	17 459	13 814	13 515
Markreserv	23 935	22 619	22 384
Exploateringsområden industri	3 575	3 705	4 323
Exploateringsområden bostäder	4 183	4 461	4 375
Industrifastigheter	2 272	2 690	3 113
Hamnar	22 066	22 690	15 051
Hyresfastigheter	673	1 668	2 311
Anläggningar under uppförande	19 497	15 584	42 386
Övrigt	14 671	11 096	10 581
Summa	501 244	488 037	498 319

Anskaffningsvärde	735 426	701 400	691 773
Ackumulerade avskrivningar	-234 182	-213 363	-193 454
Bokfört värde	501 244	488 037	498 319

Not 15**MASKINER OCH INVENTARIER**

Koncernen	2002	2001	2000
Inventarier	16 067	14 894	12 856
Anskaffningsvärde	39 451	33 029	38 094
Ackumulerade avskrivningar	-23 384	-18 135	-25 238
Bokfört värde	16 067	14 894	12 856

Tanums kommun	2002	2001	2000
Inventarier	15 666	14 654	12 732
Anskaffningsvärde	38 912	32 704	37 918
Ackumulerade avskrivningar	-23 246	-18 050	-25 186
Bokfört värde	15 666	14 654	12 732

Not 16**FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**

Koncernen	2002	2001	2000
Aktier	5 361	5 401	1 092
Andelar	464	448	661
Långfristig utlåning	396	456	557
Summa	6 221	6 306	2 310

Tanums kommun	2002	2001	2000
Aktier	20 351	20 391	16 091
Andelar	424	408	611
Långfristig utlåning	396	456	557
Summa	21 171	21 256	17 260

Not 17**FORDRINGAR**

Koncernen	2002	2001	2000
Vatten och renhållning	2 515	3 013	1 972
Barnomsorgsavgifter	575	1 197	982
Äldreomsorgsavgifter	1 270	1 435	1 165
Hyror och arrenden	237	450	649
Statsbidragsfordringar	111	119	-
Västtrafik AB	1 537	1 332	1 221
Moms	3 587	5 685	3 953
Skatteintäkter	12 068	13 062	12 918
Förutbetalda kostnader	2 044	1 225	1 231
Upplupna intäkter	6 515	4 624	3 256
Övrigt	3 557	3 155	2 930
Summa	34 016	35 297	30 277

Tanums kommun	2002	2001	2000
Vatten och renhållning	2 515	3 013	1 972
Barnomsorgsavgifter	575	1 197	982
Äldreomsorgsavgifter	1 270	1 435	1 165
Hyror och arrenden	-	-40	194
Statsbidragsfordringar	111	119	-
Västtrafik AB	1 537	1 332	1 221
Moms	3 587	5 685	3 953
Skatteintäkter	12 068	13 062	12 918
Förutbetalda kostnader	1 995	1 176	1 169
Upplupna intäkter	6 515	4 624	3 169
TBAB koncernkonto	7 330	11 261	13 430
Övrigt	4 572	3 594	3 906
Summa	42 075	46 458	44 079

Not 18**KASSA OCH BANK**

Beloppet utgör summan av kassa, bank och lätt realiserbara medelsplaceringar.

Koncernen	2002	2001	2000
Kassa	30	51	57
Bank	2 954	20 369	25 959
varav privata medel	17	66	47
Summa	2 984	20 420	26 016

Tanums kommun	2002	2001	2000
Kassa	23	18	39
Bank	9 808	31 216	38 961
varav TBAB:s del i koncern-			
konto	-7 330	-11 261	-13 430
varav privata medel	70	66	47
Summa	2 501	19 973	25 570

Not 19**EGET KAPITAL**

Koncernen	2002	2001	2000
Ingående eget kapital	188 040	185 451	180 508
Insatsemission Kommuninvest	15	-	-
Årets resultat	5 936	2 589	4 943
Utgående eget kapital	193 991	188 040	185 451
Rörelsekapital	-55 817	-36 498	-29 079
Anläggningskapital	249 808	224 538	214 530
Totalt	193 991	188 040	185 451

Tanums kommun	2002	2001	2000
Ingående eget kapital	191 056	187 443	182 123
Insatsemission Kommuninvest	15	-	-
Årets resultat	4 879	3 613	5 319
Utgående eget kapital	195 951	191 056	187 443
Rörelsekapital	-46 118	-33 224	-55 094
Anläggningskapital	242 069	224 280	242 536
Totalt	195 951	191 056	187 443

Not 20**PENSIONSSKULD**

Redovisning av pensionsskulden regleras i den kommunala redovisningslagen. Den del av pensionsskulden som uppkommit före 1998 skall redovisas som ansvarsförbindelse. Kommunens ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser till personalen uppgår till 171 675 tkr inkl löneskatt för 2002.

Kommunen	2002	2001	2000
Pensioner intjänade			
1998-1999	12 555	12 184	12 383
Garantipensioner	4 780	6 907	9 036
Löneskatt	4 205	4 631	5 056
Summa	21 540	23 722	26 475

Not 21**LÅNGFRISTIG SKULD**

Koncernen	2002	2001	2000
Spintab	45 423	53 418	66 733
SEB	20 000	20 000	10 000
Nordea	10 000	10 000	10 000
Kommuninvest	288 860	278 860	268 860
SBAB	9 774	11 201	24 847
Europeiska Investeringsbanken	6 000	6 000	6 000
-varav kortfristig skuld	-300	-300	-
Summa	379 757	379 179	386 440

De långfristiga lånen förfaller till räntjustering enligt följande:

2003	157 676	42%
2004	40 358	11%
2005-2006	101 949	27%
2007 eller senare	79 774	21%
Summa	379 757	100%

Tanums kommun	2002	2001	2000
Spintab	9 838	9 883	9 926
SEB	20 000	20 000	10 000
Nordea	10 000	10 000	10 000
Kommuninvest	218 860	218 860	210 059
SBAB	9 774	11 201	13 314
Europeiska Investeringsbanken	6 000	6 000	6 000
Summa	274 472	275 944	259 299

De långfristiga lånen förfaller till räntjustering enligt följande:

2003	110 000	40%
2004	26 000	9%
2005-2006	78 698	29%
2007 eller senare	59 774	22%
Summa	274 472	100%

Not 22**KORTFRISTIGA SKULDER**

Koncernen	2002	2001	2000
Preliminär skatt, dec	5 935	6 714	5 473
Arbetsgivaravgift dec	5 877	6 458	5 240
Semesterlöneskuld	26 280	24 521	22 450
Leverantörsskulder	18 035	19 076	22 816
Upplupna kostnader	14 798	13 366	15 901
Förinbetalda intäkter	7 100	6 828	5 397
Övrigt	15 529	15 808	8 811
Summa	93 554	92 771	86 088

Tanums kommun	2002	2001	2000
Preliminär skatt, dec	5 911	6 692	5 466
Arbetsgivaravgift dec	5 857	6 458	5 234
Semesterlöneskuld	26 280	24 521	22 450
Leverantörsskulder	14 670	16 802	18 115
Upplupna kostnader	12 266	11 621	13 866
Förinbetalda intäkter	5 678	5 829	4 152
Årets intjänade pensioner inkl löneskatt	11 882	10 016	8 357
Kommunens skuld till TBAB	4 855	12 298	44 759
Övrigt	3 295	5 518	2 344
Summa	90 694	99 655	124 743

Not 23**STÄLLDA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER**

Förvaltade fonders och deponerade medels kapital uppgick till 1 840 tkr. Kommunens förlustansvar för egna hem var den 31 december 2002, 5 165 tkr vilket är 40 procent av den totala låneskulden på 12 912 tkr. Kommunens borgensåtagande till Tanums Bostäder AB var 105 586 tkr. Enligt beslut i kommunfullmäktige uppgår Tanums Bostäder AB:s möjligheter att uppta lån med borgen från Tanums kommun till 120 000 tkr.

Tanums kommun är enligt beslut i kommunfullmäktige medlem i Kommuninvest Ekonomisk Förening. All upplåning i Kommuninvest sker med stöd av kommunal borgen. Denna borgen är solidarisk. Varje borgensman har ett slutligt ansvar för ett belopp motsvarande vad borgensmannen lånat via Kommuninvest. Koncernens lån hos Kommuninvest uppgick vid årsskiftet till 288 860 tkr.

	2002	2001	2000
Förlustansvar för egna hem	5 165	6 266	7 762
Borgensåtagande Tanums Bostäder AB	105 586	103 535	127 141
Borgensförbindelser föreningar/enskilda	36	43	50

Riskbedömning

RISKBEDÖMNING

Tanums kommun är i sin verksamhet utsatt för olika typer av risker, såsom finansiella risker, borgensåtaganden, skador på kommunal egendom, störningar i verksamhet och IT-system etc.

Valutarisker

Kommunkoncernen har inga in- eller utbetalningar i utländsk valuta. En del av den upplåning som gjorts via Kommuninvest är lån som genom användande av vanligt förekommande finansiella avtal (så kallat swap-avtal) omvandlats till svensk valuta. Hela låneskulden är placerad i svensk valuta. En viss indirekt valutarisk finns dock genom att kommunen som medlem i Kommuninvest iklätt sig ett borgensansvar.

Likviditetsrisk

Genom medlemskapet i Kommuninvest kan kommunen och Tanums Bostäder AB skaffa kapital på ett effektivt sätt. Till koncernkontot finns en checkkredit på 20 mkr knuten som kan utnyttjas utan förbehåll. Krediten var vid bokslutstillfället inte utnyttjad. Den genomsnittliga löptiden på utestående lån är tre år och två månader för koncernen och tre år och fyra månader för kommunen vilket ligger inom ramen för de finansiella mål som kommunfullmäktige fastställt.

Ränterisk

Kommunen och Tanums Bostäder AB har fastställt en finansieringspolicy som bland annat reglerar hur strukturen på låneportföljen ska utformas för att minimera ränterisken.

Enligt policyn ska den genomsnittliga räntebindningstiden vara tre år med ett avvikelsemandat om 18 månader och minst 50 procent av lånestocken ska ha en räntebindningstid på sex månader och längre.

Den genomsnittliga räntebindningstiden uppgick till två år och tio månader både för koncernen och för kommunen. Andelen lån med fast räntebindning på sex månader och längre uppgick vid årets slut till 61 procent för koncernen och 64 procent för kommunen.

Kreditrisk

Kommunkoncernen har en kreditrisk på sina utestående fordringar. Totalt uppgick kundfordringarna per den 31 december till 4,4 mkr. Genomsnittlig kredittid på kundfordringarna har varit 30 dagar. Kundförlusterna har under året uppgått till 0,6 mkr varav 0,3 mkr avser kommunens verksamhet och 0,3 mkr avser hyresförluster för Tanums Bostäder.

Kommunen har fastställda regler för placering av likviditet. Hela likviditeten var vid årskiftet placerad på dagslån i bank vilket uppfyller bestämmelserna om placering av likviditeten.

Motpartsrisk

Del av upplåningen som sker via Kommuninvest konverteras till svensk valuta via swapavtal. Motpartrisken i swapavtal utgörs av att ingånget avtal inte fullföljs av motparten. För att minimera motpartrisken tilläts Kommuninvest endast att göra swapavtal med mycket hög kreditvärdighet. Vid årskiftet var huvuddelen av avtalen ingångna med motparter vars kreditvärdighet är AAA från minst ett av kreditvärdighetsinstituterna Moody's eller Standard & Poor. Kopplat till

detta har Kommuninvest ett risklimitsystem, där limiter sätts efter noggrann prövning och riskanalyser kontinuerligt utförs.

BORGENSÅTAGANDEN

Kommuninvest

Tanums kommun är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening som är ett samarbete kring finansiella tjänster, främst upplåning. Kommuninvest har 134 medlemmar varav 131 kommuner och tre landsting. All upplåning i Kommuninvest sker med stöd av kommunal borgen. Denna borgen kombineras med ett avtal borgensmännen emellan som innehåller bestämmelser om i vilken ordning en borgensman kan fördela eventuella krav från en långivare. Grundtanken i avtalet är att varje borgensman har ett slutligt ansvar för ett belopp som motsvarar vad borgensmännen i fråga lånat från Kommuninvest. Tanums kommun och Tanums Bostäder hade vid årsskiftet lån hos Kommuninvest med 288,9 mkr motsvarande cirka 76 procent av den totala låneskulden. All upplåning som Tanums Bostäder AB gör hos Kommuninvest sker med kommunal borgen som säkerhet.

Borgen till bostadsändamål

Kommunfullmäktige har beslutat om en ram för borgensåtaganden gentemot Tanums Bostäder AB med 120,0 mkr. Per den 31 december 2002 var 105,6 mkr av borgensramen utnyttjad.

Kommunens ansvarsåtagande för statligt reglerade lån för egna hem till och med 31 december 1991 är 5,2 mkr vilket motsvarar 40 procent av den totala lånesumman på 12,9 mkr. Under år 2002 gjorde kommunen inga borgensförluster.

Övriga borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden för övriga engagemang uppgick vid årets slut till 36 tkr.

FÖRSÄKRINGSSKYDD

Kommunen och Tanums Bostäder AB har tecknat försäkringsavtal som bland annat ger fullvärdesförsäkring av fastigheter samt en ansvarsförsäkring. Under 2002 genomförde kommunen en upphandling av försäkringsskydd och tecknade ett nytt försäkringsavtal som löper till och med 30 juni 2005. Kommunstyrelsen har antagit en riskhanteringsplan för den kommunala verksamheten.

IT-SÄKERHET

Kommunstyrelsen har under 2002 fastställt nya riktlinjer för IT-säkerhet. Under året har åtgärder vidtagits för att höja IT-säkerheten enligt de rekommendationer som framkom i den särskilda riskanalys som gjordes 2001.

Driftsredovisning

	BUDGET FÖR PERIODEN			REDOVISNING			BUDGETAVVIKELSE		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Kommunstyrelsen	8 166	-47 318	-39 152	9 799	-48 812	-39 013	1 633	-1 494	139
Tekniska nämnden	106 262	-118 223	-11 961	111 488	-124 776	-13 288	5 226	-6 553	-1 327
Miljö- och byggnadsnämnden	6 430	-9 994	-3 564	7 093	-10 561	-3 468	663	-567	96
Kultur- och fritidsnämnden	6 129	-18 840	-12 711	8 406	-20 631	-12 225	2 277	-1 791	486
Barn- och utbildningsnämnden	24 554	-212 338	-187 784	30 823	-219 634	-188 812	6 269	-7 296	-1 027
Omsorgsnämnden	45 063	-218 801	-173 738	47 704	-224 673	-176 969	2 641	-5 872	-3 231
Kommunrevisionen	-	-458	-458	1	-351	-351	1	107	107
Summa nämndsverksamhet	196 604	-625 973	-429 369	215 312	-649 438	-434 126	18 708	-23 466	-4 757
Pensionskostnader	-	-15 900	-15 900	-	-17 782	-17 782	-	-1 882	-1 882
Semesterskultsförändring	-	-1 670	-1 670	-	-1 759	-1 759	-	-89	-89
Kompletteringspension	9 800	-	9 800	10 323	-	10 323	523	-	523
Personalomkostnader	-	-	-	-	-295	-295	-	-295	-295
Kapitalkostnad	67 315	-	67 315	68 099	-	68 099	784	-	784
Avskrivningar	-	-28 700	-28 700	-	-28 356	-28 356	-	344	344
Kommunstyrelsens förfogande	-	-181	-181	-	-	-	-	181	181
Övrigt	-	-500	-500	2 688	-11	2 676	2 688	489	3 176
Summa verksamhet	273 719	-672 924	-399 205	296 422	-697 642	-401 219	22 703	-24 718	-2 015
Skatteintäkter och generella statsbidrag	418 300	-	418 300	420 049	-	420 049	1 749	-	1 749
Finansnetto	1 450	-15 700	-14 250	1 979	-15 930	-13 950	529	-230	300
Summa efter finansiering	693 469	-688 624	4 845	718 450	-713 571	4 879	24 981	-24 948	34
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	693 469	-688 624	4 845	718 450	-713 571	4 879	24 981	-24 948	34

DRIFTSREDOVISNING

Kommunens resultat på 4,9 mkr är enligt budget. Nämndernas verksamhet överskred budgeten med 4,8 mkr. Omsorgsnämnden redovisar ett underskott mot budget på 3,2 mkr. Tekniska nämnden redovisar ett underskott på 1,3 mkr och barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 1,0 mkr. Kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden går med överskott. Kommunens budget balanseras tack vare överskott avseende skatteintäkter och statsbidrag. Nedan redovisas större avvikelser mot budget:

- Handikappomsorgen redovisar ett underskott med 2,7 mkr mot budget främst beroende på ökad volym avseende personlig assistans.

- Grundskolan ger ett underskott mot budget med 1,0 mkr beroende på ökade kostnader för skolskjutsar och pedagogiskt materiel.
- Fastighetsförvaltningen ianspråktar 0,8 mkr av tidigare års överskott enligt särskilt nämndbeslut för att utföra vissa underhållsarbeten.
- Det generella sysselsättningsstödet blev 2,3 mkr mer än budgeterat.
- Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 1,7 mkr mer än budgeterat. Ökningen beror främst på att slutavräkningen för 2001 års skatteintäkter blev betydligt högre än förväntat.
- Pensionskostnaden ökar med 1,9 mkr mer än beräknat beroende på nya avtal med timanställd personal.

Investeringsredovisning

INVESTERINGAR

Investeringar under en treårsperiod får ej överstiga 90 mkr.

Bruttoinvesteringarna år 2002 uppgick till 47,1 mkr. Av den totala investeringsvolymen svarade investeringar inom VA-området för 19,5 mkr, i fastigheter för 7,9 mkr och exploateringsverksamhet för 6,3 mkr. Investeringar i inventarier uppgick till 6,3 mkr. Investeringsbidrag erhöles med sammanlagt 3,0 mkr. Nettoinvesteringarna 2002 var således 44,1 mkr. Under året har anläggningstillgångar sålts till ett värde av 3,9 mkr. Försäljningarna gav efter avdrag för omkostnader och bokfört värde en realisationsvinst på 2,5 mkr.

Ett ekonomiskt mål för investeringar har antagits av kommunfullmäktige. Där anges att investeringarna under en treårsperiod högst får uppgå till 90 mkr. Detta innebär att investeringarna i snitt ej får överstiga 30 mkr per år. Nettoinvesteringar år 2000 uppgick till 56,3 mkr och 2001 till 29,4 mkr. Tillsammans med 2002 års nettoinvesteringar på 44,1 mkr innebär det en total investeringsvolym för perioden 2000-2002 på 129,8 mkr. Det ekonomiska målet för investeringsvolymen har därmed inte uppnåtts under perioden.

Några av de största investeringsprojekten under året var:

- Tanumshede vattenverk till en kostnad av 11,9 mkr
- Kämpersvik avloppsreningsverk till en kostnad av 3,4 mkr
- Reinvesteringar i VA-verk för totalt 2,6 mkr
- Ombyggnad av Grebbestadsskolan för 2,1 mkr
- Ombyggnad av Ekdungeskolan för 1,8 mkr

Investeringsredovisning 2002

Belopp i tkr	Investeringsutgift/inkomst
VA-investeringar:	
VA-omläggningar	960
Reinvesteringar VA-verk	2 570
Pumpstationer	441
Kämpersviks avloppsreningsverk	3 388
Övriga investeringar:	
Exploateringsverksamhet	6 295
Skolfastigheter	4 714
Hamnar	1 034
Gator och vägar	3 511
Gång- och cykelbanor	680
Brandstationer	670
Övrigt	493
Pågående investeringar:	
Tanumshede vattenverk	11 933
Ombyggnad Ekdungeskolan	1 772
Grebbestadsbryggan	730
Ombyggnad Hedeskolan	419
Relästation Östad	286
Tanumshede brandstation	284
Grebbestads avloppsreningsverk	162
Övriga pågående investeringar	549
Inventarier:	
Nämndernas inventarieanskaffning	6 252
Summa bruttoinvesteringar	47 144
Investeringsbidrag:	
Exploateringsverksamhet	1 283
Hamnar	436
Gator o vägar	394
Relästation Östad	300
VA- anläggningar	219
Strandstädning	180
Övrigt	191
Summa investeringsbidrag	3 003
Summa nettoinvesteringar	44 141
Anläggningsförsäljningar	3 906

Miljöredovisning

Målsättning

Tanums kommuns övergripande miljömål är ett långsiktigt uthålligt samhälle. Kommunen ska i all verksamhet och i alla beslut bidra till att miljösituationen förbättras genom att främja biologisk mångfald, hushållning av naturresurser och ett förstärkt kretslopp.

ENERGI

Målsättning

Antagna mål:

- Uppvärmningen av kommunala fastigheter, inklusive Tanums Bostäders ska senast 2005 till 35 procent ske med förnyelsebara energikällor.

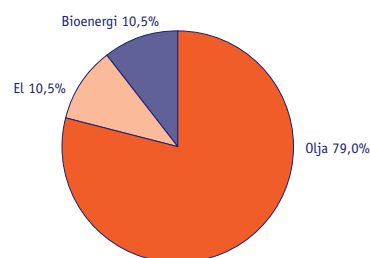
Verksamhet

Elförbrukningen i kommunen har ökat från 69,4 kWh/m² 2001 till 74,6 kWh/m² under 2002.

Under 2002 har det installerats en klimatanläggning i kultur- och fritidsnämndens lokaler vid bygdegårdsplanen. En markant ökning av elförbrukningen har även skett i kommunhuset, Backa skola, Grebbestadsskola och förskolan Brisen.

Bergvärme har installerats i Rabbalshede skola, vilket avsevärt har ökat elförbrukningen för uppvärmning i dessa lokaler.

Uppvärmning av kommunens fastigheter, inkl. TBAB

I kilowatt har uppvärmningen med biobränsle inte minskat, men andelen har minskat eftersom elförbrukningen har ökat. Kommunen har genomfört en upphandling för utbyggnad av fjärrvärmenätet. När fjärrvärmenätet är fullt utbyggt innebär det att cirka 47 procent av kommunens fastigheter värms upp med biobränsle.

I och med den ökade förbrukningen av el har kommunen inte lyckats uppnå sina mål att minska elförbrukningen.

TRANSPORTER

Målsättning:

Antagna mål:

- Transporter som kommunal verksamhet genererar ska effektiviseras och ska till 2005 ha minskat med 20 procent jämfört med 1998.
- År 2005 ska minst 20 procent av transporterna ske med fordon som körs med förnyelsebara bränslen eller enligt kriterierna för bra miljöval.

Verksamhet

Redovisningen av tjänstemil med privatbil 2002 baseras på mätning av ett kvartal och antagande om att resandet fördelar sig lika över året.

Antal mil vid tjänsteresor med privatbil

	2002	2001	1998
Kommunstyrelsen	3 787	2 695	3 278
Samhällsbyggnadsförvaltningen	6 677	6 340	8 212
Kultur- och Fritid	3 122	3 477	2 250
Barn- och Utbildning	22 342	19 368	16 676
Omsorgsförvaltningen	12 820	12 684	9 631
Politiker	10 584	9 841	10 734
Övriga	1 340	1 701	1 849
Summa	60 672	57 377	52 630

Antalet anställda har ökat mellan 1998 och 2002, men detta förklarar inte hela ökningen av tjänsteresor. Tar man även i beaktande att antalet leasingbilar i kommunen har stigit från cirka femtio 2001 till sextio under 2002 inser man att resandet i tjänsten fortsätter att öka.

Antalet leasingbilar som drivs med förnyelsebara bränslen är tre stycken av totalt sextio. Under 2003 kommer det att ske en ny upphandling av leasingbilar.

Genom att resa med tåg har kommunen sparat in 3 257 kilo koldioxid i jämförelse med om resorna skulle ha genomförts med bil.

LIVSMEDEL

Målsättning

Antagna mål:

- Före 2004 ska alla kommunala tillagningskök vara KRAV-certifierade.
- Inom ett år ska 50 procent av de livsmedel som serveras i kommunhusets café vara ekologiska och/eller närproducerade.

Verksamhet

För att ett tillagningskök ska bli kravcertifierat krävs det att ekologisk mat serveras minst en dag per vecka, vilket innebär 20 procent ekologisk mat. I Tanums kommun är skolans två tillagningskök i Tanumshede och Hamburgsund kravcertifierade. Äldreomsorgens tillagningskök är inte kravcertifierade men köper ändå in en del ekologisk mat.

Totalt köptes livsmedel in för 5 563 tkr under 2002 varav 458 tkr är ekologiska livsmedel, det vill säga 8,7 procent. Kommuncaféets inköp av ekologiska och närodlade livsmedel fortsätter att öka och är nu uppe i 60 procent av de totala inköpen. De ekologiska varorna uppgår till 36 procent av totala inköpen.

MILJÖSAMORDNING

Verksamhet

En SIDA-kurs med deltagare från hela världen hölls i början av juni på Tanumstrand. Kursen bedrevs av Chalmers tekniska högskola och handlade om grundvattenbildning i kristallina bergarter. Kommunens biolog och miljösamordnaren deltog som föreläsare och guider under en exkursionsdag och berättade om Tanums kommuns vatten- och avloppsproblem och lösningar.

Tanums kommun har deltagit i den svenska montern på FN:s möte för en hållbar utveckling i Johannesburg, Sydafrika. Kommunen visade upp sitt arbete med att kretsloppsanpassa VA-systemen. Information om urinseparering på svenska och engelska har tagits fram och ligger på kommunen hemsida.

Studenter från Göteborgs universitet har undersökt Tanums kommuns miljöarbete. Under 3 dagar i juni genomfördes ett antal intervjuer med ansvariga politiker och tjänstemän. Kursen utmynnade i tre rapporter som behandlar kommunens arbete med vatten och avlopp, livsmedel och avfall.

Kökspersonal inom skolan och äldreården har genomgått en tvådagars miljöutbildning med målsättningen att utöka andelen ekologiska och närodlade livsmedel i de kommunala storhushållen. Utbildningen genomfördes inom ramarna för projektet Näreko.

En video om kommunens arbete för att minska mängden närsalter som når havet är under produktion och kommer troligtvis att slutföras under första halvåret 2003.

Under året har lokala miljömål ej prioriterats eftersom Länsstyrelsen inte fastställt de regionala miljömålen. Framtagande av lokala miljömål är ett omfattande arbete som kräver samordning över förvaltningarna. Ett arbete som förhoppningsvis kommer att påbörjas under 2003.

Lokala investeringsprogram

Programperioden för det Lokala investeringsprogrammet i Tanums kommun har genom beslut av Naturvårdsverket förlängts till och med 2003.

Inom projektet "Restaurering av grundområden" har åtta objekt färdigställts där utfyllnader grävts bort eller trummor i vägbankar anlagts. Livsförutsättningarna för flera växter och djur i de grunda havsvikarna har därmed väsentligt förbättrats genom en ökad vattencirkulation och syretillförsel.

Färdiga projekteringshandlingar med erforderliga tillstånd finns klara för elva våtmarker. Anläggningsarbetet med dessa kommer att påbörjas under våren 2003. Ytterligare ett tiotal våtmarker kommer sannolikt att anläggas under 2003.

Projekt "Miljötvätthall i Tanumshede" har slutrapporterats. Anläggningen är i drift och öppen för yrkes- och privatfordon.

Arbetet med fisktrappan vid Tegneby kvarn avslutades i april 2002.

Nytt lokalt investeringsprogram beviljades för utbyggnad av fjärrvärmenät i Tanumshede.

Insamling

Den totala avfallsmängden har under 2002 ökat med drygt 1000 ton, en ökning på tio procent. En ny återvinningscentral i Hamburgsund stod färdig i slutet av maj och har fram till årsskiftet tagit i mot 5 000 m³ avfall.

Volymen av slam har i år ökat med 23,3 procent. Ökningen beror på att en avvattningsanläggning vid Tanumshedes avloppsreningsverk ger ett lösare slam med större volym, detta för att underlätta avloppsverkets reningsprocess. Slam från enskilda slamavskiljare och slutna tankar, innebär främst sommartid en stor belastning i avloppsreningsverken i kommunen.

Mängden utsorterat farligt avfall har minskat något men är fortfarande stor, vilket ur miljö- och kretsloppssynpunkt är mycket glädjande.

Tanums kommun har en stor andel hushåll, både helårs- och fritidsboende som komposterar sitt organiska köksavfall, cirka 70 procent.

Avfallstyper 2002, ton

	2002	2001
Återvinning	3 422	3 461
Förbränning	4 356	3 353
Kompostering	825	800
Deponi, Tyft	205	276
Deponi, extern	1 978	2 129
Slam	2 689	2 180
Farligt avfall	97	135
Summa	13 572	12 334

FAKTARUTA

Insamlat återvinningsmaterial

	2002	2001	2000
Komposterbart, ton	110	90	
Glas, ton	318	272	240
Papper, ton	547	533	539
Kartong, ton	234	207	154
Wellpapp, ton	544	314	290
Batteri, ton	3	3	5
Elektronik, ton	94	75	38
Kylmöbler, st	1 343	1 131	1 241
Skrot, ton	649	781	654
Metallförpackning, ton	28	27	18
Textilier, ton	15	28	47
Lysrör, st	9 970	8 600	9 920
Hårdplastförpackningar, ton	26	24	10
Miljöfarligt avfall, ton	89	60	24
Träflis, ton	900	1 200	2 110
Antal komposterande hushåll	6 681	6 582	6 585
Mängd sopor till förbränning/ extern deponi	6 332	5 474	5 797

Personalredovisning

Målsättning och strategi

För att trygga personalförsörjningen i framtiden skall kommunen skapa goda förutsättningar för att kunna rekrytera, behålla, utveckla och belöna kompetent personal.

En tryggad personalförsörjning ger medarbetarna lust att arbeta effektivt för att kunna utveckla och förnya verksamheten. Detta är avgörande för verksamhetens kvalitet för kommuninvånarna och konkurrensförmåga gentemot omvärlden.

För att uppnå målet krävs ett aktivt arbete med kompetensförsörjning, lönepolitik, arbetsmiljö, ledarskap och organisation. Fokus för det strategiska arbetet detta år har varit områdena arbetsmiljö och lönepolitik.

Kompetensförsörjning

Kommunens framtida möjligheter att utvecklas och tillhandahålla god service till kommuninvånarna är i hög utsträckning beroende av möjligheterna att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens. Under den närmaste tioårsperioden kommer en fjärdedel av de anställda att gå i pension. Detta kräver aktiva insatser för att såväl kunna nyrekrytera som att kompetensutveckla den personal som redan är anställd. Ett program för vidareutveckling av ekonomrollen har tagits fram under året. Tanum arbetar tillsammans med Strömstad, Sotenäs, Munkedal och Lysekil med ett benchmarkingprojekt som bland annat syftar till att utveckla verksamheten i de deltagande kommunerna.

Lönepolitik

De grundläggande principerna för kommunens lönepolitik är att lönesättning och lönebildning ska leda till en effektiv verksamhet. Under 2002 har kommunens riktlinjer för lönesättning uppdaterats samtidigt som kriterierna för individuell lönesättning utvecklats, såväl för medarbetare som chefer.

Arbetsmiljö

Inom arbetsmiljöområdet har "Riktlinjer för rehabilitering" och "Riktlinjer för alkohol och andra droger för anställda i Tanums kommun" tagits fram. Ett kartläggningsarbete har genomförts för att fånga upp hur man arbetar med rehabilitering och sjukskrivningsproblematiken. Denna kartläggning skall ligga till grund för det fortsatta arbetet med att minska sjukfrånvaron. Tyngdpunkten i det strategiska arbetet med arbetsmiljöfrågor har legat på att planera införandet av ett samverkansavtal.

Personaladministrativt system

Införandet av ett nytt PA-system har ett inletts under året. Informationsinsatser till kommunens anställda hur man arbetar i det nya systemet har genomförts. Målsättningen med bytet är att kommunen ska få ett bättre verktyg för planering och uppföljning av personalresurser.

Personalkostnader

Redovisningen avser kostnader för all personal anställd i kommunen oavsett anställningsform.

Löner och arvoden

Kostnader för löner och arvoden inklusive personalomkostnader uppgick till 297,9 mkr att jämföra med 280,9 mkr för år 2001. Av ökningen på 17,0 mkr utgör höjda löner 12,2 mkr. Barn- och utbildningsnämndens personalkostnad ökade med 11,2 mkr medan omsorgsnämndens personalkostnader ökade med 4,9 mkr. Den huvudsakliga ökningen är en följd av genomförda löneförhandlingar, andra orsaker är bland annat löneglidning på grund av nyrekryteringar och ökade kostnader för vikarier inom vård och omsorg.

Löner och arvoden	2002	2001	2000
Arvode	2 751	2 659	2 689
Lön	219 110	206 795	194 184
Personalomkostnader	76 053	71 407	67 158
Totalt	297 914	280 861	264 031

Semester- och övertidsskuld

Semester- och övertidsskuld består av ej uttagen semester och ej uttagen ersättning för arbetad övertid. Skulden har ökat med 1,8 mkr till 26,3 mkr. Av den totala skulden utgörs 24,2 mkr av ej uttagen semester.

Pensioner

Kommunens totala pensionsskuld uppgår till 193,2 mkr. Av pensionsskulden är 187,2 mkr intjänade pensioner enligt kollektivavtal och 6,0 mkr kostnader för pensionsåtaganden utanför kollektivavtal.

Pensionsavtal

Flertalet av kommunens anställda har genom centrala kollektivavtal rätt till tjänstepension grundad på anställning hos arbetsgivaren.

Förtroendevalda erhåller pension enligt kommunens reglemente om pensioner till förtroendevalda om arbetsinsatsen är fastställd till minst 40 procent av heltid och omfattat minst en mandatperiod. Pensionen ökar proportionellt för varje tjänstgöringsår och full pension erhålls efter tolv tjänstgöringsår med heltidsuppdrag. Pensionen samordnas med eventuell inkomst av tjänst. Kommunstyrelsens ordförande under perioden 1989-2000, Bengt Mattsson, har intjänat full pension. Clas-Åke Sörkvist som varit ordförande i kommunstyrelsen sedan 2001 har intjänat två tolfedelar av full pension.

Kommunen har beslutat att den anställde själv får placera den intjänade individuella andelen av den kommunala tjänstepensionen från och med år 2000. Intjänad kommunal tjänstepension 2002 uppgick till 11,9 mkr, inklusive löneskatt.

Personalstruktur

Personalstatistiken baseras på förhållanden vid mättdpunkten den 1 november. Redovisningen av "Arbetad tid och frånvaro" avser för 2002 nio månader (januari-september) medan den för övriga år avser kalenderår. Personalrörligheten baseras på underlag för hela kalenderåret 2002.

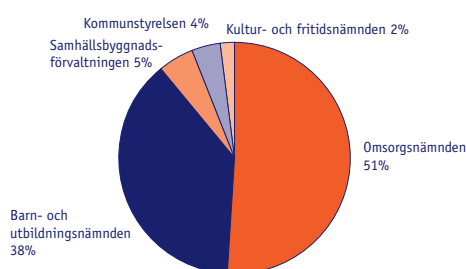
Anställda – tillsvidare och visstid

Antalet anställda uppgick till 1 077 personer. Av dessa återfanns 546 (51 procent) inom omsorgsförvaltningen och 412 (38 procent) inom barn- och utbildningsförvaltningen. Antalet anställda har ökat med fyra personer jämfört med förra året. Sedan 1998 har antalet anställda ökat med 86 personer (nio procent). Av denna ökning är 25 personer inom barn- och utbildningsnämnden och 51 personer inom omsorgsnämndens verksamhetsområde. Av det totala antalet anställda var 144 personer (13 procent) visstidsanställda. Den högsta andelen visstidsanställda återfanns inom kultur- och fritidsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen.

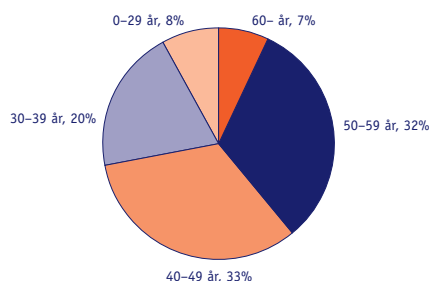
Ålder och pensionsavgångar

Medelåldern bland de anställda var 46,8 år. För kvinnor låg medelåldern på 45,4 år medan den för män var 48,2 år. Den högsta medelåldern hade anställda på samhällsbyggnadsförvaltningen (48,5 år) och den lägsta inom omsorgsnämnden (45,5 år).

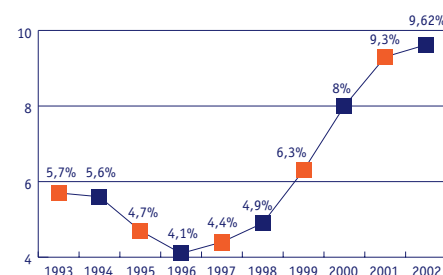
Anställda per nämnd

Andel anställda i olika åldersgrupper

Sjukfrånvaro 1993-2002

Med tanke på de kommande pensionsavgångarna kan man notera att 280 personer (24 procent) av de anställda är över 55 år och kommer därmed att gå i pension inom en tioårsperiod.

Kön

Av kommunens anställda var 82,8 procent kvinnor som arbetar främst inom vård och omsorg, skola och barnomsorg samt städ- och måltidsverksamhet. Den största andelen manlig personal fanns bland grundskollärare, vaktmästare och gruppen "övriga teknikyrken". Av omsorgsnämndens anställda var 95,5 procent kvinnor. Lägsta andelen kvinnor hade samhällsbyggnadsförvaltningen med 39,7 procent av de anställda.

Av det totala antalet chefer och arbetsledare inom kommunen var 55 procent kvinnor. Av kommunens sju förvaltningschefer var en kvinna.

Personalrörlighet

Den genomsnittliga anställningstiden för samtliga kommunanställda var 13,4 år. Den längsta genomsnittliga anställningstiden hade anställda vid kultur- och fritidsförvaltningen med 16,2 år medan anställda på samhällsbyggnadsförvaltningen hade den kortaste genomsnittliga anställningstiden med 10,4 år.

Den externa rörligheten bland de tillsvidareanställda har ökat något jämfört med år 2001. Under 2002 avslutade 117 personer sin fasta anställning inom kommunen jämfört med 71 personer 2001.

Arbetad tid och frånvaro

Av den totala arbetstiden under 2002 (januari-september) utgjorde 28,9 procent av någon form av frånvaro. Andelen frånvaro minskar för första gången sedan 1996. Den högsta frånvaron, 10,5 procent, utgjordes av semester och ferier. Sjukfrånvaron har ökat med 0,3 procentenheter jämfört med 2001 och uppgår till 9,6 procent. Långtidssjukskrivningar utgjorde cirka 70 procent av den totala sjukfrånvaron. Föräldraledigheten som uppgår till 3,1 procent och ledigheten för studier som uppgår till 0,7 procent har minskat. Den sammanlagda frånvaron var större bland kvinnor än bland män. Männen sjukfrånvaro utgjorde 6,8 procent av männens totala arbetstid medan motsvarande siffra för kvin-

norna var 10,3 procent. När det gäller föräldraledighet finns det stora skillnader mellan kvinnor och män; endast 0,7 procent av arbetstiden för män utgjordes av hel föräldraledighet medan motsvarande siffra för kvinnorna var 3,1 procent.

Fördelning av arbetstid procent	2002	2001	2000
Arbetad tid	71,1	70,9	72,0
Semester/ferier	10,5	10,5	10,0
Sjukfrånvaro	9,6	9,3	8,0
Föräldraledighet	3,1	2,9	2,9
Studier	0,7	1,2	2,8
Övrig tjänstledighet	5,0	5,2	4,3

UTSIKTER FÖR FRAMTIDEN

De största utmaningarna för den kommunala verksamheten är att minska antalet sjukskrivningar och att kunna vara en attraktiv arbetsplats som gör att kommunen kan rekrytera och behålla medarbetare. En grundläggande förutsättning är att ha en bra arbetsmiljö där den anställde känner delaktighet och möjligheter att påverka sin arbetssituation. Ett led i detta arbete är införandet av samverkansavtal. I detta avtal regleras förutsättningarna för samverkansgrupper, arbetsplatsträffar, medarbetarsamtal och det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under 2003 kommer utbildningsinsatser om samverkansavtal att ske för chefer och fackliga företrädare.

En kartläggning av sjukskrivningar och rehabiliteringsarbete har gjorts som ligger till grund för ett arbetsmiljöprojekt, vars mål är att halvera antalet sjukskrivningar. Samtliga förvaltningar kommer att ta fram konkreta förslag på satsningar vars syfte är att få ner sjukskrivningstalen. Insatserna kommer initialt att ske på de arbetsplatser som uppvisar de högsta sjukskrivningstalen.

Arbetet med personalförsörjning har fokus på strategi och långsiktighet. Under den kommande mandatperioden kommer Tanums kommun, tillsammans med ett tiotal andra kommuner att delta i ett utvecklingsprojekt som leds av Svenska Kommunförbundet. Projektet har temat Förtroendevalda och arbetsgivarrollen.

Välfärdsredovisning

Varför välfärdsredovisning

För styrning och uppföljning behövs kunskap om medborgarnas livsvillkor och om hur olika verksamheter påverkar invånarnas hälsa och välbefinnande. Svenska Kommunförbundet, Folkhälsoinstitutet och Landstingsförbundet har därför gemensamt tagit initiativ till projektet "Lokala välfärdsbokslut". Avsikten är att få fram nyckeltal som speglar befolkningens hälsotillstånd och välbefinnande över tid. Tanums Folkhälsoråd har fattat beslut om att arbeta med välfärdsbokslut. Arbetet inför årets bokslut har koncentrerats på att ta fram nyckeltal inom de områden som beskrivs nedan.

Hälsa

De nyckeltal som valts som indikatorer på hälsoläget i kommunen är tandstatus på barn och ungdomar samt statistik om rökning. Nyckeltal avseende omsorgen av personer över 80 år presenteras också.

Andel kariesfria barn och ungdomar (procent)

	2001	2000	1999
Kariesfria 6-åringar			
Tanum	63	69	68
Regionen	74	71	71
Kariesfria 19-åringar			
Tanum	28	29	32
Regionen	28	27	22

Barn och ungdomar i Tanum har sämre tandhälsa än i övriga Västra Götalandsregionen. Kariesförekomsten i Tanum har ökat både bland 6 och 19-åringar mellan 1999 och 2001. Tandhälsan anses vara en tillförlitlig indikator på det allmänna hälsoläget.

Rökande blivande mödrar 1996-2000 (procent)

Tanums kommun	18,6
Riket	13,8

Tanum har en högre andel rökande vid inskrivning till mödravårdcentral. Västsvenska folkhälsoberättelsen visar också en något högre andel under första hälften av 90-talet, men skillnaden är inte lika stor som i Socialstyrelsens register under senare delen av 90-talet. Andelen torde därmed ha ökat. Många blivande mödrar slutar under graviditeten och det finns inga uppgifter som pekar på att det är fler rökare som föder barn. Siffrorna är en indikation på att det finns fler unga kvinnor som röker i Tanum än i riket. Folkhälsoberättelsen gör olika insatser i kommunen för att minska rökningen.

Äldreomsorg i Tanums kommun

	2002	2001	2000
Antal personer över 80 år	820	813	803
Antal boendeplatser i särskilt boende	230	230	242
Boendeplatser per person över 80	0,280	0,283	0,301
Antal personer med hemtjänst	189	190	190

Antalet platser i särskilt boende i kommunen minskade mellan år 2000 och 2001 beroende på nedläggning av platser på Kalkåsliden samt inflyttningsstopp på grund av omstrukturering av platser på Fjällbackaservice. Antalet personer över 80 år fortsätter att öka men trots detta är antalet personer med hemtjänst konstant över åren. Detta kan förklaras av en friskare äldre befolkning vars behov av hemtjänst har minskat.

Utbildning

Barnomsorg

2002 var 80 procent av 3-5 åringarna i kommunen placerade i förskola och familjedaghem. Under 2001 hade cirka 75

procent plats. Ökningen beror till största delen på att barn som har plats i barnomsorgen får behålla den när föräldrarna är föräldralediga för nytt syskon. Tanum har fortfarande färre barn placerade än i riket där 87,6 procent av 3-5 åringarna hade barnomsorg 2001.

Gymnasiebehörighet efter avslutad grundskola

	2002	2001	2000	1999
Andel (%) behöriga till nationellt program	93,6	91,6	92	91,5
Andel (%) som uppnått målen i alla ämnen.	83,3	79,7	80	83

Andelen elever som är behöriga till nationella gymnasieprogram (godkända betyg i matematik, svenska, engelska) har ökat från 91,6 procent år 2001 till 93,6 procent år 2002. Tanum, vars ambition är att ha landets bästa skola, har sedan 1999 legat högre än riksgenomsnittet. Idag är riksgenomsnittet 89,5 procent. Andelen elever som uppnått målen i alla ämnen är 83,3 procent i Tanum jämfört med riksgenomsnittet 74,6.

Högskolestudier inom tre år efter gymnasium

	2001	2000	1999	1998
Tanum	33	37	19	27
Riket	40	38	37	45

En gynnsam arbetsmarknad är förmodligen den främsta orsaken till att förhållandevis få ungdomar i Tanum påbörjar högskolestudier inom tre år efter avslutat gymnasium. En relativt låg utbildningsnivå hos föräldrarna kan vara en annan orsak till varför det är färre ungdomar från Tanums kommun som inleder högskolestudier.

Delaktighet

För att få en uppfattning om i vilken utsträckning kommuninvånarna känner delaktighet i det samhälle de lever i kan valdeltagande och föreningsanslutningsgraden studeras. Nedan presenteras siffror för föreningar för barn och ungdom samt äldre.

Föreningsanslutningar för barn och ungdomar i Tanum

	2001	2000	1995	1990
Antalet föreningsanslutningar	2 370	2 358	2 355	2 023
Totalt antal ungdomar i kommunen	2 712	2 719	2 648	2 700
Antalet anslutningar per ungdom	0,87	0,87	0,89	0,75
Antal sammankomster	4 767	5 040	5 160	5 483
Antal deltagartillfällen	39 885	39 454	43 533	-

Andelen föreningsanslutna barn och ungdomar har efter en ökning mellan 1990 och 1995 stabiliserats sig på cirka 2 300. De höga talen torde kunna förklaras av att vissa ungdomar är med i flera föreningar. Antal sammankomster sjunker men antal deltagartillfällen har, efter en tidigare sänkning, ökat något mellan åren 2000 och 2001. Det innebär att fler ungdomar deltar i sammankomsterna. Preliminära siffror för 2002 visar inga förändringar.

En liten ökning av föreningsanslutna till pensionärsföreningar har skett mellan 2000 och 2001. Av kommunens invånare är 22 procent över 65 år. Förutsatt att medlemmar i pensionärsföreningar i huvudsak är över denna ålder innebär det att 44 procent över 65 år är medlemmar i någon pensionärsförening. Folkhälsorådet har under året låtit pensionärsföreningar kostnadsfritt annonsera sina aktiviteter för att stimulera en hög aktivitetsnivå.

Valdeltagande i kommunval (procent av röstberättigade)

	2002	1998	1994
Tanums kommun	74,6	75,7	81,5
Regionen	77,4	78,0	83,0
Riket	77,9	78,6	84,4

Valdeltagandet i kommunvalet blev lägre i Tanum än i såväl riket som regionen.

Handikapplan

Kommunfullmäktige fastställde 2002 en handikapplan för Tanums kommun. Planen har bland annat till syfte att öka kunskapen i tillgänglighetsfrågor för människor med funktionshinder. En särskild handikappdag kommer att hållas under våren 2003. I budget för 2003 har medel budgeterats för bland annat handikappanpassning av kommunala lokaler. Särskild information för funktionshindrade kommer att finnas på kommunens webbplats.

Kommunstyrelsen

Ordförande:
Clas-Åke Sörkvist (c)

Kanslichef:
Ulf Björkman

Ekonomichef:
Ulf Ericsson

Personalchef:
Ann-Christin Larsson

Räddningschef:
Sven-Eric Laundal

Belopp i tkr	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Intäkter	9 795	8 821	8 157	11 319	9 617	9 172
Kostnader	-46 835	-43 193	-41 979	-48 385	-42 157	-42 869
Kapitalkostnad	-1 948	-1 890	-2 462	-1 947	-1 948	-1 950
Verksamhetsresultat	-38 988	-36 262	-36 284	-39 013	-34 488	-35 647
Finansiella poster	-25	20	76	-4	-61	56
Resultat	-39 013	-36 242	-36 209	-39 017	-34 549	-35 591
Kommunbidrag	39 152	36 952	36 590	39 491	37 869	34 703
Förändring eget kapital	139	710	381	474	3 320	-888
Justering	-	289	-1 500	-267	-325	289
*Balanserat resultat	5 553	5 414	4 704	5 823	5 615	2 620
Bruttoinvesteringar	5 426	4 504	8 630	2 005	5 042	1 877
Personalkostnader	18 515	16 962	17 216	18 196	17 400	16 403

* Tanums kommunfullmäktige fattar slutligt beslut vid sammanträde den 28 april 2003.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för planering, utveckling och uppföljning av hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott mot budget med 139 tkr. Det positiva resultatet beror främst på lägre kostnader för kollektivtrafik och kommunledning.

KOMMUNLEDNING

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	2 324	1 874	1 488
Kostnader	-14 522	-12 784	-12 415
Resultat	-12 198	-10 910	-10 927
Kommunbidrag	12 472	11 173	10 630
Förändring eget kapital	274	263	-297

Målsättning

Kommunledningen ska inrikta sitt arbete på strategi- och samordningsfrågor.

Ekonomisk analys

Kostnaden för kommunledning uppgår till 12 198 tkr vilket är en ökning med 1 178 tkr jämfört med 2001. Ökningen

beror främst på ökade kostnader för folkhälsoarbetet samt kostnader för administration av val till riksdag, landsting och kommun.

Verksamhet

Kommunstyrelsen har under året tagit fram en utvecklingsstrategi för kommunen. Strategin innebär bland annat att utvecklingsarbetet koncentreras till områdena boende, infrastruktur och grundskola. För att tydliggöra vad kommuninvånarna har rätt att kräva av kommunal service har arbetet med att utarbeta tjänstegarantier för kommunal verksamhet påbörjats. Vidare har kommunens personalstrategi omarbetats för att i ökad utsträckning inriktas mot kompetensförsörjning, arbetsmiljö, ledarskap, lönepolitik och organisation.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för upp-

följning av hela den kommunala verksamheten. Särskilt uppmärksamhet har under året ägnats åt ekonomisk uppföljning av omsorgsnämndens verksamhet.

Kommunen har en projektanställd folkhälsamordnare. I syfte att förbättra kommuninnevanarnas hälsa initierar och driver folkhälsamordnaren och folkhälsorådet olika projekt.

Ett nytt personaladministrativt system har införts under året. Kommunen har även påbörjat införande av system för elektronisk handel.

SERVICE

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	3 408	3 311	2 745
Kostnader	-7 161	-7 325	-6 622
Resultat	-3 753	-4 014	-3 877
Kommunbidrag	3 515	4 279	3 817
Förändring eget kapital	-238	265	-60

Målsättning

Kommunens serviceenheter, tryckeri, växel/reception och IT-enhet, ska ge hög service till konkurrenskraftiga priser till kommunens förvaltningar och andra användare.

Ekonomisk analys

Serviceenheterna redovisar ett resultat före kommunbidrag på -3 753 tkr vilket är cirka 250 tkr bättre än föregående år men cirka 235 tkr sämre än budgeterat. Det är IT-enheten som redovisar underskott mot budget beroende på att man under året genomfört större insatser inom kommunikations- och säkerhetsområdet, som varit planerade att ske tidigare år men då senarelagts.

Verksamhet

Vid årets slut fanns det 302 anknötningar i växeln. Särskilda målsättningar i form av en tjänstegaranti har tagits fram för telefonväxeln. Kötiden innan man fick svar var i genomsnitt åtta sekunder, vilket motsvarar två signaler. 425 personer per vecka har fått vänta mer än tolv sekunder eller tre signaler innan växeln svarat. Handläggningstiden per samtal var i genomsnitt 18 sekunder. 183 samtal per vecka har "förlo-rats" i kön till växeln. Kö- och handläggningstider uppfyller i

stort tjänstegarantins målsättningar.

All inkommande och utgående post hanteras centralt av en gemensam postfunktion. Den centrala kopieringen har tryckt cirka 850 000 kopior för kommunens olika förvaltningar.

Under året har nya IT-system för personaladministration och fastighetsadministration införts. Kommunstyrelsen har fastställt nya riktlinjer för IT-säkerhet. Åtgärder för att öka IT-säkerheten har bland annat inneburit förstärkt virusskydd och uppgradering av kommunens brandvägg.

ARBETSMARKNADSÅTGÄRDER

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	46	175	860
Kostnader	-1 923	-1 914	-2 253
Resultat	-1 877	-1 739	-1 393
Kommunbidrag	1 892	1 892	2 000
Förändring eget kapital	15	153	607

Målsättning

Kommunen ska arbeta aktivt för att minimera arbetslösheten varvid arbetet med att bereda ungdomar sysselsättning och förhindra utförsäkring av långtidsarbetslösa ska prioriteras.

Ekonomisk analys

Kostnaden för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 1 877 tkr. Årets nettokostnad är cirka 140 tkr högre än föregående år. Kostnadsökningen beror på att fler personer varit sysselsatta i olika åtgärder samtidigt som den statliga finansieringsgraden minskat.

Verksamhet

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för arbetsmarknadsåtgärder och fastställer mål och inriktning för verksamheten. Det operativa ansvaret ligger från och med 2002 på barn- och utbildningsnämndens arbetsmarknadsenhet. I slutet av 2002 uppgick ungdomsarbetslösheten till 18 personer medan antalet långtidsarbetslösa uppgick till tolv personer. Både ungdoms- och långtidsarbetslöshet har legat på mycket låga nivåer under hela året.

Arbetsmarknadsenheten har utfört arbetsmarknadsinsatser inom områdena datorstek, feriepraktik, anställningsstöd,

offentligt skyddade arbeten, fornvårdslag, strandstädning, samverkstan och lönebidrag. Verksamheten vid samverkstan har organiserats om och arbetar mer med arbetsinriktad och rehabiliterande verksamhet. Totalt arbetar det idag 21 personer på arbetsmarknadsenheten inkluderande de arbetslag som arbetar med fornvård, strandstädning etc. Totalt har 82 personer varit anvisade från arbetsförmedlingen i olika åtgärder. Arbetsmarknadsenheten medverkar i olika EU-projekt som syftar till att höja kompetens och anställningsbarhet hos de som är arbetslösa.

KOLLEKTIVTRAFIK

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	-	55	-
Kostnader	-4 284	-4 798	-4 550
Resultat	-4 284	-4 743	-4 550
Kommunbidrag	5 326	4 563	4 400
Förändring eget kapital	1 042	-180	-150

Målsättning

Kommunens invånare ska ha tillgång till lokala och regionala kollektivtrafikresor.

Ekonomisk analys

Kommunens kostnader för kollektivtrafik har minskat med 459 tkr under året och uppgår till 4 284 tkr. Det förbättrade resultatet beror både på ökade intäkter genom ökad biljettförsäljningen och på minskade kostnader. Årets kostnad är cirka 1 000 tkr lägre än budget. Av budgetöverskottet förklaras 350 tkr av en slutreglering av kostnader för 2001 som påverkar 2002 års resultat medan resterande 650 tkr avser överskott från 2002 års trafik.

Verksamhet

Kollektivtrafiken i Tanums kommun bedrivs av Västtrafik AB genom dotterbolaget Västtrafik Fyrbodals AB. Trafikproduktionen i kommunen är cirka 600 000 vagnkilometer.

I juni startades linjen "Greta", som är anropsstyrd tätortstrafik med flexlinje, mellan Tanumshede – Grebbestad. Hösten 2002 infördes enhetliga regler i kommunen för den övriga anropsstyrda kollektivtrafiken (Närtrafik).

Under året har Västtrafik genomfört en översyn av vissa delar av aktieägaravtalet.

NÄRINGSLIVSÅTGÄRDER

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	1 093	192	140
Kostnader	-2 830	-1 880	-2 205
Resultat	-1 737	-1 688	-2 065
Kommunbidrag	1 788	1 578	2 600
Förändring eget kapital	51	-110	535

Målsättning

Kommunens näringslivsatsningar ska ske i syfte att stödja utveckling av kommunens befintliga företag och främja nyetableringar.

Ekonomisk resultat

Det ekonomiska resultatet för näringslivsåtgärder uppgår till 1 737 tkr vilket är i princip oförändrat mot 2001. Av kostnaderna avser 1 071 tkr kostnader för kommunal finansiering av EU-projekt som syftar till att utveckla näringslivet.

Verksamhet

Inom ramen för tillväxtavtalet för norra Bohuslän har kommunerna Strömstad, Tanum, Munkedal och Sotenäs tillsammans med bland annat Västra Götalandsregionen finansierat EU-projekt för utveckling av regionen och näringslivet. Tanums kommun har medverkat i finansieringen av cirka 20 projekt.

Kommunen är projektägare till projekten Företagsforum, Tanums Innovationscentrum och förstudien Utbyggnad av E6 en regionalekonomisk analys.

Företagsforum anordnade i november en SKA-mässa med syfte att öka kontakterna mellan skola och näringsliv. Kommunen har anordnat företagsträffar och frukostmöten. Under året har kommunen haft kontakt med en kinesisk affärsman för en eventuell större etablering på Tanums Näringspark.

KOMMUNGEMENSAM VERKSAMHET

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	2 210	2 269	2 288
Kostnader	-9 827	-9 153	-9 663
Resultat	-7 617	-6 884	-7 375
Kommunbidrag	7 015	7 269	6 974
Förändring eget kapital	-602	385	-401

Målsättning

Kommunledningen ska aktivt arbeta med att skapa, för hela kommunorganisationen, gemensamma riktlinjer för de verksamheter som redovisas som kommungemensamma.

Ekonomiskt resultat

Nettokostnaden för kommungemensam verksamhet har ökat med cirka 735 tkr till 7 617 tkr vilket är cirka 600 tkr högre än budgeterat. Kostnadsökningen och budgetavvikelsen förklaras främst av engångskostnader i samband med att omsorgschefen slutade sin anställning. Kommunens kostnader för försäkringar har ökat med cirka 400 tkr till följd av att ett nytt försäkringsavtal upphandlats som innebar kraftigt ökade premier för egendomsförsäkring.

Verksamhet

Kommunen har givit ut två nummer av kommuntidningen till alla hushåll.

Kommunens webbplats har fått ny layout, vidare har information, tjänster och funktionalitet på webbplatsen förbättrats. Verksamheten har svarat för tryck av årsredovisning, informationsmaterial och utveckling av kommunens intranät. Framtagande av en multimediebaserad kommunpresen-tation har påbörjats.

RÄDDNINGSTJÄNST

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	504	523	436
Kostnader	-8 018	-6 843	-6 487
Resultat	-7 514	-6 320	-6 051
Kommunbidrag	7 144	6 174	6 168
Förändring eget kapital	-370	-146	117

Målsättning

Kommunens räddningstjänst skall hindra, begränsa och förebygga skador på människor, egendom och miljö.

Ekonomisk analys

Kostnaden för räddningstjänsten har ökat med cirka 1 200 tkr jämfört med förra året. Av ökningen avser cirka 450 tkr ökade lokalkostnader för ny brandstation i Hamburgsund. Större delen av resterande ökning beror på ökade personalkostnader till följd av ökat antal utryckningar.

Räddningstjänsten visar ett underskott med 370 tkr vilket är cirka 240 tkr lägre än budgeterat. Prognoser under året pekade på ett betydligt större underskott. Aktiva besparingsåtgärder under slutet på året begränsade underskottet trots att antal larm ökade under slutet på året.

Verksamhet

Räddningstjänsten är organiserad med två räddningsstationer, varav stationen i Tanumshede fungerar som huvudstation. Den andra stationen som är förlagd till Hamburgsund är nybyggd och togs i bruk i början på 2002.

Kommunerna Strömstad, Tanum, Munkedal, Lysekil, Sotenäs och Uddevalla bildar en räddningsregion, "Bohuslän region nord", med samverkan inom räddningstjänsterna.

Inom kommunen finns 54 anläggningar med brandlarm vilka är primärt anslutna till räddningstjänsten och sekundärt till SOS Alarm AB. Räddningstjänsten utförde 368 utryckningar under 2002, vilket är en ökning med 57 utryckningar jämfört med 2001. Antalet bränder har minskat medan trafikolyckorna har ökat. Antalet omkomna i brand och trafikolycka har ökat från två 2001 till fem 2002. Brandsyn har genomförts vid 53 tillfällen under 2002.

Kompetensen hos brandpersonalen måste ständigt höjas. Därför är högt ställda krav på utbildning och övningsverksamhet nödvändigt. Idag saknar några brandmän formell utbildning och har dispens från Räddningsverket.

Räddningstjänsten har anställt en brandförman för att uppfylla kraven på bemanning i räddningstjänstplanen. På tjänsten ligger även ansvar för extern och intern utbildning samt riskhantering.

CIVILA FÖRVARET

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	210	436	200
Kostnader	-244	-345	-172
Resultat	-34	91	28
Kommunbidrag	-	-	-
Förändring eget kapital	-34	91	28

Målsättning

Målsättningen är att trygga en acceptabel försörjning för befolkningen och särskild samhällsviktig verksamhet under kris och krig.

Ekonomisk analys

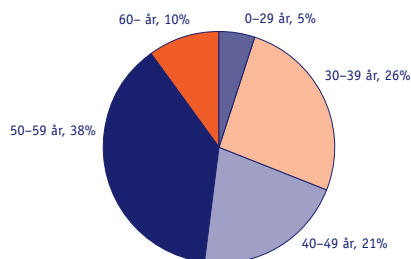
Kostnaden för verksamheten finansieras fullt ut med statliga bidrag.

Verksamhet

En ny lag om civilt försvar har trätt i kraft den 1 juli 2002 och Överstyrelsen för civil beredskap har lagts ner och en ny Krisberedskapsmyndighet har inrättats i dess ställe.

Kommunstyrelsen leder det civila försvaret i kommunen under höjd beredskap. Kommunfullmäktige antog under året en reviderad beredskapsplan.

Personal	2002
Antal anställda	42
Andel deltidsanställda	21%
Andel kvinnor	56%

Åldersstruktur**INVESTERINGAR**

Kommunstyrelsen har under år 2002 gjort investeringar för sammanlagt 5 426 tkr. Av investeringarna avser 2 410 tkr köp av fastighet och exploateringskostnader, 369 tkr IT-utrustning, 2 130 tkr köp av personaladministrativt IT-system, 162 tkr räddningsmaterial medan resterande del avser kontorsinventarier.

PERSONAL

Sjukfrånvaron har, i jämförelse med 2001, sjunkit från 10,3 procent till 8,5 procent. En förklaring till detta är att långtidssjukskrivningarna minskat. I jämförelse med kommunen som helhet ligger sjukskrivningstalet för kommunstyrelsens avdelningar drygt 1,5 procentenheter lägre.

På samtliga avdelningar finns handlingsplaner för arbetsmiljöarbete utarbetade. För all personal vid ekonomikontoret har individuella utvecklingsplaner tagits fram.

Personalomsättningen har varit låg på kansli-, ekonomi- och personalkontor. Under året har en personalsekreterare anställts för en tvåårsperiod. Inom räddningstjänsten har rekryteringsbehovet av deltidsbrandmän varit stort.

Vid införande av nytt personaladministrativt system har utbildning skett av både systemansvariga och användare.

UTSIKTER INFÖR FRAMTIDEN

De närmaste åren riskerar att bli kommunalekonomiskt besvärliga med lägre intäktsökningar samtidigt som trycket på kostnadsökningar är fortsatt högt. Det ekonomiska läget kommer att kräva att kommunstyrelsen aktivt följer den ekonomiska utvecklingen både för kommunen som helhet och de enskilda nämndernas ekonomi.

Kommunstyrelsen kommer att fortsätta arbetet med kommunens utvecklingsstrategi där framtagande av konkreta handlingsplaner kommer att prioriteras.

Ett särskilt projekt som syftar till att minska kommunens sjukfrånvaro med 50 procent till år 2005 kommer att starta under kommande år.

För de fyra kommunerna Strömstad, Tanum, Sotenäs och Munkedal finns för utveckling av näringslivet ett tillväxtavtal. Arbetet pågår med att ta fram ett nytt gemensamt tillväxtprogram. Det nya programmet skall gälla från och med 2004 och fyra år framåt.

Tekniska nämnden

Ordförande:
Gunnar Simonsson (m)

Chef för samhälls-
byggnadsförvaltningen:
Inge Berndtsson

Belopp i tkr	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Intäkter	111 406	105 050	103 510	96 401	94 605	97 874
Kostnader	-68 135	-63 332	-59 497	-52 193	-52 235	-50 526
Kapitalkostnad	-56 539	-55 135	-52 952	-53 166	-52 049	-56 599
Verksamhetsresultat	-13 268	-13 417	-8 939	-8 958	-9 679	-9 251
Finansiella poster	-20	50	-202	82	-286	-262
Resultat	-13 288	-13 367	-9 141	-8 876	-9 965	-9 513
Kommunbidrag	11 961	11 659	10 716	10 419	9 072	8 822
Förändring eget kapital	-1 327	-1 708	1 575	1 543	-893	-691
Justering	-	420	-2 350	6 576	1 162	27
*Balanserat resultat	118	1 445	2 733	3 508	-4 611	-4 880
Bruttoinvesteringar	37 256	25 809	32 855	28 427	20 569	31 984
Personalkostnader	14 086	14 650	13 855	12 527	11 498	12 335

* Tanums kommunfullmäktige fattar slutligt beslut vid sammanträde den 28 april 2003.

Tekniska nämnden fullgör kommunens uppgifter inom den tekniska försörjningsområden. Tekniska nämnden redovisar ett underskott på 1 327 tkr. Underskottet beror främst på fastighetsförvaltning -796 tkr, gator och parker -180 tkr samt vatten och avlopp -570 tkr, medan renhållningen har ett överskott på 142 tkr. Fastighetsförvaltningen har efter nämndbeslut utfört underhållsarbeten för cirka 820 tkr utöver budget.

Intäktsökningen är 6 356 tkr och beror främst på att renhållningen för första gången själv debiterar avfallet från hushållsliknande verksamheter och i övrigt förändrad renhållningstaxa. Den totala kostnadsökningen är 6 207 tkr och beror främst på kostnader för omhändertagandet av det hushållsliknande verksamhetsavfallet samt ökade kostnader med anledning av åtta månaders drift av återvinningsstationen i Hamburgsund. Personalkostnaderna har minskat med 564 tkr och beror främst på förändrat förvaltningsavtal med Tanums Bostäder AB.

ADMINISTRATION

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	2 422	2 294	1 837
Kostnader	-2 773	-2 616	-2 167
Resultat	-351	-322	-330
Kommunbidrag	418	339	367
Förändring eget kapital	67	17	37

Ekonomisk analys

Kostnaderna har ökat med 157 tkr och beror främst på två orsaker. Det ena är den nya pc-finansieringen inom kommunen samt ökade kostnader för rekrytering av personal. Budgetunderskottet hänför sig, till största delen, till den politiska verksamheten.

Verksamhet

Administrationen består av tekniska nämnden och den gemensamma administrationen för samhällsbyggnadsförvalt-

ningen. Ett stort arbete har under året lagts på den nya organisation som träder i kraft den 1 januari 2003.

EXPLOATERING

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	1 241	1 212	1 204
Kostnader	-1 121	-1 493	-1 418
Kapitalkostnader	-1 889	-1 090	-1 052
Resultat	-1 769	-1 371	-1 266
Kommunbidrag	1 774	1 441	856
Förändring eget kapital	5	70	-410

Målsättning

Ägande och förvaltning av markreserv och exploateringsfastigheter skall ske i syfte att utveckla kommunen.

Ekonomisk analys

Kostnaderna har sänkts med 372 tkr och beror på att arbetena med översiktsplanen och de fördjupade översiktplanerna varit mindre i år än 2001. Kapitalkostnaderna har ökat med 799 tkr.

Verksamhet

Tomträtter, arrenden, skogsförvaltning, administration av exploateringsprojekt, tomtkö samt försäljning av småhus-tomter handhas av verksamheten. Verksamheten biträder kommunstyrelsen vid köp och försäljning av fastigheter. Nyanmälningarna till kommunens tomtkö har ökat under året. Totalt har elva tomter sålts under året.

Översiktsplanen för Tanums kommun antogs i maj. Under året har arbetet med fördjupade översiktplanerna för Tanumshede och Fjällbacka fortsatt.

ENERGI

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	150	150	185
Kostnader	-144	-144	-136
Resultat	6	6	49
Kommunbidrag	-	-	-
Förändring eget kapital	6	6	49

Målsättning

Kommunens energiplanering skall syfta till att stimulera sparande och användning av förnyelsebar energi.

Ekonomisk analys

Det statliga bidraget för energirådgivning har täckt kostnaderna för verksamheten och ett överskott på sex tkr redovisas.

Verksamhet

Den kommunala energirådgivningen har, såsom tidigare år, utförts av en gemensam energirådgivare för Tanums, Uddevalla och Munkedals kommuner. Energirådgivningen består av att ge gratis rådgivning genom telefon, temakvällar, utställningar och hembesök för privatpersoner, småföretag och organisationer.

GATOR OCH PARKER

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	952	662	631
Kostnader	-6 859	-6 362	-6 137
Kapitalkostnader	-4 042	-3 956	-3 669
Resultat	-9 949	-9 656	-9 175
Kommunbidrag	9 769	9 879	9 319
Förändring eget kapital	-180	223	144

Målsättning

Det kommunala gatu- och vägnätet skall erbjuda trafikanterna en säker miljö och en god vägstandard. Parker och övriga allmänna ytor skall vara välskötta.

Ekonomisk analys

Verksamhetens resultat är -180 tkr, bergaset i Fjällbacka har medfört intäkter på 181 tkr från Räddningsverket, men nedlagda kostnader är 226 tkr. Sättningskadorna på torget i Grebbestad har kostat 149 tkr.

Verksamhet

Två trafiksäkerhetsinvesteringar blev färdiga under året. I Tanumshede har anlagts en gång- och cykelbana till Höjdenområdet. I Grebbestad har en gång- och cykelbana

anlagts från centrum upp till Gisslerödskolan. I Bullaren, Havstensund och Hamburgsund har beläggningsarbeten utförts med investeringsanslag som ett led i att lägga över väghållningsansvaret på vägföreningar.

Trafiksäkerhetsarbete har, för tredje året, bedrivits av en projektanställd trafikinformator. Arbetet har skett i samarbete med närliggande kommuner och bidrag har erhållits från Vägverket.

Den 8 juli inträffade ett mindre bergras på östra sidan av Vetteberget i Fjällbacka. Två fastigheter fick evakueras. Rensning och bergbultning utfördes omgående.

Vid torget i Grebbestad har det under året uppstått ett flertal sättningar i de hårdgjorda ytorna. Under hösten har grävningar utförts i samråd med geotekniker. Troliga orsaker till sättningarna är urspolningar i underliggande fyllningar till följd av inströmmande havsvatten och ledningsbrott på dagvattenledningen från Nedre Långgatan. Pågående geotekniska undersökningar skall resultera i ett åtgärdsprogram för att säkerställa stabiliteten.

Parkeringsövervakningen har genomförts med hjälp av Securitas. Totalt utfärdades 524 anmärkningar, vilket är en minskning med 22 procent jämfört med 2001.

Kommunens skötsel av parker och grönområden ligger på en fortsatt hög nivå och har rönt stor uppskattning.

VATTEN OCH AVLOPP

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	28 066	27 759	27 809
Kostnader	-13 255	-13 076	-12 320
Kapitalkostnader	-15 381	-15 462	-15 433
Resultat	-570	-779	56
Kommunbidrag	-	-	-
Förändring eget kapital	-570	-779	56
Balanserat resultat	-1 102	-532	247

Målsättning

Alla abonnenter skall ha ett hälsosamt och gott vatten i tillräcklig mängd. Spillvattnet skall renas så att det minst uppfyller tillsynsmyndigheternas villkor för utsläpp.

Ekonomisk analys

Intäkterna har ökat med 307 tkr. Brukningsavgifterna har ökat med 655 tkr medan anslutningsavgifterna minskat med 370 tkr. Kostnaderna har ökat med 98 tkr totalt, främst beroende på utbetalda självrisker och regresskrav från försäkringsbolag. Drift och tillsynskostnaderna har ökat med 1 110 tkr, men detta balanseras av lägre kostnader för administration, planerat underhåll, kapital samt anslutningar.

Verksamhet

Dricksvatten från Tanumshedes vattenverk har under 2002 varit godkänt utan anmärkning. Vid Lurs vattenverk har dock provsvaren vid flera tillfällen varit godkända med anmärkning och otjänligt med anledning av järn, mangan och grumlighet i vattnet. Utredning om den dåliga vattenkvaliteten har pågått under året och ombyggnad av verket avses att påbörjas under 2003. Vid Klageröds vattenverk har utgående dricksvatten varit godkänt med anmärkning på grund av lågt pH-värde vid två tillfällen. Sodadoseringen har ej fungerat tillfredsställande och kommer att byggas om under 2003.

Den totala mängden producerat och köpt vatten har minskat då flera vattenläckor har lagats.

Utredning av åtgärder för Grebbestads avloppsreningsverk har pågått under året. Driftoptimering kommer att ske under 2003. Flödesmätningar på avloppssystemet i Grebbestadsområdet för framtagande av saneringsplaner har utförts.

En ombyggnad av vattenverket i Tanumshede pågår för att förbättra kvalitén och få större kapacitet sommartid. Arbetet slutförs under våren 2003. Överföring av avloppsvatten från Kämpersviks samhälle har färdigställts. Drift- och övervakningssystem har installerats på Resö och Rabbalshede avloppsreningsverk samt avloppspumpstationer i Hamburgsund, Grebbestad-Havstensund och Resö. Utrustning för att mäta bräddat vatten har installerats på Kville avloppsreningsverk. Omläggning av vatten och avloppsledningar har utförts i Hamburgsund, Fjällbacka och Östad. I samband med asfalteringsarbeten i tätorterna har brunnar och ventiler renoverats.

På grund av stora regnmängder vid flera tillfällen under sommaren drabbades ett 50-tal fastighetsägare av översvämning. Detta har medfört att en del saneringsarbete har utförts under 2002 och fortsättning kommer att ske under 2003.

RENHÅLLNING

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	17 627	12 563	14 913
Kostnader	-17 485	-14 145	-13 870
Resultat	142	-1 582	1 043
Kommunbidrag	-	-	174
Förändring eget kapital	142	-1 582	1 217
Justering		-	-2 350
Balanserat resultat	-901	-1 043	539

Målsättning

Verksamheten skall arbeta för att minska avfallsmängden genom att stimulera till källsortering och kretsloppstänkande.

Ekonomisk analys

Intäkterna har ökat med 5 064 tkr och beror främst på att kommunen för första året debiterar avfallet från hushållsliknande verksamheter och i övrigt förändrad renhållningstaxa. Kostnaderna har ökat med 3 340 tkr och beror främst på kostnader för omhändertagande av det hushållsliknande avfallet. Åtta månaders drift av återvinningsgården i Hamburgsund har kostat 700 tkr.

Verksamhet

Avfallsmängden till behandling har under 2002 ökat med cirka 1 000 ton, en ökning på tio procent. Orsakerna till den ökade avfallsmängden är flera, till exempel kan nämnas att kommunen under året har haft ett aktivt näringsliv och låg arbetslöshet. Det är i avfallssammanhang en känd faktor att ökad produktion och låg arbetslöshet ger ökad avfallsmängd. Årets välbesökta turistsäsong bidrar också till ökad avfallsmängd samt i viss mån den nya återvinningscentralen i Hamburgsund.

Målsättningen med minskad avfallsmängd har inte uppnåtts under 2002. Mängden återvunnet material har ökat något. Flera åtgärder har påbörjats under 2002 för att på sikt öka andelen källsorterat avfall.

Hamburgsunds återvinningscentral stod färdig i slutet av maj och har redan blivit mycket flitigt besökt. Anläggningen är en stor satsning för att möjliggöra ökad källsortering för

återvinning. Under året togs det emot cirka 5 000 m³ avfall med fördelningen 60 procent till återvinning, 30 procent till förbränning samt 10 procent till deponi.

Övertagandet av insamlingsansvar och debitering av hushållsliknande avfall från företag och verksamheter, såsom affärer, restauranger, kiosker, storkök, är ytterligare en åtgärd för att stimulera, informera och påverka företagen till ökad källsortering.

Mängden utsorterat farligt avfall är fortfarande stor, vilket ur miljö- och kretsloppssynpunkt är mycket glädjande. Kostnaderna för behandling av farligt avfall ökar kontinuerligt och det kan vara svårt att i budget tillskapa tillräckliga resurser.

Behandling av slam från enskilda slamavskiljare och slutna tankar, innebär främst sommartid en stor belastning i avloppsreningsverken. För att avlasta verken under perioden maj – september har slammet avvattats i en provisorisk avläggning vid Tanumshede avloppsreningsverk. Kostnader för avvattningen och slambehandling uppgår till 760 tkr.

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	61 034	60 577	56 949
Kostnader	-26 858	-25 809	-23 974
Kapitalkostnader	-34 972	-34 431	-32 493
Resultat	-796	337	482
Kommunbidrag	-	-	-
Förändring eget kapital	-796	337	482
Justering		-	-
Balanserat resultat	438	1 234	897

Målsättning

Kommunens verksamheter skall bedrivas i ändamålsenliga lokaler. Kommunens lokal- och bostadsbestånd skall förvaltas och hyras ut.

Ekonomisk analys

Intäkts- och kapitalkostnadsökningen, 457 tkr respektive 541 tkr, beror främst på den nybyggda brandstationen i Hamburgsund. Kostnaderna har ökat med 1 049 tkr och

beror framför allt på ett nämndbeslut att utföra vissa underhållsarbeten för 820 tkr utöver budget. Dessa underhållsarbeten har gjort att nyckeltalet för underhåll ökat med 13 kr till 63 kr/m².

Verksamhet

Verksamheten förvaltar kommunens lokal- och bostadsbestånd som omfattar 79 710 m², vilket är en ökning med 90 m². En fastighet har sålts, 440 m², två fastigheter har köpts, 330 m², samt 200 m² har tillkommit genom tillbyggnationer och inköp av byggnad.

Fastighetsförvaltningen har sedan 1 april haft den nya förvaltningsentreprenaden av Tanums Bostäder AB. Avtalet omfattar teknisk förvaltning, drift, underhåll och viss administration av 50 826 m². Tanums Bostäder köper, förutom förvaltningsentreprenaden, en halvtidstjänst för ekonomisk administration.

Ett inomhusmiljöprojekt startade i höstas tillsammans med miljöavdelningen. Alla skolor ska besiktigas enligt Boverkets rekommendationer, eventuella brister ska åtgärdas och målet är en god arbetsmiljö för elever och personal. Ekdungeskolan har totalrenoverats med anledning av fukt-skador. Om- och tillbyggnad av Grebbestadskolan har skett med anledning av lokalbrist. Bergvärme har installerats i Rabbalshede skola och den närbelägna förskolan är ansluten via kulvert. Hedeskolan genomgick en grundlig besiktning efter klagomål från verksamheten. Besiktningen visade på bland annat fukt-skador i väggar. Anslag för renoveringen finns i budget 2003.

Åtgärderna för att komma tillrätta med fuktproblematiken på Fjällbacka Service har slutförts år 2002. Tanums Bostäder AB:s upphandling av fastighetsskötsel får till följd att organisationen inom fastighetsförvaltningen förändras.

INVESTERINGAR

Nämndens bruttoinvesteringar är 37 256 tkr. De större investeringarna fördelas enligt nedan:

- Exploatering 4 793 tkr
- Gator och parker 4 123 tkr
- Vatten och avlopp 19 494 tkr
- Lokalförsörjning 8 326 tkr

PERSONAL

Under året har behovsinventering och därefter inköp av arbetshjälpmiddel gjorts inom administrationen. Hög- och sänkbara skrivbord, specialanpassade stolar och datahjälpmedel har köpts in där behov har funnits. Alla anställda i förvaltningen har via företagshälsovården Previa erbjudits den ergonomiska utbildningen "Rörelse i Balans" där cirka 20 personer deltog. Det kommunövergripande erbjudandet om subventionerad friskvård med 500 kronor har utnyttjats av 1/3 av förvaltningens personal.

Sjukfrånvaron på förvaltningen är jämförelsevis låg. Åtta långtidssjukskrivningar har förekommit under året; vid årsskiftet var fortfarande en av dessa sjukskriven medan övriga har återgått i arbete eller gått i pension. Den korta sjukfrånvaron är låg.

Personalomsättningen på förvaltningen är låg. Under året har fyra personer slutat sina tillsvidareanställningar och tjänsterna har tillsatts av nyanställda. Rekryteringsinsatser har gjorts när det gäller tillsättandet av VA-chef, byggnadsinspektör och exploateringsingenjör.

Förutom enstaka kurser och seminarium har en större utbildningsinsats genomförts på fastighetsavdelningen. All personal har genomgått en tvådagarsutbildning i samband med ändrade arbetsrutiner inom avdelningen. Planering för fortsatt utbildningsinsats inom området finns för 2003.

UTSIKTER FÖR FRAMTIDEN

Kommunen har en uttalad målsättning att verka för att områden för helårsboende tillskapas i attraktiva lägen. Pågående planarbeten och exploateringar medför att kommunen kommer att kunna erbjuda fler tomter till försäljning till åretruntboende inom snar framtid.

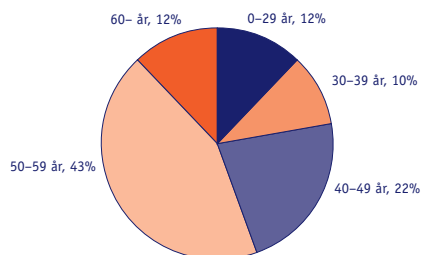
Inom verksamheten vatten och avlopp krävs stora investeringar på avloppsanläggningar och ledningssystem i framtiden för att uppfylla kraven från tillsynsmyndigheterna. Det finns stora önskemål om anslutning av nya områden till reningsverken. Detta ger ökade kapitalkostnader. Då kapitalkostnaderna redan är stora och va-taxan hög jämfört med övriga kommuner ger detta bara ett litet eller inget utrymme för investeringar. Tekniska nämnden har i uppdrag av kommunfullmäktige att presentera förslag/strategi på hur vatten- och avloppsfrågorna skall lösas i framtiden.

Tanums kommun har tecknat ett 15-årigt avtal med Vattenfall om leverans av fjärrvärme i Tanumshede. Avtalet innebär att Vattenfall skall bygga och driva produktionsanläggning och distributionsnät. Värmen kommer huvudsakligen att produceras med bibränslen. De första byggnaderna beräknas anslutas hösten 2003.

Personal 2002

Antal anställda	58
Andel deltidsanställda	22%
Andel kvinnor	40%

Åldersstruktur

FAKTARUTA

	2002	2001	2000
Gator			
Belagd yta, m ²	229 470	229 095	228 565
Beläggingsunderhåll, kr/m ²	3,09	7,02	7,20
Antal belysningspunkter*	2 522	2 522	2 523
Kostnad/belysningspunkt inkl. kapitalkostnad, kr*	628	610	559
VA			
Täckningsgrad, procent	98	97	100
Antal VA-abonnenter*	3 400	3 366	3 336
Tillverkad och köpt vattenmängd, m ³	646 155	777 431	704 079
Renhållning			
Antal renhållningsabonnenter	9 134	9 113	9 098
Antal komposterande hushåll	6 681	6 582	6 585
Mängd sopor till förbränning o extern deponi, ton	6 327	5 474	5 797
Fastighetsförvaltning			
Förvaltd yta, m ² BRA	79 710	79 620	80 346
<i>Fastighetstyper:</i>			
Skollokaler, m ²	28 945	28 745	28 465
Barnomsorgslokaler, m ²	2 430	2 430	2 430
Äldreomsorgslokaler, m ²	27 718	27 718	28 346
Industrilokaler, m ²	5 617	5 587	6 507
Övriga lokaler och fastigheter, m ²	15 000	15 140	14 598
Tillsyn och skötselkostnad, kr/m ²	61	50	56
Förbrukningskostnad, kr/m ²	122	126	106
Administrationskostnad, kr/m ²	23	22	19
Underhållskostnad, kr/m ²	63	50	57

* Siffrorna vid dessa nyckeltal är reviderade jämfört med tidigare årsredovisningar.

Miljö- och Byggnadsnämnden

Ordförande:
Rolf Hermansson (c)

Chef för samhälls-
byggnadsförvaltningen:
Inge Berndtsson

Belopp i tkr	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Intäkter	7 088	5 531	4 762	4 000	3 481	3 024
Kostnader	-10 495	-7 566	-7 086	-5 744	-5 032	-5 015
Kapitalkostnad	-50	-67	-130	-146	-145	-44
Verksamhetsresultat	-3 457	-2 102	-2 454	-1 890	-1 696	-2 035
Finansiella poster	-11	3	-17	9	15	27
Resultat	-3 468	-2 099	-2 471	-1 881	-1 681	-2 008
Kommunbidrag	3 564	2 794	2 574	2 082	1 988	1 745
Förändring eget kapital	96	695	103	201	307	-263
Justering	-	-	-	-	-	77
* Balanserat resultat	1 345	1 249	554	451	250	-57
Bruttoinvesteringar	-	-	101	-	29	-
Personalkostnader	4 864	4 353	4 200	3 069	3 014	2 922

* Tanums kommunfullmäktige fattar slutligt beslut vid sammanträde den 28 april 2003.

Miljö- och byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt plan- och byggnadsväsendet. Nämnden har ansvaret för kommunens uppgifter avseende handläggning och prövning av bygglovsärenden samt fysisk planering. Nämnden skall i enlighet med lagstiftningen inom miljö- och hälsoskyddsområdet utöva den tillsyn samt företa den prövning som åvilar kommunen.

Intäkter, kostnader och kommunbidrag har ökat betydligt jämfört med föregående år. Detta beror dels på överflyttad kalkning från 2001 till 2002 samt att årets omfattning inom lokalt investeringsprogram, (LIP), finansieras mer av kommunen själv. Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett överskott på 96 tkr.

ADMINISTRATION

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	-	-	-
Kostnader	-528	-423	-409
Resultat	-528	-423	-409
Kommunbidrag	480	480	448
Förändring eget kapital	-48	57	39

Ekonomisk analys

Administrationens negativa resultat beror på ökade arvoden i och med långa nämndssammanträden.

Verksamhet

Nämndens löpande verksamheten sköts av samhällsbyggnadsförvaltningen som är gemensam för tekniska nämnden och miljö- och byggnadsnämnden.

Administrationsverksamheten redovisar endast kostnaderna för miljö- och byggnadsnämnden. Kostnader för övrig administration ingår i respektive verksamhet.

FYSISK PLANERING

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	912	979	802
Kostnader	-1 182	-1 144	-1 112
Resultat	-270	-165	-310
Kommunbidrag	231	220	205
Förändring eget kapital	-39	55	-105

Målsättning

Kommunen skall ha en god planberedskap för en lämplig utveckling. Den fysiska planeringen skall resultera i en god samhälls- och landskapsmiljö. Den ansvarsfördelning, som kommunen tillämpar för fysisk planering, innebär att arbetet bedrivs som uppdragsverksamhet. Miljö- och byggnadsnämnden har därför begränsade möjligheter att påverka omfattning och inriktning av planarbeten.

Ekonomisk analys

Under året har det producerats cirka 2 250 timmar debiterbar tid, vilket är cirka 15 procent mindre än den budgeterade. Genom många andra arbetsuppgifter har det varit svårt att tillräckligt starkt prioritera uppdragsverksamheten.

Miljö- och byggnadsnämnden har under året beslutat om bland annat en översyn av taxan samt restriktivitet med omkostnader för att komma tillrätta med det ekonomiska underskottet i verksamheten.

Verksamhet

Ett omfattande arbete med översyn av kommunens översiktsplan har avslutats under året genom att kommunfullmäktige har fattat beslut om den nya översiktsplanen.

Aktivt arbete har under året pågått med tolv planuppdrag, varav sex har avslutats genom beslut om antagande:

- Vetteberget, Fjällbacka, ett nytt attraktivt bostadsområde för åretruntboende med 35 kustnära tomter.
- Resö 12:1, Resö, syftar till att fritidsbebyggelsen inom området, på västsidan av Resö, skall kunna utvecklas till ett bostadsområde med möjligheter till helårsboende samt en komplettering med tre nya kustnära tomter.
- Resö 8:69, Resö, möjliggör två nya småhustomter.
- Överby 1:7, Överby, möjliggör 25 nya tomter, i första hand för fritidsboende, genom en förtätning mellan två redan utbyggda områden.

- Tanums-Gissleröd 1:105, Grebbestad, syftar till att område, som tidigare varit planlagt för fritidsbebyggelse, skall kunna användas för åretruntboende med 15 nya tomter.
- Sannäs hamn ger möjligheter för en ändamålsenlig användning av området.

BYGGLOV

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	1 955	1 847	2 058
Kostnader	-2 210	-1 847	-1 885
Resultat	-255	0	173
Kommunbidrag	283	275	273
Förändring eget kapital	28	275	446

Målsättning

Genom myndighetsutövning och rådgivning skall kommunen verka för en god byggnadskultur och ett kretsloppsanpassat byggande. Verksamheten skall bedrivas med en hög servicenivå.

Miljö- och byggnadsnämnden skall ta till vara de möjligheter, som plan- och bygglagen ger att förenkla och underlätta ärenden för enskilda och skall verka för att lagens föreskrifter om begränsning av bygglovplikten tillämpas.

Verksamhetens omfattning är starkt konjunkturberoende och kan endast i mycket begränsad utsträckning påverkas av nämnden. Möjligheterna att påverka omfattning och inriktning av verksamheten är större när det gäller rådgivning och service till allmänheten.

Ekonomisk analys

Intäkterna har ökat med cirka sex procent jämfört med år 2001. Justerat för den höjning av taxan, som skedde vid årsskiftet 2001/02, innebär det en ökning av volymen med tre procent. Kostnaderna har ökat med 363 tkr och beror främst på utökad personalbemanning.

Verksamhet

Antalet ärenden har ökat med cirka 12 procent jämfört med år 2001. Hälften av bygglovärendena har behandlats genom delegationsbeslut.

Antal beslut	2002	2001	2000
Beslut om kontrollplaner	284	265	303
Övriga delegationsbeslut	346	315	355
Nämndsbeslut	347	292	305

Antalet inkomna ärenden har uppgått till 1 003, och antalet avslutade ärenden till 956. Antalet oavslutade ärenden har således ökat något, men ambitionen är att ärendebalansen skall förbättras och att handläggningstiderna skall förkortas.

Andelen beslut, som överklagas, har under året ökat till drygt tio procent, från att tidigare har varit cirka sex procent. Det beror främst på överklagande av bygglovsbesluten för 3G-master. Det finns dock en långsiktig trend att allt fler överklagande kommer att ske med anledning av ökad efterfrågan på attraktiva tomter vid kusten i och med att de som redan har hus i sådana lägen värnar allt mer om kvaliteterna i sin boendemiljö. En noggrann handläggning av inkomna överklagningar är viktig för rättssäkerheten, och kräver därför en stor arbetsinsats. Utvecklingen av antalet överklagande kommer att följas upp.

Bygglov har bland annat lämnats för 38 nya småhus och för 26 nya fritidshus, vilket innebär ungefär samma nivå som föregående år. Bland de större byggprojekten märks bygglov för ett nytt hantverkshus för Grebbestads folkhögskola.

En aktuell fråga har varit utbyggnaden av nya basstationer för 3G-mobiltelefoni. Ett femtiotal ansökningar om bygglov för uppförande av master har inkommit under året, och nämnden har under hösten beslutat om bygglov för 21 av dessa. För de övriga kommer beslut att fattas när förutsättningarna är helt utredda.

Årets byggnadsvärdspris delades ut till Nils-Eric Wassberg, Resö.

KARTFÖRSÖRJNING

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	191	199	276
Kostnader	-343	-299	-482
Resultat	-152	-100	-206
Kommunbidrag	151	143	140
Förändring eget kapital	-1	43	-66

Ekonomisk analys

Kostnaderna har ökat med 44 tkr och beror på mer köpta tjänster för att hålla en god service.

Verksamhet

Kommunen har ett omfattande kartverk som täcker 3 110 ha fördelat på 15 samhällen. Kartverket finns i digital form och består av 240 kartblad i skala 1:1 000. Ajourförelse av byggnader sker kontinuerligt och övriga förändringar ajourförelse i samband med att grundkartor upprättas för detaljplaner.

Länsstyrelsen håller på och etablerar en plattform för utbyte av geografiska data mellan kommuner och myndigheter. Detta är en satsning för medborgare, kommuner och myndigheter. Verksamheten deltar i projektet, som går under namnet geografiska informationssystem, (GIS), i Västra Götaland. Syftet är att utveckla gemensamma GIS-tjänster för kommuner och myndigheter i Västra Götaland.

MILJÖVERKSAMHET

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	4 034	2 509	1 631
Kostnader	-6 297	-3 920	-3 351
Resultat	-2 263	-1 411	-1 720
Kommunbidrag	2 419	1 676	1 508
Förändring eget kapital	156	265	-212

Målsättning

Genom myndighetsutövning, rådgivning och information skall kommunen verka för en god miljö, ett gott djurskydd samt att livsmedel är tjänliga och av god kvalitet.

Ekonomisk analys

Årets intäkter och kostnader har ökat, främst på grund av att spridningen av kalk under 2001 flyttades till årets verksamhet med anledning av dåligt väder. LIP i år har finansierats med mer kommunbidrag än under 2001, vilket medfört lägre intäkter med 655 tkr och ett högre kommunbidrag med 597 tkr. Inom basverksamheten har främst personalkostnaderna ökat på grund av tillfälligt utökad bemanning.

Verksamhet

Tillsynsmyndighetens arbetsuppgifter regleras i miljöbalken och förordning om tillsyn enligt miljöbalken.

Tillstånd, dispenser, remisser	2002	2001	2000
Bygglovsremisser	274	257	218
Miljöfarlig verksamhet	218	276	238
Hälsoskydd	46	34	26
Avfall	51	50	67
Remiss alkoholtillstånd	20	34	35

Fler bygglovsremisser har handlagts under år 2002. Under året har märkts en ökning av den tid som läggs för utredningar vid förenade vattentäkter på grund av undermåliga avlopp samt deltagande i bildande av gemensamhetsanläggningar. Arbetstiden under miljöfarlig verksamhet har minskats i och med att mer tid behövt läggas på framför allt djurskydd under året. Inom hälsoskydd har fler ärenden, främst anmälan om offentliga lokaler, behandlats jämfört med åren 2000 och 2001. Ett projekt har startats under året angående inomhusmiljön i skolor.

Information, rådgivning i frågor om strålning från 3G-master och för vissa befintliga master från elöverkänsliga och övrig allmänhet har ökat. Tillsynsplan för den del som behandlar miljöskydd (C-anläggningar) har framtagits under året.

I kommunen finns cirka 320 jordbruk samt ett antal andra djurhållare såsom ridanläggningar, kennlar och pälsdjursuppfödare. Under året har inspektioner ägt rum hos 15 djurhållare och djurskyddstillsynen har bedrivits utifrån inkomna klagomål och anmälningar på brister i djurhållningen. Dessutom har det tillkommit uppföljningsbesök på gårdar där djurskyddsproblem tidigare konstaterats. Enligt förarbetena till djurskyddslagen bör samtliga djurhållare inspekteras med tre års intervall. Krav sedan fyra år tillbaka är att djurskyddstillsynen från kommunerna ska redovisas till Jordbruksverket, vilket också görs.

Livsmedelstillsynen för kommunens 133 objekt skall utövas enligt livsmedelslagen, som i första hand är till för att vi ska få säkra livsmedel. Under året har 80 livsmedelsärenden handlagts. Detta motsvarar cirka 220 aktiviteter med bland annat 33 godkännanden av nya eller ändrade livsmedelslokaler och 27 fastställanden av egenkontrollprogram samt 84 besök hos verksamheter. Tillsynen har bedrivits i

enlighet med antagen tillsynsplan.

Målsättningen med kalkning av sjöar är att rena vatten så att den naturliga floran och faunan kan bestå eller återkolonisera det kalkade vattnet. Genom vattenprovtagning, kontroll av bottenjur och elfiske i vattendrag samt nätprovfisken har det konstaterats att målsättningarna har uppfyllts under 2002.

I samband med säldöden har miljö- och byggnadsnämnden ett ansvar för att döda djur tas om hand på ett godtagbart sätt. Miljöavdelningen har via möten, information, förmedling av döda sälar till räddningstjänst och strandstädare för omhändertagande med mera nedlagt drygt två veckors arbete.

UTSIKTER INFÖR FRAMTIDEN

Inom fysisk planering kommer resurserna att inriktas dels på fördjupade studier av de fyra största samhällena, dels på detaljplaner i och med att den nya översiktsplanen nu har färdigställts. I översiktsplanen finns ett stort antal områden som klassificerats som attraktivt boende och kommunen vill locka till inflyttning genom att kunna erbjuda tomter i attraktiva lägen. Detta medför att en hög planberedskap måste hållas.

Bygglovsverksamheten bedömer att den nuvarande relativt omfattande byggnadsverksamheten kommer att fortgå.

Tillsynsbehovet inom miljöverksamheten skall beskrivas i tillsynsplaner. Dessa ska uppdateras och utvärderas årligen. Skyldighet finns att avsätta de resurser som behövs i tillsynsarbetet samt ha personal med relevant kompetens för arbetet.

För verksamheten livsmedelstillsyn finns en godtagbar tillsynsplan sedan flera år tillbaka och som uppdateras årligen. Under 2003 skall en fullständig tillsynsplan för miljöbalksverksamheten tas fram. För verksamheten djurskydd har framtagits tillsynsplan som arbetsmaterial. Regeringen förväntas att under våren 2003 lägga en proposition angående framtida djurskydd. Hittills har framkommit att djurskyddet ska ligga kvar på kommunal- och länsstyrelsenivå och att full kostnadstäckning ska uttagas.

Ny vattenkungörelse håller på att tas fram som från år 2004 sannolikt innebär stora förändringar. EU:s vattendirektiv är antaget och kommer inom nära framtid att påverka miljötillsynsarbetet.

Kultur- och Fritidsnämnden

Ordförande:
Bertil Engdahl(fp)

Förvaltningschef:
Anders Eklund

Belopp i tkr	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Intäkter	8 389	6 562	5 970	5 868	5 751	6 039
Kostnader	-16 142	-14 893	-14 015	-13 251	-12 819	-12 030
Kapitalkostnader	-4 473	-4 235	-3 283	-3 286	-3 380	-3 253
Verksamhetsresultat	-12 226	-12 566	-11 329	-10 669	-10 448	-9 244
Finansiella poster	1	-13	-4	31	10	21
Resultat	-12 225	-12 579	-11 333	-10 638	-10 438	-9 223
Kommunbidrag	12 711	12 211	11 106	10 552	10 106	9 951
Förändring eget kapital	486	-368	-227	-86	-332	728
Justering	-	-88		36	414	
* Balanserat resultat	983	497	953	1 181	1 231	1 149
Bruttoinvesteringar	1 632	1 544	15 008	1 104	2 248	702
Personalkostnader	5 575	4 951	4 766	4 282	3 731	3 991

* Tanums kommunfullmäktige fattar slutligt beslut vid sammanträde den 28 april 2003.

Nämndens uppgift är att leda och utveckla kommunal fritids-, hamn- och kulturverksamhet samt att skapa en god bas för turismen, en av kommunens viktigaste näringsgrenar.

Nämndens redovisar ett överskott på 486 tkr, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget på 676 tkr. Intäkterna ökade med 1 827 tkr, främst inom ungdoms- och kulturverksamheterna samt gäst- och snåbåtshamnarna. Kostnaderna steg under året med 1 487 tkr, främst inom samma verksamheter. Summan blir en nettokostnadsminskning på 355 tkr. Av överskottet skall cirka 450 tkr reserveras för kommande kostnader i ungdomsverksamheten.

ADMINISTRATION

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	7	0	5
Kostnader	-1 675	-1 593	-1 832
Resultat	-1 667	-1 594	- 1 827
Kommunbidrag	1 860	1 832	1 598
Förändring eget kapital	193	238	- 229

Målsättning

Ge service till den politiska organisationen och administrera, leda samt utveckla det löpande arbetet inom förvaltningen.

Ekonomisk analys

Kostnaderna ökade med 82 tkr jämfört med föregående år beroende dels på fler nämndsmöten samt behov av extra resurs beroende på en långtidssjukskrivning. Resultatet är dock 193 tkr bättre än budget.

Verksamhet

Det tidigare arbetet för att minska sårbarheten vid korttidsfrånvaro gav under året positiva effekter. Förvaltningschefen har under halva året tjänstgjort på omsorgsnämnden vilket har hämmat förvaltningens utvecklingsarbete inom flera områden.

FRITIDSVERKSAMHET

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	781	253	298
Kostnader	-5 393	-5 258	-4 942
Resultat	-4 612	-5 005	- 4 644
Kommunbidrag	5 184	4 836	4 724
Förändring eget kapital	572	-169	80

Målsättning

Nämnden skall stimulera ett allsidigt utbud av fritidsverksamhet, vilket främst skall ske genom stöd till föreningslivet och genom egen verksamhet som riktar sig till ungdomar. Anläggningar såsom lekplatser, motionsspår, isbanor och samlingslokaler skall hållas välskötta och ändamålsenliga.

Ekonomisk analys

Av överskottet beror 450 tkr på försenade anställningar av två ungdomsvägledare där dels bidrag från Länsstyrelsen inkommit i förskott och kommunbidraget ökat.

Verksamhet

Nämnden har under året fokuserat mycket av resurserna på ungdomsverksamheten. Nettokostnaden för verksamheten uppgick till 1 090 tkr. Antalet besök på de sju fritidsgårdarna har fortsatt öka kraftigt och för att bibehålla kvalitén har bemanningen utökats. Tyvärr innebar dock detta att öppettiderna fick förkortas under varen av besparings skull.

Under året anställdes en ungdomsvägledare i ett 3-årigt projekt med målet att stödja ungdomar och förebygga drogbruk samt effekter av andra problem. Arbetet sker i hög grad genom samverkan med polis, sociala myndigheter, föreningar och skolor.

Kommunen stödjer 73 föreningar med bidrag på totalt 2 187 tkr.

Årets ledarstipendium gick till Sven och Erik Johansson, Tanums IF och Bertil Alfredsson, SPF Kvillebygd.

HAMNVERKSAMHET

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	5 867	5 147	4 577
Kostnader	-7 739	-7 255	- 6 080
Resultat	-1 873	-2 107	- 1 503
Kommunbidrag	2 028	1 939	1 261
Förändring eget kapital	155	-168	- 242

Målsättning

Nämnden skall förvalta och utveckla småbåts-, gäst-, fiske- och handelshamnarna i kommunen. Detta skall ske såväl i egen regi som genom att andra intressenter ges förutsättningar att utveckla verksamhet på sina vatten- och markområden.

Ekonomisk analys

Verksamheten har fortsatt ökat i volym, främst i småbåts- och gästhamnar. Detta har gett en intäktsökning på 720 tkr och en kostnadsökning på 484 tkr. Det egna kapitalet har därigenom ökats med 155 tkr, vilket är en förbättring med 323 tkr jämfört med föregående år.

Verksamhet

Antalet gästnätter har fortsatt öka i kommunens gästhamnar, i år med tre procent jämfört med 2001. Det totala antalet gästnätter uppgick till 17 311. Intäkterna har stigit som en följd av den ökade volymen och kostnaderna för löpande skötsel likaså. Tidigare betydande underskott i gästhamnarna har därigenom vänts och nu redovisas ett positivt resultat på 24 tkr.

Kontinuerligt genomförs stora underhållsarbeten i samtliga småbåtshamnar. Antalet båtplatser var dock konstant vilket innebär att cirka 600 personer fortfarande står i kö. Intäkterna har ökat med 398 tkr, främst beroende på fler sjöbodstomtarrenden och genomslaget av de under 2001 nygjorda och standardhöjda båtplatserna. Resultatet uppgick till 401 tkr, vilket är 305 tkr bättre än budget men en försämring med 145 tkr jämfört mot föregående år.

Tanums Fiskecentrum har nu blivit den viktiga bas för yrkesfisket i kommunen som det fanns förhoppningar på. Handelshamnarna ger ett resultat på minus 2 298 tkr, vilket är 9 tkr sämre än föregående år. I förhållande till budget redovisas ett underskott på 148 tkr.

KULTURVERKSAMHET

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	971	517	395
Kostnader	-3 386	-2 865	- 2 244
Resultat	-2 416	-2 348	- 1 849
Kommunbidrag	2 184	2 056	1 994
Förändring eget kapital	-232	-292	145

Målsättning

Nämnden skall vara pådrivande i kultur- och kulturmiljöfrågor, vilket skall ske genom nära samarbete med lokala kulturföreningar och regionala institutioner. Verksamheten skall bedrivas i syfte att ge kommunen en tydlig kulturprofil.

Ekonomisk analys

Verksamheten har ökat i omfattning, främst beroende på engagemanget i projekten avseende vadbodar, Bohussamlingen och ljud- och bildarkivet. Intäkterna ökade under året med 454 tkr och kostnaderna med 521 tkr i jämförelse med föregående år. För året budgeterades ett underskott på 190 tkr och utfallet blev 42 tkr sämre, men ändå 60 tkr bättre än föregående år.

Verksamhet

Nämndens egna arrangemang har minskat i antal beroende på att Visor på Falkeröd, till följd av resursbrist, drivits i föreningsregi under året. Tonerna de gå ... samt Kulturveckan var två av många kulturella aktiviteter under året.

Under året har ett projektarbete utförts för att göra Bohussamlingen samt ljud- och bildarkivets material mer tillgängliga.

Under året har 23 kulturföreningar och studieförbund med verksamhet i kommunen beviljats bidrag på totalt 921 tkr.

Kulturstipendium delades 2002 ut till Patrik Wingård, Kville och Celina Huang, Tanumshede. Kulturpriset delades mellan Hornbore By och Hornbore Ting, Hamburgsund.

Samverkan med Bohusläns och Vitlycke museer för utveckling av samarbetet inom världsarvsområdet har fortsatt i linje med den strategiskt planen för Tanums Världsarv.

År 2002 var det första hela verksamhetsåret i Kulturhuset Futura. Scenen och teatersalongen har varit i fullt bruk av både Lärcentrums ordinarie verksamhet och av nämnds- och fullmäktigemöten. Tanums Teater- & Musikförening har också anordnat ett flertal konserter och teaterföreställningar.

TURISM

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	764	645	694
Kostnader	-2 421	-2 170	- 2 206
Resultat	-1 657	-1 525	- 1 511
Kommunbidrag	1 455	1 548	1 529
Förändring eget kapital	- 202	23	18

Målsättning

Nämnden skall samordna, stärka och vidareutveckla förutsättningarna för turismnäringen och därigenom säkerställa befintliga och skapa nya arbetstillfällen.

Sevärdheter och utflyktsmål skall göras mer kända och tillgängliga.

Ekonomisk analys

Kostnaderna har ökat med 251 tkr beroende på den förändrade ansvarsfördelningen mellan kommunen och Tanum Turist och ökade underhållskostnader på anläggningar. Årets verksamhet visar ett underskott på 202 tkr.

Verksamhet

Nämnden har från den 1 juli 2002 övertagit ansvar för delar av verksamhet som tidigare drevs av Tanum Turist, bland annat turistinformationen på Oppen som nu är samlokaliserad med förvaltningskontoret på Bygdgårdsplan. Tanum Turist har huvudansvaret för de övriga turistinformationerna i kommunen. Under året har bidrag utbetalats till Tanums Turist ekonomisk förening med 150 tkr.

Samverkan med övriga kommuner i Norra Bohuslän ökar kontinuerligt och omfattar främst marknadsföring, men även utveckling av besöksmål och sevärdheter inom området.

Under året har 177 tkr satsats i ett antal turismutvecklingsprojekt. De största har varit den nya trappan vid Kungsklyftan i Fjällbacka, ny turisthemsida på Internet samt stöd vid uppförandet av Evert Taube-statyn i Grebbestad.

Kommunen äger campingplatser i Fjällbacka och Edsvik vilka arrenderas ut till lokala idrottsföreningar. Valö lägergård och Badholmens vandrarhem är utarrenderade på provisionsbasis. Under året har standardhöjande åtgärder vidtagits på Valö, en ny brygga har bland annat byggts. Ranebo Friluftsgård har uthyrts i högre omfattning än tidigare.

Arbetet med att höja standarden på friluftsbad har fort-

satt och vid sex badplatser har nivån för "Blå Flagg" uppnåtts. Omfattande strandstädning och fornvård har ombesörjts av kommunens arbetsmarknadslag.

INVESTERINGAR

Större investeringar som genomförts under året är ombyggnationer i Hamburgsunds hamn 453 tkr, reparation av arbetspräm 220 tkr och ny hamnkran på Resö 198 tkr. Totalt uppgår bruttoinvesteringarna till 1 632 tkr.

PERSONAL

Inga större förändringar har skett på personalsidan. Med tanke på den höga genomsnittsåldern (47,5 år) så kommer personalomsättningen att öka inom den närmaste 10-årsperioden. Kompetensutvecklingen under året har bestått av ett mindre antal interna utbildningar och kurser inom ungdoms-, ekonomi- och diarieområdet.

Sjukfrånvaron på förvaltningen ligger på 9,28 procent av överenskommen arbetstid. Detta är förhållandevis högt men kan förklaras av två långtidssjukskrivningar.

UTSIKTER FÖR FRAMTIDEN

Nämndens ambitionsnivå att stödja ungdomar har höjts väsentligt och skall ligga på en hög nivå de närmaste åren.

Tanums Fiskecentrum i Grebbestad har givit fiskenäringen en god plattform för den framtida utvecklingen.

Nämnden arbetar kontinuerligt med standardhöjning av hamnar, badplatser och rekreationsområden. Nya detaljplaner för campingar och gästhamnar samt återställande av kajen i Fjällbacka kommer att prioriteras.

Turismen är sannolikt den näringsgren där den största framtida utvecklingspotentialen finns. Statistik för de senaste

FAKTARUTA

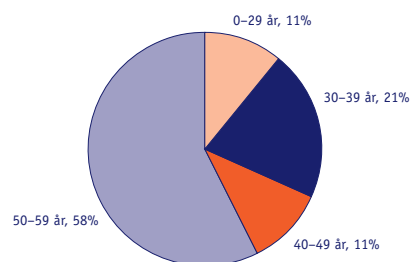
	2002	2001	2000
Fritidsgårdar			
Antal fritidsgårdar	7	7	6
Antal timmar/vecka ca	48	60	67,5
Antal besök på fritidsgårdarna per vecka ca	400	270	220
Föreningsbidrag, årliga driftsbidrag	96	89	89
Gästnätter, vandrarhem			
Valö, Fjällbacka			
- lägergård	1.825	1.790	1.570
- vandrarhem	525	510	518
Badholmen, Fjällbacka	620	597	650
Ranebo Friluftsgård, vecka 25-34	180		
Småbåtshamnar			
Antal gästnätter i gästhamnar	17 311	16 726	15 106
Antal fasta båtplatser i småbåtshamnar	1 605	1 605	1 580
Kultur			
Antal arrangemang	34	51	50
Antal besökare	2.284	4.875	4.190

årtiondena, och särskilt den senaste 5-årsperioden, visar hur mycket den betyder i ekonomiska termer. Antal årsarbeten och omsättningen inom turismbranschen är väsentligt högre per kommuninnevanare i Norra Bohuslän än i landet i övrigt (cirka 50 tkr jämfört ett snitt på 13 tkr).

Personal 2002

Antal anställda	19
Andel deltidsanställda	47%
Andel kvinnor	26%

Åldersstruktur

Barn- och Utbildningsnämnden

Ordförande:
Bengt Mattsson (fp)

Förvaltningschef:
Kjell-Inge Mörk

Belopp i tkr	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Intäkter	30 823	24 822	21 527	22 050	21 060	17 836
Kostnader	-215 812	-199 701	-184 663	-177 855	-167 381	-162 869
Kapitalkostnad	-3 669	-3 455	-3 021	-3 586	-4 958	-4 199
Verksamhetsresultat	-188 658	-178 334	-166 157	-159 391	-151 279	-149 232
Finansiella poster	-153	-107	-46	102	38	-44
Resultat	-188 811	-178 441	-166 203	-159 289	-151 241	-149 276
Kommunbidrag	187 784	177 974	161 936	158 987	153 581	147 798
Förändring eget kapital	-1 027	-467	-4 267	-302	2 340	-1 478
Justering	2 398	29	1 509	200	63	12
*Balanserat resultat	-2 372	-3 743	-3 305	-547	-445	-2 848
Bruttoinvesteringar	2 127	5 640	1 065	1 297	1 826	2 720
Personalkostnader	119 308	108 141	101 325	93 309	86 596	82 340

* Tanums kommunfullmäktige fattar slutligt beslut vid sammanträde den 28 april 2003.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för barnomsorg förskoleklass, grundskola, särskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning kunskapslyftet, kommunal musikskola, folkbibliotek, barn- och ungdomskultur, uppdragsutbildning arbetsmarknadsåtgärder och simskola.

Nämndens kostnader har ökat med åtta procent. En av orsakerna till kostnadsökningen är ökad personaltäthet inom grundskolan. Intäkterna har ökat med 24 procent. Intäktsökningarna förklaras dels av ökningarna inom grundskolan genom statsbidraget för ökad personaltäthet dels genom särskilda projektbidrag till exempel Företagsforum Tanum.

Nämndens största budgetavvikelser redovisas inom grundskolan, som uppvisar ett underskott med 1 005 tkr. Barnomsorgen och central administration redovisar ett underskott med 516 respektive 509 tkr. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 1 027 tkr.

ADMINISTRATION

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	25	20	14
Kostnader	-5 632	-4 449	-4 250
Resultat	-5 607	-4 429	-4 236
Kommunbidrag	5 098	4 233	3 829
Förändring eget kapital	-509	-196	-407

Målsättning

Administrationen ansvarar för förvaltningsledning och tillsammans med nämnden för utveckling av all verksamhet.

Ekonomisk analys

Administrationens resultat ökar med 1 178 tkr, vilket motsvarar 27 procent. Orsaken till kostnadsökningen är personal och datasupport.

Underskottet uppgår till 509 tkr, vilket bland annat beror på kostnader för datasupport med 153 tkr. I budget för 2003 har hänsyn tagits till ökade kostnader för löner och datasupport.

Verksamhet

Skolverket skall under en femårsperiod erbjuda samtliga kommuner i landet att delta i en "Utvecklingsdialog". För Tanums kommun har dialogen startat under 2002. Arbetet beskrivs ytterligare under rubriken grundskola.

BARNOMSORG

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	10 010	8 777	8 168
Kostnader	-44 440	-41 220	-40 429
Resultat	-34 430	-32 443	-32 261
Kommunbidrag	33 914	33 326	31 968
Förändring eget kapital	-516	883	-293

Målsättning

Barnomsorgen skall ge omsorg och pedagogisk verksamhet inom förskolan för barn i åldrarna ett till fem år, i familjedaghem för åldrarna ett till tolv år och i fritidshem för åldrarna sex till tolv år. Skollagen anger att kommunen skall erbjuda plats i barnomsorgen utan oskäligt dröjsmål, inom fyra månader enligt förarbeten till lagen.

Ekonomisk analys

Kostnaderna för all barnomsorgsverksamhet ökar med åtta procent. Intäkterna ökar med 14 procent. Ökad personaltätthet inom förskola är en förklaring till kostnadsökningen. Satsningen finansieras delvis genom statsbidraget för kvalitetssäkring som nämnden har erhållit under året.

Förskolan redovisar ett underskott på 103 tkr vilket orsakas av ökade personalkostnader. Fritidshemmen redovisar ett bokslut i balans trots att barnomsorgsavgifterna per elev har blivit lägre än budgeterat.

Den genomsnittliga placeringstiden i familjedaghemmen ökar med 1,1 timme per barn och vecka. Ökningen förklarar ett underskott i familjedaghemsvksamheten med 271 tkr.

Nämnden har under 2002 fattat beslut om att öka bidraget till de kooperativa förskolorna i kommunen med totalt 847 tkr. En del av förstärkningen, 225 tkr, har inte varit finansierad och förklarar del av barnomsorgens underskott.

Verksamhet

Kommunfullmäktige beslutade under hösten 2001 att från

januari 2002 införa maxtaxa inom barnomsorgen och vid samma tidpunkt fick föräldralediga rätt att ha kvar sin barnomsorgsplats med 15 timmar per vecka. Nästan alla föräldrar har behållit sina barnomsorgsplatser vid föräldraledighet för yngre syskon. Härigenom har det inte blivit några platser lediga under året och kommunen har därför mot slutet av året haft svårigheter att erbjuda barnomsorgsplatser inom fyra månader.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade under 2002 att även erbjuda platser i fritidshem till elever i år 4-6. Tidigare kunde den åldersgruppen endast få skolbarnomsorg inom familjedaghemmen.

GRUNDSKOLA

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	4 965	2 867	2 079
Kostnader	-100 326	-95 074	-89 571
Resultat	-95 361	-92 207	-87 492
Kommunbidrag	94 356	90 507	86 132
Förändring eget kapital	-1 005	-1 700	-1 360

Målsättning

Samtliga sexåringar skall erbjudas att delta i förskoleklass eller i integrerad verksamhet för sex- och sjuåringar.

Utbildningen i grundskolan skall syfta till att ge eleverna de kunskaper och färdigheter och den skolning i övrigt som de behöver för att delta i samhällslivet. Den skall ge behörighet för fortsatt utbildning i gymnasieskolan.

Ekonomisk analys

Grundskolan redovisar en nettokostnadsökning på 3,4 procent. Den största ökningen redovisas genom ökade kostnader för lokalhyror, pedagogiskt materiel samt skolskjutsar. Hyreskostnaden ökar genom nybyggnation och insatser för ökad brandsäkerhet. Intäkterna ökar med 2 098 tkr på grund av statsbidraget för ökad personaltätthet.

De största avvikelserna mot budget är kostnader för skolskjutsar och pedagogiskt materiel, 760 respektive 340 tkr.

Verksamhet

Under 2002 har Tanums kommun slutit ett avtal med Skolverket inom ramen för projektet "Utvecklingsdialogen"

som innebär en ökad satsning på stöd till basfärdigheterna.

Personal och rektorer har tagit fram utvecklingsområden som resulterat i en åtgärdsplan. De huvudområden som man arbetar med är pedagogisk dokumentation, "må bra i ett helhetsperspektiv" som också innefattar värdegrundsfrågor och specialpedagogik. Kommunen har erhållit cirka 950 tkr för olika åtgärder bland annat fortbildning och samordning.

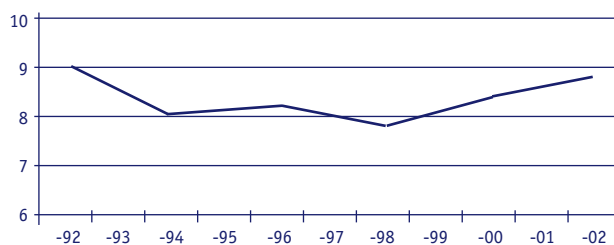
För att uppnå gymnasiebehörighet måste eleverna ha lägst betyget godkänd i de tre basämnena svenska, engelska och matematik i grundskolan. Som tabellen visar är trenden över en femårsperiod entydigt positiv i Tanums kommun till skillnad från utvecklingen i riket.

Andelen elever som är behöriga till gymnasiestudier hösten 2002 uppgår till 93,6 procent.

Andel behöriga (procent)		
År	Tanum	Riket
2002	93,6	89,5
2001	91,6	89,2
2000	92,0	89,4
1999	91,5	90,3
1998	90,5	91,4

Barn- och utbildningsnämnden har under perioden satsat på ökad personalitet i grundskolan bland annat genom särskilt läsinlärningsstöd för år 1-3. Från hösten 2001 erhåller nämnden statsbidrag riktat till personalförstärkning inom skolbarnsomsorg och skola. Dessa medel betalas ut endast under förutsättning att personalitet höjs. Under perioden fram till 2006 kommer bidraget att motsvara cirka 20 tjänster.

Pedagogisk personal inklusive elevassistent/100 elever

Lärartätheten inklusive elevassistenter uppgår under redovisningsåret till 8,7 tjänster/100 elever. Under 2001 var motsvarande siffror 8,5.

Under sommaren presenterade Statens Provningsinstitut, en rapport som påtalade problem med inomhusmiljön på Hedeskolan. Under juli månad beslutade barn- och utbildningsnämnden att stänga Hedeskolan under läsåret 2002/2003 för att problemen skulle kunna lösas. Verksamheten fick tillfälliga lokaler i Tanumshede.

Under våren 2002 renoverades delar av Grebbestadskolan för cirka 2 000 tkr. Därigenom kan undervisningen i textilslöjd och musik bedrivas i skolans lokaler och Lundens förskola kan istället användas som fritidshem. Bättre och större personalutrymmen samt samlade lokaler för administration har också erhållits.

SÄRSKOLA

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	753	820	546
Kostnader	-7 268	-6 682	-6 332
Resultat	-6 515	-5 862	-5 786
Kommunbidrag	6 904	6 065	5 070
Förändring eget kapital	389	203	-716

Målsättning

Utbildningen i särskolan syftar till att ge utvecklingsstörda barn och ungdomar en till varje elevs förutsättningar anpassad utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i grundskolan och gymnasieskolan.

Ekonomisk analys

Nettokostnaden ökar med 653 tkr vilket innebär en kostnadsökning med elva procent. Kommunbidraget ökar på motsvarande sätt med 13 procent. Orsaken är ökade kostnader för skolskjutsar och för elever som utbildas i annan kommun. Kostnaden per elev ökar därför med 20 procent.

Totalt redovisas ett överskott på 389 tkr. Överskottet orsakas främst av ökade intäkter genom interkommunala platsavgifter och särskilda bidrag.

Verksamhet

Under senhösten 2001 upptäcktes omfattande mögelskador i Ekdungeskolan. Skolan stängdes omedelbart och under 2002 renoverades skolan. Verksamheten upprätthölls i tillfälliga lokaler i Tanumshede. Under jullovet flyttade man tillbaka till nyrenoverade och fräscha lokaler i Ekdungeskolan.

GYMNASIESKOLA

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	1 329	1 041	772
Kostnader	-38 442	-35 252	-31 296
Resultat	-37 113	-34 211	-30 524
Kommunbidrag	37 803	34 143	28 777
Förändring eget kapital	690	-68	-1 747

Målsättning

Gymnasieskolan skall ge utbildning som är avsedd att påbörjas av ungdomar efter avslutad grundskoleutbildning. Utbildningen skall leda till yrkesarbete och stimulera till eftergymnasiala studier. Det individuella programmet huvudsyfte är att komplettera elevernas utbildning för att möjliggöra en övergång till ett nationellt program.

Ekonomisk analys

Nettokostnaden ökar med åtta procent vilket främst orsakas av ökat elevantal.

Kostnaderna per utbildningsplats utanför kommunen har ökat med endast 2,8 procent vilket har lett till ett överskott med 398 tkr.

Kostnaden per utbildningsplats inom Tanums gymnasieskola ökar med 12,5 procent. Orsaken är ökade lokalkostnader och kostnader i samband med start av lärlingsprogrammet. Tanums gymnasieskola redovisar ett överskott på 292 tkr.

Verksamhet

De elever som har studerat på det individuella programmet har huvudsakligen varit indelade i fyra grupper, en för lärlingsutbildning, en för repetition av grundskolan, en för kärnämnesundervisning på gymnasienivå samt en grupp med speciella behov. Lärlingsutbildningen har visat sig fungera mycket bra och har förutom elever från Tanum också lockat fyra elever från andra kommuner.

Ett samarbete med individ- och familjeomsorgen under namnet "Höjdpunkten" har hjälpt ungdomar i behov av stöd med socialpedagogiska åtgärder med mycket gott resultat.

LÄRCENTRUM

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	12 510	10 473	9 255
Kostnader	-16 554	-14 396	-10 641
Resultat	-4 044	-3 923	-1 386
Kommunbidrag	4 086	4 338	1 980
Förändring eget kapital	42	415	594

Målsättning

Den kommunala vuxenutbildningen skall ge grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. Inom samma organisation skall också utbildning för vuxna som är förståndshandikappade, svenska för invandrare samt uppdragsutbildning bedrivas.

Arbetsmarknadsenheten skall erbjuda vägledande, motiverande och aktiverande insatser med fokusering på utvecklande och lärande miljöer.

Ekonomisk analys

Kostnader och intäkter ökar på grund av projektet Företagsforum Tanum som har omsatt cirka 1 600 tkr under året. Projektet finansieras dels genom bidrag från EU och Västra Götalandsregionen dels genom kommunen.

Det ekonomiska utfallet för Lärcentrum innebär sammanlagt ett överskott med 42 tkr.

Verksamhet

Kunskapslyftet har efter fem år avslutats och ersätts under 2003 med en mer permanent vuxenutbildningssatsning på lägre nivå.

Antalet personer som under året har studerat i Lärcentrum ligger kvar på en hög nivå. Det förklaras av att fler ungdomar studerar i Tanums gymnasieskola och genom att kommunens arbetsmarknadsåtgärder är permanent förlagda till lärcentrum.

På grund av reducerade statsbidrag har den gymnasiala vuxenutbildningen minskat med tio procent under året. Inom den statliga satsningen på Infrastruktur för vuxnas lärande har ett lokalt och regionalt samarbete byggts ut. Detta bidrar till att ett fortsatt brett kursutbud kan erbjudas.

Under hösten har det största antalet högskolestuderande hittills noterats, cirka 50 personer har deltagit i olika kurser.

Uppdragsutbildningens verksamhet har till stor del inriktats på utveckling av kommunens organisation av arbets-

marknadsåtgärder och skapandet av en arbetsmarknadsenhet. Ett antal uppdragsutbildningar till såväl privata som offentliga arbetsgivare har genomförts.

Arbetsmarknadsenheten i Lärcentrum fick den 1 januari 2002 det samlade operativa ansvaret för kommunens arbetsmarknadsåtgärder. Totalt har arbetsmarknadsenheten 21 personer heltidsanställda och 82 personer har under året varit anvisade från arbetsförmedlingen i olika åtgärder.

Företagsforum Tanum har som största inslag under året arbetat med skola/näringsliv. I övrigt kan nämnas skapande av en hemsida, samtal och ordnade nätverksträffar med företag samt inledningen av ett stort utvecklingsarbete med turistnäringen.

MUSIKSKOLA

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	347	283	232
Kostnader	-1 523	-1 272	-1 188
Resultat	-1 176	-989	-956
Kommunbidrag	1 060	1 024	821
Förändring eget kapital	-116	35	-135

Målsättning

Musikskolan skall stimulera till ett ökat musikintresse och ge en grund för fortsatt utvecklande av musikförmågan, individuellt eller i grupp. Den obligatoriska musikundervisningen i grundskolan skall samverka med musikskolan.

Ekonomisk analys

För musikskolan har nettokostnaderna under år 2002 uppgått till 1 176 tkr. Det medför underskott på 116 tkr. Huvudsakliga orsaker till underskottet är ökade personal- och resekostnader.

Verksamhet

Musikskolan lockar allt fler elever, 216 flickor och 168 pojkar, totalt 384 elever deltar. Därtill finns en kö på cirka 60 elever under vårterminen 2003.

Musikskolan har under året deltagit i ett nittiototal konserter/föreläsningar i vitt skilda sammanhang.

BIBLIOTEK OCH

BARN- OCH UNGDOMSKULTUR

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	884	540	461
Kostnader	-5 451	-4 918	-4 024
Resultat	-4 567	-4 378	-3 563
Kommunbidrag	4 563	4 338	3 359
Förändring eget kapital	-4	-40	-204

Målsättning

Till främjande av intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt skall alla medborgare ha tillgång till ett folkbibliotek.

Barn och unga skall få möjlighet att lära känna sin egen lokala kultur och historia. Barn och unga skall ges ökade möjligheter till kulturupplevelser och utövande.

Ekonomisk analys

Kostnaderna ökar med 13 procent. Orsakerna är omkostnader för nytt bibliotekssystem och att anslaget för media har ökat med 53 procent.

Intäkterna ökar med 344 tkr vilket motsvarar 64 procent. Ökningen förklaras med 100 tkr för särskilt statsbidrag för inköp av barnlitteratur, 80 tkr för ersättning av lönebidragstjänst, 50 tkr för förseningsavgifter och 130 tkr från samverkanskommunerna då kostnaderna för nytt bibliotekssystem har ökat under 2002.

Verksamhet

Under året har samarbetet med biblioteken i Norra Bohuslän utökats. Nu kan alla typer av media hämtas och lämnas på valfritt bibliotek.

Under året har möjligheten skapats att låna själv via internet på alla tider under dygnet, göra reservationer, söka i bibliotekskatalogen och förlånga lån med mera. Besökare och skolklasser kan även besöka Futura och låna själva via den publika datorn innan biblioteket öppnar.

Barnkulturverksamheten har under året arrangerat teaterpjäser för barn och elever i åldrarna två till sexton år. Sex olika teaterpjäser har framförts i sammanlagt 19 föreläsningar. Verksamheten har också lämnat ekonomiskt bidrag till kulturupplevelser utanför kommunen samt deltagit i arrangemanget kring "Ung Kultur Möts".

INVESTERINGAR

Under året har barn- och utbildningsnämnden investerat för 2 127 tkr. Investeringsanslaget gäller re- och nyinvesteringar av inventarier och datorutrustning med mera.

Därutöver har ombyggnader skett i Grebbestadskolan och i Ekdungeskolan.

PERSONAL

Rekryteringsbehovet av förskollärare har ökat under året. Det beror bland annat på en ökning av antalet barnomsorgsplatser till följd av nya reformer. Svårigheterna att rekrytera förskollärare och fritidspedagoger är fortsatt stora. Det verkar finnas ett större intresse för lärarutbildning än för förskolläraryt utbildning, vilket delvis kan förklaras av lönebildningen inom dessa grupper.

Sjukfrånvaron på barn- och utbildningsförvaltningen har ökat 2002 (7,67 procent) jämfört med 2001 (6,70 procent). Merparten av sjukfrånvaron orsakas av långtidssjukskrivningar. Ett antal långtidssjukskrivna har dock återgått i arbete på deltid, medverkat i olika rehabiliteringsåtgärder eller avslutat sin anställning, vilket sannolikt kommer att bidra till minskad sjukfrånvaro.

Under 2002 genomfördes arbetsmiljöutbildningar riktade mot verksamhetschefer och nämndspolitiker i syfte att stärka ledarskapet och skapa en attraktiv arbetsplats med god arbetsmiljö. En utbildningsdag har genomförts för arbetsplatsombud och skyddsombud i syfte att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Personal 2002

Antal anställda	412
Andel deltidsanställda	35%
Andel kvinnor	76%

UTSIKTER INFÖR FRAMTIDEN

Kommunfullmäktige har i samband med budgetarbetet inför 2003 beslutat om några utvecklingsområden inom kommunal verksamhet. Grundskolan är ett av dem och målsättningen är att Tanum skall ha landets bästa grundskola. Syftet är att göra Tanum till en ännu bättre kommun att leva i och flytta till. Arbetet har startat genom att nämndens arbetsutskott och skolledargruppen har träffats för att definiera begreppet landets bästa grundskola. De har enats om att såväl elever, föräldrar som personal måste ges möjlighet att delta i formulerandet av mål.

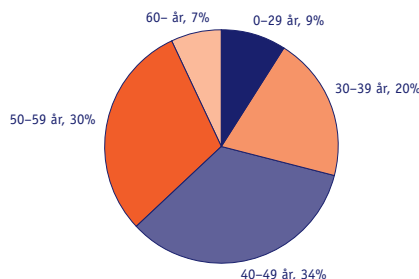
Två pedagogiskt inriktade projekt drivs i samarbete med Skolverket, utvecklingsdialogen och fördjupat kvalitetsarbete. De två projekten kommer att länkas samman med övriga ansträngningar att nå fullmäktiges mål, Sveriges bästa grundskola.

Antalet elever i grundskolan har kulminerat under åren 2000 och 2001. Antalet barn i lägre åldrar minskar medan elevantalet i de högre årskurserna fortsätter att öka ännu några år. Under verksamhetsåret 2002 kom den första nedgången i elevantalet inom grundskolan. Utmaningen inför framtiden är att frigöra resurser i grundskolan för överföring till barnomsorgens och gymnasietens ökande elevkullar. Om detta skall lyckas måste fasta kostnader i grundskolan sänkas.

Från hösten 2002 har kommunen svårigheter att erbjuda barnomsorgsplatser inom lagstadgad tid. De olika reformerna har medfört ett kraftigt ökat behov av platser som har varit svårt att förutse. Bristen på platser är störst i Tanumshede och Grebbestad. Inför hösten diskuteras olika lösningar för att möta det ökande behovet av barnomsorgsplatser.

Från januari 2003 införs allmän förskola med minst 15

Åldersstruktur

timmar per vecka för samtliga fyra- och femåringar. Det gäller de barn som inte redan har någon förskoleplats. Verksamheten är obligatorisk för kommunen att anordna men frivillig för föräldrarna.

Under hösten 2002 fattade kommunfullmäktige beslut om ökat utbud i Tanums gymnasieskola. Ytterligare satsning görs på den redan existerande lärlingsutbildningen, som är ett specialutformat program. Ett nytt specialutformat teoretiskt program, "Fria programmet" erbjuds från hösten 2003. Det bygger på de naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga programmen med möjlighet att välja inslag från estetisk sektor. Elevernas preliminära val i januari 2003 tyder på att de 20 platserna i vardera programmet kommer att vara besatta när höstterminen 2003 startar. När satsningen 2005 går in på sitt tredje år kommer troligen cirka 120 elever att få sin utbildning i Tanums Gymnasieskola, vilket motsvarar 20 procent av antalet gymnasieelever.

	Prognos				
	2003	2002	2001	2000	1999
Strömstad kommun	106	125	118	97	79
Uddevalla kommun	243	247	228	224	251
Påbyggnadsutbildning	5	7	13	14	10
Övriga orter	51	49	56	51	50
Tanums gymnasieskola	78	37	29	31	24
Summa	483	465	444	417	414

Prognosen visar att Tanums gymnasieskola mer än fördubblar sitt elevtal. Uddevallas andel av tanumseleverna minskar och Strömstads gör det i ännu större omfattning.

Under perioden fram till 2007 kommer antalet gymnasieelever att öka väsentligt. För Tanums del förändras antalet från dagens 465 till över 600 elever.

I kommunfullmäktiges direktiv för budget 2003 uppmanas nämnderna att införa kvalitetsdeklarationer inom sina verksamheter. Syftet är bland annat att tydliggöra de kommunala tjänsternas innehåll för kommuninvånarna. Barn- och utbildningsnämndens första kvalitetsdeklaration kommer att gälla en garanti om läskunnighet för elever i de första skolåren.

FAKTARUTA

Belopp i kr	2002	2001	2000
Barnomsorgen			
<i>Förskola</i>			
Antal barn	168	167	153
Nettokostnad/barn	81 464	71 560	72 516
<i>Fritidshem</i>			
Antal barn	266	256	239
Nettokostnad/barn	34 267	29 299	29 065
<i>Familjedaghem</i>			
Antal barn	261	258	285
Nettokostnad/barn	44 045	35 537	35 108
<i>Kooperativ</i>			
Antal barn	93	89	96
Nettokostnad/barn	52 506	42 302	39 325
Grundskolan/förskoleklassen			
Antal elever	1 681	1 712	1 713
Nettokostnad/elev	55 105	52 270	49 486
Särskolan			
Antal elever	24	26	24
Nettokostnad/elev	271 463	225 459	241 080
Gymnasieskolan, annan kommun			
Antal elever	428	415	386
Nettokostnad/elev	74 439	76 770	73 608
Tanums gymnasieskola			
Antal elever	37	29	31
Nettokostnad/elev	91 211	81 082	68 104
Vuxenutbildningen			
Antal heltidsstuderande	150	208	145
Nettokostnad/elev	18 152	14 127	8 134
Musikskolan			
Antal elever	371	318	264
Nettokostnad/elev	3 170	3 110	3 619
Biblioteken			
Öppethållande timmar/vecka	60	60	48
Antal medialån	86 118	66 186 *	72 201
Antal medialån/invånare	7,1	5,5	5,9

* Avser nio månaders öppethållande

Omsorgsnämnden

Ordförande:
Bertil Gedda (c)

TF förvaltningschef
(juni-dec 2002):
Anders Eklund

Belopp i tkr	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Intäkter	47 702	46 509	41 139	40 263	35 363	35 316
Kostnader	-223 107	-214 249	-199 828	-186 912	-165 183	-161 180
Kapitalkostnad	-1 513	-1 426	-1 251	-1 076	-1 139	-1 180
Verksamhetsresultat	-176 918	-169 166	-159 940	-147 725	-130 959	-127 044
Finansiella poster	-51	14	47	91	89	113
Resultat	-176 969	-169 152	-159 893	-147 634	-130 870	-126 931
Kommunbidrag	173 738	163 404	155 683	143 916	128 497	121 161
Förändring eget kapital	- 3 231	-5 748	-4 210	-3 718	-2 373	-5 770
Justering	7 214	1 761	10 422	1 218	1 130	
*Balanserat resultat	-7 214	-11 197	-5 449	-3 000	-9 704	-8 549
Bruttoinvesteringar	707	446	563	942	343	989
Personalkostnader	142 659	137 729	128 714	119 824	99 774	96 786

* Tanums kommunfullmäktige fattar slutligt beslut vid sammanträde den 28 april 2003.

Intäkterna ökar med 1 193 tkr eller 2,6 procent, vilket främst beror på höjda priser inom köksverksamheten samt ökade intäkter inom äldreomsorg. Kostnaderna stiger med cirka 4,1 procent eller 8 858 tkr. Kostnadsökningen är väsentligt lägre än år 2001 på grund av ett antal kostnadsbesparande åtgärder, främst inom äldreomsorgen. Största kostnadsökningen har skett inom handikappsomsorgen där kostnaderna har ökat med 3 644 tkr eller drygt tio procent. Orsakerna till kostnadsökningen är en generell volymhöjning. Individ- och familjeomsorgen har minskat sina kostnader med två procent och gör ett underskott med drygt 1 400 tkr jämfört med budget. Omsorgsnämnden redovisar ett underskott på 3 231 tkr för år 2002 vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Det största underskottet gör handikappsomsorgen, som gör ett underskott på 2 690 tkr.

NÄMND OCH ADMINISTRATION

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	280	253	291
Kostnader	-4 071	-4 383	-3 729
Resultat	-3 791	-4 130	-3 438
Kommunbidrag	4 132	4 197	3 582
Förändring eget kapital	341	67	144

Målsättning

Nämnden skall svara för utveckling, uppföljning, utvärdering och ledning av den sociala verksamheten.

Ekonomisk analys

Överskottet mot budget beror till största delen på att sjukskrivna administrationspersonal inte har ersatts av vikarier.

Verksamhet

Det har inkommit elva klagomål enligt Omsorgsnämndens klagomålsrutin, vilket är en minskning jämfört med förra året, då det inkom 19 klagomål. Störst andel klagomål rör bemötande. Samtliga klagomål har följts upp.

Flera personer i ledningsposition, bland annat förvaltningschef, har under året slutat sin tjänst, vilket medfört tillfälliga lösningar avseende ledningsfunktionen. Under året har avdelningschefen för äldreomsorgen tillträtt sin tjänst.

Under året har arbete pågått med att arbeta fram ett underlag som skall ligga till grund för upphandling av verksamhetssystem för omsorgsförvaltningen. Arbetet kommer att fortsätta under år 2003.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	634	682	617
Kostnader	-20 021	-20 642	-17 789
Resultat	- 19 387	-19 960	-17 172
Kommunbidrag	17 962	17 271	15 039
Förändring eget kapital	- 1 425	-2 689	-2 133

Målsättning

Kommunens individ- och familjeomsorg skall arbeta för att antalet personer som behöver försörjningsstöd minskar. Särskilt engagemang skall ägnas åt att agera i och följa ärenden som rör barn och ungdom.

Ekonomisk analys

Verksamhetens nettokostnader minskade med 573 tkr till 19 387 tkr. Den viktigaste förklaringen är minskade kostnader för försörjningsstöd med cirka 900 tkr till 4 738 tkr, minskade kostnader för institutionsplacering av vuxna med 850 tkr, till 171 tkr samt minskade kostnader för hemmaplanslösningar med cirka 800 tkr till 2 927 tkr. Kostnaderna för institutions- samt familjehemsplacering av barn har ökat med cirka 1 500 tkr till 5 477 tkr, vilket härrör sig till ett ökat antal placeringar. Verksamheten visar ett underskott på 1 425 tkr.

Verksamhet

Antalet hushåll med socialbidrag har minskat från 278 till 227. Bidragande orsak till minskningen kan vara ett bättre arbetsmarknadsläge i kommunen. Det är främst antalet bidragshushåll som har minskat; utbetalning per hushåll och antalet bidragsmånader i snitt per hushåll har ökat något. Omsorgsnämndens mål om att minska antalet bidragsberoende är därmed uppfyllt.

Minskningen av kostnaderna för hemmaplanslösningar sedan föregående år beror främst på att familjer som har fått mycket bistånd har flyttat från kommunen. De minskade institutionskostnaderna för vuxna beror på att endast en person har varit placerad på institution och den personen har varit placerad i tre månader. Under året har det varit 20 barn

och ungdomar placerade på institution eller i familjehem, jämfört med 16 barn år 2001, vilket har resulterat i en kraftig kostnadsökning.

Projekt Höjdpunkten, som är ett samarbete mellan flera kommunala verksamheter, har fortgått under året. Målsättningen med satsningen är att ge socialt stöd och undervisning till ett tiotal ungdomar på Individuella programmet.

HANDIKAPPOMSORG

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	11 233	11 818	6 789
Kostnader	-38 980	-35 335	-28 798
Resultat	-27 747	-23 517	-22 009
Kommunbidrag	25 056	22 532	21 729
Förändring eget kapital	-2 691	-985	-280

Målsättning

De som har rätt till stöd enligt LSS eller socialtjänstlagen (SoL) skall i den egna kommunen erbjudas den service, stöd och hjälp som erfordras för att den enskilde ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv.

Ekonomisk analys

Kostnadsökningen på 3 645 tkr förklaras främst av volymökning inom personlig assistans, där antalet individer har fördubblats på två år till 19 personer. En del av dessa har fått personlig assistans i avvaktan på att behovet, i form av boende, skall tillgodoseas. Kostnaderna för köpta gruppboendeplatser har ökat på grund av att ytterligare personer har fått denna insats.

Intäktsminskningen på 585 tkr beror främst på en lägre ersättning från försäkringskassan för personliga assistenter. Ett fall har överklagats av kommunen till Länsrätten. Detta har resulterat i en ökad kostnad på 320 tkr för kommunen.

Verksamhet

De individer som har behövt stöd under året har kunnat erbjudas detta genom exempelvis personlig assistent, gruppboendeplats och daglig sysselsättning. Antalet ärenden har ökat med sex sedan föregående år, vilket innebär att 88 personer fick stöd av handikappsomsorgen under år 2002.

En bidragande orsak till utökningen av verksamheten är att enheten under 2002 har kunnat fullfölja tidigare beviljade och nya bistånd i högre omfattning; vilket tidigare inte

var möjligt på grund av personalbrist. Fler får kännedom om sina rättigheter och ansöker därmed om bistånd enligt lagen om särskilt stöd (LSS). Det har tagits beslut om att under 2003 starta ett ungdomsgruppboende med sex platser samt ett psykiatriboende med maximalt sex platser, beroende på vårdbehov. När LSS-verksamhet drevs i Bohuslandstingets regi prioriterades inte gruppboendestadsbyggande i Tanums kommun, vilket gör att det tidigare funnits relativt sett få gruppboendestadsplatser i kommunen. Förutom de egna gruppboendestadsplatserna köper kommunen elva gruppboendestadsplatser av andra kommuner.

Under året har fler individer sökt och beviljats dagcenterplats, vilket har lett till att lokaler och personal inte räcker till. Beslut har tagits om att utöka både personalresurser och dagcenterlokaler under 2003.

ÄLDREOMSORG

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	16 829	15 812	16 112
Kostnader	-142 722	-136 520	-133 387
Resultat	- 125 893	-120 708	-117 275
Kommunbidrag	126 415	119 271	115 333
Förändring eget kapital	522	-1 437	-1 942

Målsättning

Äldreomsorgen har som målsättning att äldre skall kunna känna sig trygga och bo kvar hemma så länge de önskar. Satsningar skall göras på förebyggande verksamhet.

Ekonomisk analys

Äldreomsorgen hade en låg nettokostnadsutveckling sedan 2001 med 4,3 procent. En förstärkning har skett en stor del av året på en av enheterna, vilket har bidragit till ökade kostnader. Sommaren blev mindre kostsam än förra året, då kostnaderna för bemanningsföretag var lägre samt att en avdelning på Hedegårdens särskilda boende stängdes en del av sommaren på grund av personalbrist. Äldreomsorgen har under året vidtagit ett antal verksamhetsförändringar för att minska kostnaderna. Hemsjukvård utförs i större utsträckning än tidigare av hemtjänstpersonal på delegation av sjuksköterskorna. Denna åtgärd innebär även en kvalitetshöjning för omsorgstagaren som i större utsträckning får samma person som ger omvårdnad. Kostnaderna för flytande arbetstider har även varit lägre än beräknat.

Verksamhet

Antalet hemtjänsttagare uppgår till 189, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Det totala antalet timmar hos hemtjänsttagare samt kostnaderna för dessa är oförändrade mellan åren. Under året har förändringsarbete initierats vad gäller riktlinjer för hemtjänst efter granskning från Länsstyrelsen. Riktlinjer för boende på särskilt boende och korttidsvård har utarbetats.

Kommunen hade 196 permanenta platser, 25 korttidsplatser och utrymme för nio obemannade flexplatser år 2002. Antal nyttjade platser i särskilt boende är oförändrat 214. Omsorgsnämnden har ett mål om att samtliga personer som har fått rätt till särskilt boende skall kunna flytta in inom tre månader. Som mest väntande 13 personer mer än tre månader år 2002, vilket innebär att omsorgsnämndens mål inte var uppfyllt under delar av året. Under året har nya riktlinjer för flytt till särskilt boende utarbetats, vilket har bidragit till att antalet personer som väntat mer än tre månader har minskat. I december 2002 väntade endast en person mer än tre månader på att få sitt bistånd avseende särskilt boende verkställt. Antalet dygn med betalningsansvar för medicinskt färdigbehandlade patienter har minskat från 50 dygn år 2001 till 40 dygn år 2002. Därmed är omsorgsnämndens mål om maximalt 75 dygn med betalningsansvar uppfyllt.

Det har inte skett någon markant ökning av biståndsin-satser till sommarboende sedan förra året, men många äldre önskar vistas i sin sommarbostad, vilket kan innebära problem med arbetsmiljön då bostäderna inte är anpassade.

Fritidsverksamhet har erbjudits personer i både ordinärt och särskilt boende. En översyn av fritidsverksamheterna inom äldre- och handikappsomsorgen har genomförts. Översynen har resulterat i att fritidsverksamheten skall rikta sig till fler målgrupper såsom äldre med psykiska funktionshinder. I tre områden driver frivilliga kaféverksamhet.

I Kville finns dagverksamhet för dementa för sju till åtta vårdtagare. En utvärdering har skett av denna verksamhet som visar att kvaliteten är god men flexibilitet och avlösning för anhöriga kan utvecklas. Målsättningen om att starta upp en dagverksamhet för dementa även i kommunens norra del har inte verkställts 2002. Det finns dock planer om att detta kan verkställas år 2003. Omsorgsnämndens mål om aktiviteter och förebyggande verksamhet för äldre är uppfyllt.

Under året har en översyn påbörjats av larmmottagning- en för hemtjänstens trygghetslarm, då den tekniska utrustningen behöver förnyas.

KÖKSENHET

Belopp i tkr	2002	2001	2000
Intäkter	18 726	17 944	17 378
Kostnader	-18 878	-18 782	-17 379
Resultat	-153	-838	-1
Kommunbidrag	173	133	
Förändring eget kapital	20	-705	-1

Ekonomisk analys

Köksenheten har haft en kostnadsutveckling på 0,5 procent under sedan 2001. Den låga kostnadsutvecklingen beror på att Kalkäslidens tillagningskök har gjorts om till mottagningskök, vilket har möjliggjort personalneddragningar. Köksenheten har också varit mycket restriktiv i sina inköp. Intäkterna ökade med 782 tkr beroende på höjda internpriser till äldreomsorgen. Portionspriset till skolan har varit oförändrat jämfört förra året. Personalkostnaderna ökade med 266 tkr eller 2,6 procent.

Verksamhet

Köket levererar mat till kommunens alla elever genom två tillagningskök och fem mottagningskök. I genomsnitt producerade 1 876 luncher per dag år 2002, vilket är en ökning från 2001, då 1 787 portioner tillagades. Därutöver produceras mat till två kooperativ och eftermiddagsmål på vissa orter.

För äldreomsorgen finns det fyra tillagningskök och ett mottagningskök som har öppet samtliga dagar på året. De tillagade frukost, lunch, kvällsmat samt kaffe på för- och eftermiddag för i genomsnitt 214 omsorgstagare per dag på särskilt boende, vilket är oförändrat jämfört med 2001. Antal personer som fick matdistribution var 121 per dag år 2002, vilket är en ökning från 112 personer år 2001.

INVESTERINGAR

Under 2002 har omsorgsnämnden gjort investeringar för 707 tkr. Större investeringar under året har gjorts i höj- och sänkbara sängar samt andra arbetstekniska hjälpmedel till en kostnad av 296 tkr. Återinvestering av möbler och belysning har skett för cirka 120 tkr.

PERSONAL

Under året har 61 tillsvidareanställda slutat, varav 15 gått i pension. Detta är en liten ökning jämfört med föregående år. Konkurrensen om arbetskraft är fortsatt stor inom vissa grup-

per. Nattsjuksköterskor har varit den grupp som varit svårast att rekrytera.

Sjukfrånvaron fortsätter att öka och under året har den uppgått till 12,4 procent jämfört med 10,8 procent år 2001. Det är långtidssjuka som står för ökningen. Den kortare sjukfrånvaron är i stort sett oförändrad jämfört med 2001. Trots flera lyckade rehabiliteringsfall är det för svårt för många att återgå till arbete. Detta beror ofta på att det inte finns tillräckligt med arbetsuppgifter som är fysiskt obelastande.

Bland de arbetsmiljöåtgärder som är mest efterfrågade hör möjligheten till ett större inflytande över arbetstidens förläggning. Försök pågår därför med ett IT-baserat schemaprogram, som möjliggör flexibla arbetstider. Detta har under året introducerats i mindre skala inom äldre- och handikappomsorgen.

I en strävan att kunna erbjuda högre sysselsättningsgrader samt underlätta täckning av korttidsfrånvaro har viss personal erbjudits flytande tjänstgöring mellan flera enheter. Detta grepp har fallit väl ut, vilket resulterat i att nämnden fattat beslut om att erbjudandet skall omfatta all omvårdnadspersonal på kommunens äldreboenden.

UTSIKTER INFÖR FRAMTIDEN

Kommunstyrelsen har fastställt målet att sjukskrivningstalet i kommunen skall halveras mellan 2002 till 2005, vilket kommer att innebära arbetsmiljöarbete i förvaltningens alla verksamheter, där orsaker till sjukskrivningarna samt konkreta åtgärder skall framtas.

Äldreomsorgen har högst sjukskrivningstal inom omsorgsförvaltningen. Förutsättningar för att nå kommunstyrelsens arbetsmiljömål är att ett systematiskt arbetsmiljöarbete kommer till stånd. Det är också viktigt att anpassa ledningsorganisation och personalbemanning efter verksamhetens behov.

Personalförsörjning kommer att bli en fortsatt viktig fråga att arbeta vidare med då det i dagsläget är svårt att rekrytera unga människor till omsorgsverksamhet.

Äldreomsorgen kommer under 2003 att utveckla kvaliteten inom verksamheten bland annat genom att utarbeta kvalitetsgarantier för särskilda boenden för att tydliggöra innehållet i de tjänster som kvalitetsgarantin avser.

Införskaffande av ett verksamhetssystem inom äldre- och handikappomsorgen kommer att vara ett verktyg för att kvalitetssäkra omsorgsverksamheten genom bland annat bättre dokumentation, kommunikation och rättssäkerhet.

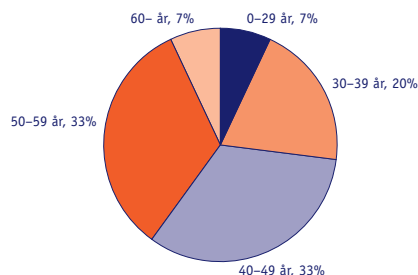
Individ- och familjeomsorgens kostnadsminskning år 2002 kan vara temporär. Skulle kostnaderna för ungdoms-placeringar öka samtidigt som kostnaderna för försörjningsstöd återigen ökar finns det risk för att enheten kommer att ha en kostnadsökning i framtiden.

Inom handikappsomsorgen finns det risk för intäktsminskning, då behovet av personlig assistans fortsätter att öka och försäkringskassan blir allt restriktivare avseende finansiering av denna insats.

Det kommer även att ske ytterligare kostnadssänkande verksamhetsförändringar år 2003 för att få en ekonomi i balans.

Personal	2002
Antal anställda	546
Andel deltidsanställda	82%
Andel kvinnor	96%

Åldersstruktur

FAKTARUTA

Belopp i tkr	2002	2001	2000
INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG			
Nettokostnad per inv 0-w.	1 588	1 647	1 419
Försörjningsstöd			
Antal hushåll	227	278	240
Kostnad/hushåll	20 872	20 285	21 956
Placering barn			
Placering i antal dygn	4 397	3942	4 173
Total kostnad	5 476 584	3 942 983	4 504 808
Kostnad/dygn	1 246	1000	750
Placering vuxna			
Placering i antal dygn	106	814	524
Total kostnad	171 083	1 018 542	651 374
Kostnad/dygn	1 614	1 251	1 243
LSS-ENHET			
Nettokostnad per inv 0-w.	2 272	1 941	1 722
Gruppboende			
Antal egna platser	11	11	11
Bruttokostnad/plats	597 970	557 573	532 492
Nettokostnad/plats	561 731	522 974	495 975
Dagcenter			
Antal platser	15	14	13
Bruttokostnad/plats	185 143	178 175	178 469
Nettokostnad/plats	165 181	161 593	161 845
Antal personer med personlig assistans	19	16	10
Antal utförda timmar personlig assistans	60 249	58 149	29 696
varav finansierade från Försäkringskassa	51 099	53 305	27 867
ÄLDREOMSORG			
Nettokostnad per inv 65-w.	47 275	45 175	43 923
Nettokostnad per inv 80-w.	153 529	148 472	146 046
Särskilda boenden			
Antal utnyttjade platser	214	214	223
Bruttokostnad/plats	468 327	448 015	424 205
Nettokostnad/plats	414 605	395 511	373 164
Hemtjänst			
Antal personer med trygghetslarm 31 dec	222	229	210
Antal personer med matdistribution 31 dec	121	112	105
Antal personer med hemtjänst 31 dec	189	190	190
Antal hemtjänsttimmar	55 182	55 591	61 479
Bruttokostnad/hemtjänsttimme	319	302	290
Nettokostnad/hemtjänsttimme	271	272	263

Kommunrevisionen

Ordförande:
Berit Carlsson (c)

Revisionskonsult:
Öhrlings
PricewaterhouseCoopers

Belopp i tkr	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Intäkter	-	-	-	-	-	-
Kostnader	351	-330	-340	-712	-648	-604
Kapitalkostnad	-	-	-	-	-	-
Verksamhetsresultat	351	-330	-340	-712	-648	-604
Finansiella poster	1	1	2	2	-23	20
Resultat	-350	-329	-338	-710	-671	-584
Kommunbidrag	458	450	407	406	400	421
Förändring eget kapital	108	121	69	-304	-271	-163
Justering	-	-	-	267	-	-
*Balanserat resultat	298	190	69	0	37	308
Bruttoinvesteringar						
Personalkostnader	52	35	23	36	28	33

* Tanums kommunfullmäktige fattar slutligt beslut vid sammanträde den 28 april 2003.

Redovisningsrevisionen syftar i huvudsak till att bedöma om god redovisningssed tillämpas, om räkenskaperna är rättvisande samt om kontrollen av förmögenhetsskyddet är tillräckligt. Förvaltningsrevisionen syftar till att bedöma om kommunfullmäktiges beslut efterlevs och om verksamheten, inom budgetramarna och med avsedd kvalitet, uppnår de politiska målen.

Ekonomiskt analys

Kostnaderna för revisionen har under året uppgått till 350 tkr, vilket är i nivå med föregående år samt 108 tkr mindre än budget. Orsaken till överskottet är framförallt att kostnaderna för externa revisorer blev lägre än beräknat.

Verksamhet

Inför varje räkenskapsår görs en riskanalys som ligger till grund för de granskningsinsatser som skall göras. Under året har följande fördjupningsprojekt behandlats eller påbörjats:

- EU-projekten
- Medicinsk säkerhet
- Åtgärder för barn med behov av särskilt stöd

Revisionsnämndens arbetssätt har under året alltmer anpassats till den nya roll kommunal revision givits i kommunallagen från år 2000. Ambitionen är att etablera bättre kontakter med de granskade nämnderna. I detta arbete har revisorerna haft direkta kontakt med delar av den verksamhet

nämnderna bedriver. Genom arbetssättet skapas en god insikt om nämndernas verksamhet, vilket gör att revisionen på ett offensivt sätt kan bidra till kommunens utveckling.

En viktig framtidsfråga för kommunen som revisionen fokuserat en stor del av sin granskning på under året är de ekonomiska styrprinciperna. Fullmäktige har i januari 2002 ersatt och förtydligat de tio år gamla styrprinciper som reglerar nämndernas och styrelsen ansvar för det ekonomiska utfallet. Revisionen anser att tillämpningen av dessa är en överlevnadsfråga för kommunen. Det finns därför all anledning för revisionen att prioritera granskningen av hur verksamheterna lever upp till de ekonomiska ramarna.

Kommunrevisionen har beslutat att fördjupa samverkan med kommunrevisionen i övriga kommuner i Norra Bohuslän. Avsikten är att effektivisera det egna revisionsarbetet och skapa förutsättningar för ökade kontakter med de granskade nämnderna samt att genom gemensamma projekt utveckla revisionen.

Tanums Bostäder AB

Ordförande:
Kurt Svedberg (fp)

Verkställande direktör:
Ulf Ericsson

Belopp i tkr	2002	2001	2000	1999	1998	1997
RESULTATRÄKNING						
Intäkter	27 493	25 951	25 316	20 250	20 698	24 677
Kostnader	-18 464	-18 994	-17 407	-14 503	-14 655	-29 471
Avskrivningar	-2 791	-2 642	-2 498	-2 470	-2 316	-2 595
Rörelseresultat	6 238	4 315	5 411	3 277	3 727	-7 389
Finansiella poster	-5 181	-5 340	-5 788	-7 121	-7 664	-9 449
Extraordinära poster	-	-	-	-30 000	-	12 176
Resultat	1 057	-1 025	-377	-33 844	-3 937	-4 662
BALANSRÄKNING						
Anläggningstillgångar	129 567	120 035	115 677	101 607	132 866	162 182
Omsättningstillgångar	6 841	14 323	46 598	65 670	37 539	27 929
Summa tillgångar	136 408	134 358	162 275	167 277	170 405	190 111
Eget kapital	14 655	13 599	14 623	15 000	19 880	19 880
Långfristiga skulder	105 286	103 235	126 841	146 159	144 656	156 285
Kortfristiga skulder	16 467	17 524	20 811	6 118	5 869	13 946
Summa eget kapital och skulder	136 408	134 358	162 275	167 277	170 405	190 111
Bruttoinvesteringar	12 323	7 000	23 338	1 212	-	606
Personalkostnader	1 147	421	263	175	181	154

Resultat

Bolaget gör en vinst med 1 057 tkr vilket är en resultatförbättring med 2 082 tkr jämfört med förra året. Resultatförbättringen beror på förbättrad uthyrning samtidigt som hyrorna kunnat höjas, dessutom har driftkostnaderna minskat samtidigt som finansnettot har förbättrats.

Intäkter

Hysesintäkterna uppgår efter hyresrabatter och hyresbortfall för tomma lägenheter och lokaler till 27 076 tkr vilket är en ökning med 1 661 tkr (6,5 procent) sedan förra året. Av hyresintäkterna avser 25 710 tkr bostadshyror och 1 364 tkr lokalhyror. Bostadshyror höjdes den 1 mars med i genomsnitt 4,2 procent vilket på årsbasis gav ökade intäkter med cirka 930 tkr (3,5 procent). Efter höjningen uppgår genomsnittshyra till 759 kronor per kvadratmeter.

Vakansgraden har i genomsnitt under året varit 2,6 procent, en förbättring från 4,0 procent under 2001.

Hyresrabatter har lämnats med 958 tkr. Föregående år uppgick hyresrabatterna till 1 172 tkr.

Kostnader

Driftkostnaderna uppgick till 12 214 tkr, en minskning med 259 tkr jämfört med förra året. Minskningen beror främst på minskade kostnader för uppvärmning. Även kostnaden för fastighetsskötsel har minskat bland beroende på den upphandling av fastighetsskötsel som genomförts under året.

Underhållskostnaderna blev 3 204 tkr en minskning med 202 tkr jämfört med 2001. Av underhållet har 1 850 avsett lägenhetsunderhåll. Större underhållsåtgärder under året har bland annat varit utvändigt målning av fastigheter på området Höjden i Tanumshede.

Administrationskostnaden har minskat med 114 tkr till 2 543 tkr. Av administrationskostnaderna utgjorde 919 tkr personalkostnader medan lön och arvode till VD och styrelse uppgick till 228 tkr.

Finansiella poster

Finansnettot uppgår till -5 181 tkr en förbättring med 158 tkr jämfört med föregående år. Förbättringen beror på sänkta kostnadsräntor genom att den genomsnittliga räntenivån kunnat sänkas. Däremot har bolagets låneskuld ökat till följd av investeringar. Räntebidragen som uppgick till 12 tkr är från och med 2003 helt avvecklade. Sedan 1998 har räntebidragen minskat med 2 400 tkr. Bolaget har under en stor del av året nyttjat krediten på koncernkontot varvid räntetäckterna minskat med 343 tkr och uppgår till endast 10 tkr.

VERKSAMHET

Fastighetsbestånd

Tanums Bostäder har totalt 573 lägenheter fördelade på 293 lägenheter i Tanumshede, 95 lägenheter i Grebbestad, 149 lägenheter i Fjällbacka och 36 lägenheter i Östad. Den totala uthyrningsbara arean uppgår till 39 105 kvadratmeter varav 36 650 kvadratmeter är lägenheter och 2 455 kvadratmeter lokaler.

Organisation

Bolaget har från årsskiftet egen personal som sköter uthyrning och kundkontakter samt svarar för teknisk beställarkompetens i bolaget. Dessa funktioner köptes tidigare av Tanums kommun genom ett förvaltningsavtal. Bolaget har under året haft en hovärd anställd som i ett särskilt projekt arbetat med bostadssociala frågor.

Vid årets slut hade bolaget fyra anställda (2,60 årsarbete). Av de anställda var tre män och en kvinna. Bolagets personalkostnader inklusive arvoden till styrelsen har uppgått till 1 147 tkr. Genom förvaltningsavtal med Tanums kommun köper bolaget fastighetsskötsel och ekonomiska administrativa tjänster.

Bolagets har under året bytt IT-stöd för uthyrning och hyresgästadministration samt öppnat en webbplats där bolagets verksamhet presenteras.

Kvalitetsmätning

Under året har en kvalitetsmätning bland bolagets hyresgäster genomförts. Totalt har fler än 300 hyresgäster svarat på enkäten. Mätningen visar att de allra flesta (90 procent) av hyresgästerna är nöjda med sitt boendet hos Tanums Bostäder. Kvalitetsenkäten gav även Tanums Bostäder kunskap om vilka områden som hyresgästerna tycker att det är

viktigast att bolaget jobbar med för att förbättra servicen. Utifrån enkäten har ett tiopunktsprogram med åtgärder upprättats som bolaget kommer att prioritera i jobbet med att öka trivselen i boendet.

Besparingsprogram

Styrelsen har tagit beslut om besparingar på sammanlagt 1 700 tkr. De besparingar som ger störst effekt är omställning av uppvärmningssystem från olja till bergvärme och fjärrvärme. Totalt har uppvärmning av 58 lägenheter konverterats till bergvärme. I början på 2003 tecknade bolaget avtal om köp av fjärrvärme till 275 lägenheter i Tanumshede. Totalt har bolagets oljeförbrukning kunnat minskas med cirka 60 kubikmeter under året. Upphandling av fastighetskötsel, effektivisering av administration samt besparingar avseende vatten- och elförbrukning är exempel på andra åtgärder som bolaget vidtagit.

Ombyggnationer

Under året har ombyggnation av 36 lägenheter i Grebbeatad färdigställts. Ombyggnationen har inneburit en modernisering av lägenheterna samtidigt som energibesparande åtgärder och yttre fastighetsunderhåll gjorts. Bolaget har påbörjat projektering av ombyggnadsåtgärder avseende fastigheter i Tanumshede, Östad och Fjällbacka.

INVESTERINGAR

Investeringarna under året uppgår till 12 323 tkr. Av de totala investeringsutgifterna utgör 11 684 tkr utgifter för ombyggnation av lägenheter i Grebbestad. Inventarier och maskiner har köpts för 214 tkr.

UTSIKTER INFÖR FRAMTIDEN

Hyresförhandlingarna för 2002 har inneburit en överenskommelse att hyrorna för lägenheter med varmhyra ska höjas med i genomsnitt 3,5 procent från den 1 januari medan lägenheter med kallhyra höjs med 2,8 procent. Totalt innebär hyreshöjningarna en intäktsförstärkning med 953 tkr.

Bolagets arbete med att sänka driftkostnaderna fortsätter. Under året kommer fastigheterna på Björkelidsvägen och Kullen i Fjällbacka att anslutas till bergvärme medan bolagets fastigheter i Tanumshede ansluts till ett fjärrvärmenät.

Presentation av kommunstyrelsen

*Kommunstyrelsens sammansättning avser mandatperioden
1 januari 2003 – 31 december 2006*

Bengt Widengård (s)

Färförare, född 1939,
Hamburgsund, ledamot i kommun-
styrelsen sedan 1991. Ledamot i
kultur- och fritidsnämnden.

Lennart Larson (M)

Byggnadskonsult, född 1954,
Bullaren, ledamot i kommun-
styrelsen fr o m 1999.
Tidigare ledamot i kommun-
styrelsen 1992–1994.

Karl Erik Hansson (c)

Lantbrukare, född 1952, Lur,
ledamot i kommunstyrelsen fr o m
1999.

Bengt Mattsson (FP)

Lärare, född 1937, Grebbestad, ledamot
i kommunstyrelsen sedan 1977.
Ordförande i kommunstyrelsen 1989-
2000. Ordförande i barn- och
utbildningsnämnden fr o m 2001.

Nils Olsson (FP)

Skorstensfejarmästare, född 1934,
Hamburgsund, ledamot i kommun-
styrelsen sedan 1974.

Rolf Hermansson (C)

Målarmästare, född 1945,
Tanumshede, ledamot i
kommunstyrelsen fr o m
1999. Tidigare ordförande
i byggnadsnämnden och
fr o m 1999 i miljö- och
byggnadsnämnden.

Anders Schönbeck (MVT)

Företagsledare, född 1966, Svenneby,
ledamot i kommunstyrelsen
1999-2000, 2003.

Kristina Frigert (M)

Lärare, född 1951, Grebbestad,
ledamot i kommunstyrelsen fr o m
2000.

Ronny Larsson (s)

Diversearbetare, född 1955, Rabbals-
hede, ledamot i kommunstyrelsen
sedan 1994.

Clas-Åke Sörkvist (c)

Polisman, född 1947,
Hamburgsund, ledamot i kommun-
styrelsen sedan 1990, ordförande i
kommunstyrelsen fr o m 2001.

Mona Svegås (s)

Förskollärare, född 1949, Grebbe-
stad, ledamot i kommunstyrelsen
fr o m 1999. Även ledamot i
omsorgsnämnden.

Beslut

Revisionsberättelse

Beslut*

Kommunstyrelsen överlämnar med denna årsredovisning sin redovisning för år 2002 till kommunfullmäktige. Med anledning av årsredovisningen föreslås kommunfullmäktige besluta: att nämndernas överskott respektive underskott balanseras i ny räkning år 2003, att fastställa resultaträkning, balansräkning och förvaltningsberättelser för år 2002.

KOMMUNSTYRELSEN

Clas-Åke Sörkvist

Kommunstyrelsens ordförande

Nils Olsson

Ledamot i kommunstyrelsen

Rolf Hermansson

Ledamot i kommunstyrelsen

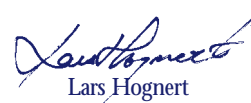

Ronny Larsson

Ledamot i kommunstyrelsen

Berit Carlsson

Lars Hognert

Karl-Erik Hansson

Ledamot i kommunstyrelsen

Bengt Widengård

Ledamot i kommunstyrelsen

Sture Olsson

Jan Peterson

Lennart Larson

Ledamot i kommunstyrelsen

Mona Svegås

Ledamot i kommunstyrelsen

Kristina Frigert

Ledamot i kommunstyrelsen

Anders Schönbeck

Ledamot i kommunstyrelsen

Bengt Mattsson

Ledamot i kommunstyrelsen

Revisionsberättelse för år 2002

Vi har granskat räkenskaperna och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer i Tanums Bostäder AB samt Rambo AB, verksamheten i dessa företag under år 2002.

Granskningen har vad avser kommunen utförts i enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt genomförts på det sätt och med det resultat som redovisats i de sakkunnigas årsrapport, vilket biläggs denna berättelse.

Vi tillstyrker att kommunstyrelsen, övriga nämnder och de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarfrihet för den tid revisionen avser.

Tanumshede 10 april 2003

* Tanums kommunfullmäktige fattar slutligt beslut vid sammanträde den 28 april 2003.

Tioårsöversikt kommunen

Belopp i tkr

RESULTATRÄKNING	Bokslut 2002	Bokslut 2001	Bokslut 2000	Bokslut 1999
Verksamhetens intäkter	133 679	118 905	112 597	108 804
Verksamhetens kostnader	-506 542	-472 684	-443 857	-421 925
Avskrivningar	-28 356	-28 964	-27 069	-27 253
Verksamhetsresultat	-401 219	-382 743	-358 329	-340 374
Skatteintäkter och generella statsbidrag	420 049	400 545	377 852	357 275
Finansnetto	-13 950	-14 188	-14 204	-13 419
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	4 879	3 613	5 319	3 482
Extraordinära poster	-	-	-	-32 785
ÅRETS RESULTAT	4 879	3 613	5 319	-29 303
BALANSRÄKNING				
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	538 081	523 947	528 311	503 214
Fordringar	42 075	46 458	44 079	34 505
Likviditet	2 501	19 973	25 570	30 208
Summa omsättningstillgångar	44 576	66 430	69 649	64 713
SUMMA TILLGÅNGAR	582 657	590 377	597 960	567 927
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	191 056	187 443	182 123	217 388
Justering	15	-	-	-5 961
Årets resultat	4 879	3 613	5 319	-29 303
Summa eget kapital	195 951	191 056	187 442	182 123
Avsättningar				
Pensionsskuld	21 540	23 722	26 475	28 827
Skulder				
Långfristiga skulder	274 472	275 944	259 299	228 405
Pensionsskuld	-	-	-	-
Kortfristiga skulder	90 693	99 654	124 744	128 572
Summa skulder	365 165	375 599	384 043	356 977
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	582 657	590 377	597 960	567 927
NYCKELTAL:				
Verksamhetsresultat/skatteintäkter	95,5%	95,6%	94,8%	95,3%
Soliditet	33,6%	32,4%	31,3%	32,1%
Bruttoinvesteringar, tkr	47 144	38 504	58 223	33 746
Antal invånare	12 210	12 116	12 105	12 069
Utdebitering, kr	21,62	21,62	21,62	21,62

Bokslut 1998	Bokslut 1997	Bokslut 1996	Bokslut 1995	Bokslut 1994	Bokslut 1993
101 150	102 736	102 326	92 551	92 848	75 156
-387 926	-398 814	-393 229	-363 461	-358 556	-339 656
-27 039	-25 100	-22 293	-16 917	-16 198	-15 065
-313 815	-321 178	-313 196	-287 827	-281 906	-279 565
334 296	312 529	299 287	293 077	290 013	282 649
-14 299	-14 087	-11 131	-5 812	-5 662	-6 537
6 182	-22 736	-25 040	-562	2 445	-3 453
-3 916	-12 176	-	-	-	-
2 266	-34 912	-25 040	-562	2 445	-3 453
303 794	508 485	499 926	376 637	346 543	333 994
49 206	24 611	38 136	48 377	78 087	47 761
20 216	22 263	19 516	25 652	22 211	24 029
69 423	46 874	57 652	74 029	100 298	71 790
573 217	555 359	557 578	450 666	446 841	405 784
83 664	118 575	146 883	147 445	152 821	156 274
131 458	-	-3 269	-	-7 822	-
2 266	-34 912	-25 039	-562	2 446	-3 453
217 388	83 663	118 575	146 883	147 445	152 821
19 039	-	-	-	-	-
244 288	241 872	233 247	128 020	121 006	126 828
-	144 822	125 305	112 017	101 742	86 442
92 503	85 001	80 451	63 745	76 647	39 692
336 790	471 695	439 003	303 782	299 395	252 962
573 217	555 359	557 578	450 666	446 841	405 784
93,9%	102,8%	104,6%	98,2%	97,2%	98,9%
37,9%	15,1%	21,3%	32,6%	33,0%	37,7%
30 224	38 722	156 359	48 909	26 837	38 200
12 111	12 152	12 216	12 306	12 362	12 443
20,96	20,96	20,96	20 77	20,77	20,70

Begreppsförklaring

- **Anläggningskapital**
Skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder plus avsättningar. Utgör en del av det egna kapitalet.
- **Anläggningstillgångar**
Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.
- **Ansvarsförbindelser**
Förpliktelser i form av borgensåtagande, ställda panter och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias så belastar den resultatet.
- **Avskrivningar**
Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som skall spegla värdeminskningen.
- **Avsättningar**
Förpliktelser som är säkra eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandepunkt. När förpliktelsen infrias belastas resultatet. I kommunen gäller detta pensionsåtagande.
- **Balanserat resultat**
Visar nämndernas egna kapital.
- **Balanskrav**
Lagstadgat krav om att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna.
- **Balansräkning**
Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället. Här framgår hur kommunen använt respektive anskaffat sitt kapital.
- **Driftredovisning**
Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.
- **Eget kapital**
Kommunens förmögenhet, det vill säga alla tidigare års ackumulerade överskott. Består dels av rörelsekapital dels av anläggningskapital.
- **Finansieringsanalys**
Visar hur medel har tillförts och använts för finansiering av investeringar och därmed likviditetsförändringen.
- **Kapitalkostnader**
Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning dels av ränta på bundet kapital. Är en intern post.
- **Kommunbidrag**
Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.
- **Kortfristiga fordringar och skulder**
Skulder och fordringar som har förfallodag mindre än ett år efter balansdagen.
- **Likviditet**
Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsberedskap på kort sikt.
- **Långfristiga fordringar och skulder**
Skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.
- **Omsättningstillgångar**
Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.
- **Periodisering**
Fördela kostnader och intäkter till den redovisningsperiod de uppstått.
- **Rörelsekapital**
Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.
- **Soliditet**
Eget kapitals andel av det totala kapitalet uttryckt i procent. Visar långsiktig betalningsförmåga.
- **Utdebitering**
Anger hur stor del per intjänad hundralapp som betalas i kommunalskatt.

KOMMUNALA BOLAG

Förutom kommunen omfattar koncernredovisningen följande bolag:

TANUM KOMMUNALA FÖRVALTNINGS- OCH UTVECKLINGS AB

Bolaget, som är helägt av kommunen ska äga och förvalta fastigheter och genom delägarskap i andra företag främja den industriella sysselsättningen i kommunen. Bolaget har inte drivit någon verksamhet under året,

TANUMS BOSTÄDER AB

Bolaget, som bildades den 8 maj 1995, ägs helt av Tanums kommun. Bolaget ska äga, förvalta och hyra ut bostäder och fastigheter i Tanums kommun.

RAMBO AB

Bolaget ägs till 26 procent av Tanums kommun. Rambo ingår inte i koncernredovisningen då verksamheten i relation till kommunens resultat- och balansräkning är ringa omfattande och därför inte tillför väsentlig information.

